

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ

POST GRADUATE PROGRAM
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης

Master Thesis

Ο ρόλος και η συμβολή των διεθνών οργανισμών στη μείωση των φυσικών καταστροφών στις σχολικές μονάδες. Δράσεις και συνεργασίες

The role and contribution of international organizations in reducing natural disasters in schools. Actions and partnerships

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ / STEFANOS KONDYLIS

A.M. / R.N. : 15037

Ειδικές Εκδόσεις / Special Publications:

No. 2019137

Αθήνα, Ιούνιος 2019
Athens, June 2019

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ

POST GRADUATE PROGRAM
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης

Master Thesis

Ο ρόλος και η συμβολή των διεθνών οργανισμών στη μείωση των φυσικών καταστροφών στις σχολικές μονάδες. Δράσεις και συνεργασίες

The role and contribution of international organizations in reducing natural disasters in schools. Actions and partnerships

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ / STEFANOS KONDYLIS

A.M. / R.N. : 15037

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

Δρ. Ε. Λέκκας,
Καθηγ. ΕΚΠΑ

Δρ. Μ. Σταυροπούλου,
Αναπλ. Καθηγ. ΕΚΠΑ

Δρ. Σ. Λόζιος,
Επικ. Καθηγ. ΕΚΠΑ

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	ii
Περίληψη	iv
Abstract	v
Πρόλογος ή/και Ευχαριστίες.....	vi
Κατάλογος Εικόνων	vii
Κεφάλαιο 1. βασικές έννοιες	1
1.1. Εισαγωγή.....	8
1.2. έννοια της καταστροφής.....	12
1.3 Φυσικές Καταστροφές.....	14
1.4 Το σχολείο.....	16
1.5 Ασφαλές σχολείο.....	187
1.6 Συνηθέστεροι φυσικοί κίνδυνοι στο σχολικό περιβάλλον.....	18
1.6.1 Τροπικές Καταιγίδες.....	19
1.6.2 Πυρκαγιές.....	20
1.6.3 Πλημμύρα.....	23
1.6.4 Σεισμός.....	26
1.6.5 Ηφαίστειο.....	27
1.6.6 Τσουνάμι.....	28
1.6.7 Κατολίσθηση.....	30
1.7 Διαχείριση και μείωση διακινδύνευσης καταστροφών.....	31
1.8 Διεθνείς οργανισμοί -οργανώσεις.....	33
Κεφάλαιο 2. Το πλαίσιο δράσης των διεθνών οργανισμών.....	35
2.1. Διεθνής Δεκαετία μείωσης των φυσικών καταστροφών.....	35
2.2. Η στρατηγική της Yokohoma.....	38
2.3. Η διάσκεψη στο Κομπέ, στο Hyogo της Ιαπωνίας.....	40
2.4. Το πλαίσιο Sendai.....	46
Κεφάλαιο 3. Δράσεις και συνεργαίες των διεθνών οργανισμών.....	49
3.1. Ρόλος και λειτουργία του ΟΗΕ.....	50

3.1.1. United Nations International Strategy for Disaster Reduction- UNISDR	51
3.1.2 Πρωτοβουλίες για τα σχολεία.....	54
3.1.3 Πρωτοβουλία της Unicef στο Ιράν.....	61
3.1.4 Δράση της Unicef στις Φιλιππίνες.....	64
3.2. Ερυθρός Σταυρός και Ερυθρά Ημισέληνο.....	67
3.2.1. Πρωτοβουλία του RCRC για ασφαλή σχολεία στην Ασία.....	69
3.2.2. Δράση του Αμερικανικού Ερυθρού σταυρού.....	73
3.2.3. Πρωτοβουλία του Ερυθρού Σταυρού της Μοζαμβίκης.....	76
3.3.Γραφείο Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ECHO)	78
3.3.1 Πρωτοβουλία της DIPECHO στον Νότιο Καύκασο.....	81
3.3.2 Δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	83
Βιβλιογραφία.....	86

Περίληψη

Με την διπλωματική εργασία θα διερευνήσουμε το ρόλο και τη συμβολή των διεθνών οργανισμών στην μείωση των φυσικών καταστροφών στα σχολικά συγκροτήματα. Η έκταση και η σοβαρότητα του προβλήματος των καταστροφών σε παγκόσμιο επίπεδο γίνεται αμέσως αντιληπτή όταν συνειδητοποιήσει κανείς τη διεθνή κινητοποίηση οργανισμών απέναντι στις φυσικές καταστροφές που πλήττουν σχολικές μονάδες. Η ενημέρωση του κοινού και ιδιαίτερα μαθητών και εκπαιδευτικών από τους διάφορους οργανισμούς σε συνεργασία με τους επίσημους φορείς αποτελεί μία από τις σημαντικότερες ενέργειες για την οικοδόμηση μιας νοοτροπίας ασφάλειας και ανθεκτικότητας σε όλα τα επίπεδα. Οι καταστροφές μπορούν να μειωθούν σημαντικά αν εκπαιδευτικοί και μαθητές είναι καλά ενημερωμένοι και εξοικειωμένοι προς μια νοοτροπία πρόληψης των καταστροφών και ανθεκτικότητας. Για την επίτευξη αυτής της προτεραιότητας απαιτείται η διαχείριση και ανταλλαγή των πληροφοριών, η μόρφωση και η εκπαίδευση, η έρευνα και η ευαισθητοποίηση του κοινού. Συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο δίνονται οι ορισμοί και οι αποσαφηνίσεις των βασικών εννοιών που είναι απαραίτητες για τη συγκεκριμένη εργασία : καταστροφή, φυσικές καταστροφές, φυσικά φαινόμενα, σχολικό συγκρότημα, ασφαλές σχολείο, συνηθέστεροι φυσικοί κίνδυνοι και καταστροφές στα σχολεία (τροπικές καταιγίδες – τυφώνες , πυρκαγιές, καύσωνες, πλημμύρες, σεισμοί, ηφαίστεια, τσουνάμι, λασπορροές, κατολισθήσεις), διαχείριση και μείωση διακινδύνευσης καταστροφών, διεθνείς οργανισμοί και οργανώσεις. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο διεθνές πλαίσιο δράσης των διεθνών οργανισμών. Αναλυτικότερα, παρατίθενται το πλαίσιο για διεθνή συνεργασία για την επίτευξη των στόχων της Διεθνούς Δεκαετίας Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών (United Nations International Strategy for Disaster Reduction- UNISDR), η στρατηγική της Γιοκοχάμα, Η διάσκεψη στο Κομπέ, στο Hyogo της Ιαπωνίας και το πλαίσιο Sendai. Τέλος θα αναφέρουμε τις βασικές δραστηριότητες των σημαντικότερων διεθνών οργανισμών: α) Η παροχή εύκολα κατανοητών πληροφοριών για τους κινδύνους καταστροφής και τις δυνατότητες προστασίας, ειδικά στους εκπαιδευτικούς και μαθητές περιοχών υψηλού κινδύνου. β) η προώθηση του συνόλου της γνώσης για τη μείωση του κινδύνου καταστροφής στα σχολικά προγράμματα σπουδών. γ) Η έρευνα περιλαμβάνει την ανάπτυξη βελτιωμένων μεθόδων για την πρόβλεψη των κινδύνων και τις ενέργειες για τη μείωση τους. δ) Η δημόσια ευαισθητοποίηση αναφέρεται στην εμπέδωση μιας κουλτούρας ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ενδυνάμωση της κοινοτικής συμμετοχής στις συνεχείς δημόσιες εκστρατείες εκπαίδευσης .

Λέξεις κλειδιά: Φυσικές Καταστροφές, διεθνείς οργανισμοί, μείωση και διαχείριση κινδύνου καταστροφών, ασφαλές σχολείο, δράσεις, συνεργασίες.

Abstract

With the diploma thesis we will examine the role and contribution of international organizations in reducing natural disasters in school complexes. The extent and severity of the global disaster problem is immediately perceived when one realizes the international mobilization of organizations against the natural disasters affecting schools. Informing the public and especially students and teachers from the various organizations in collaboration with the official bodies is one of the most important actions for building a culture of safety and resilience at all levels. Disasters can be significantly reduced if educators and students are well informed and familiar with a disaster prevention and resilience mentality. To achieve this priority requires the management and exchange of information, education and training, research and public awareness. In particular, the first chapter gives the definitions and clarifications of the basic concepts necessary for the specific work: destruction, natural disasters, natural phenomena, school complex, safe school, most common natural hazards and disasters in schools (tropical storms - hurricanes, fires, heatwaves, floods, earthquakes, volcanoes, tsunamis, sludge, landslides), disaster risk management and reduction, international organizations and organizations. The second chapter refers to the international framework for action of international organizations. More specifically, the framework for international cooperation to achieve the objectives of the United Nations International Strategy for Disaster Reduction (UNISDR), the Yokohama Strategy, the Conference in Kobe, Hyogo in Japan and the Sendai Framework. Finally, we will mention the core activities of major international organizations: (a) To provide readily understandable information on the risks of destruction and protection opportunities, especially for educators and students in high risk areas. (b) to promote all knowledge to reduce the risk of disaster in school curricula. (c) Research includes the development of improved methods for predicting risks and actions to reduce them. (d) Public awareness refers to the consolidation of a disaster resilience culture and the strengthening of community participation in continuing public education campaigns.

Key words: Natural disasters, international organizations, disaster risk reduction and management, safe school, actions, collaborations.

Πρόλογος ή/και Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους μαθητές μου που αποτέλεσαν την αφορμή (αναλυτικά στην παρουσίαση) για την παρακολούθηση του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος. Επιπλέον, ευχαριστώ τους δικούς μου ανθρώπους για την στήριξή τους σε όλη την διαδρομή μου στην εκπαίδευση. Τέλος, θερμές ευχαριστίες αξίζουν στους διδάσκοντες του μεταπτυχιακού προγράμματος «Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων» και ιδιαίτερα στον πρωτεργάτη και εμπνευστή του κ. Λέκκα.

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1. Στατιστικά δεδομένα των καταστροφών.....	9
Εικόνα 2. Στατιστικά δεδομένα των κααστοφών	10
Εικόνα 3. Φυσικοί κίνδυνοι.....	13
Εικόνα 4. Φυσικές Καταστροφές.....	14
Εικόνα 5. Οι σημαντικότερες καταστροφές στα σχολικά συγκροτήματα	17
Εικόνα 6. Οι οργανώσεις του ΟΗΕ	33

Κεφάλαιο 1.

Βασικές έννοιες

1.1. Εισαγωγή

Το 2015 καταγράφηκαν 346 συμβάντα φυσικών καταστροφών (πλημμύρες, σεισμοί, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις, τσουνάμι) με 22.773 θανάτους. Επηρεάστηκαν περίπου 98.600.000 εκατομμύρια άνθρωποι και οι οικονομικές επιπτώσεις υπολογίζονται σε 66.500.000 εκατομμύρια δολάρια. Ενδεικτικά μπορεί να αναφερθεί ότι τα περιστατικά φυσικών καταστροφών από το 2005 έως το 2014 είναι 367 και κατά μέσο όρο κάθε χρόνο έχουν καταγραφεί 76.424 θάνατοι και ταυτόχρονα επηρεάστηκαν 173.241.621 άνθρωποι παγκοσμίως. Οι περισσότεροι θάνατοι οφείλονται στους σεισμούς και τα τσουνάμι, στους τυφώνες, στον καύσωνα και στα πλημμυρικά φαινόμενα. Τέλος, οι περισσότερες καταστροφές συνέβησαν στην Ασία. Οι φυσικές καταστροφές έχουν δραματικές επιπτώσεις στις σχολικές μονάδες, οι οποίες φιλοξενούν μια ευάλωτη πληθυσμιακή ομάδα. Ιδιαίτερα στις χώρες του Τρίτου Κόσμου κάθε φορά που συμβαίνει μια καταστροφή πολλά παιδιά δεν έχουν πρόσβαση στις σχολικές μονάδες για μεγάλο χρονικό διάστημα με αποτέλεσμα πολλά από αυτά να εγκαταλείπουν την εκπαίδευση. Οι παραπάνω καταστροφές και οι κίνδυνοι μπορούν να μειωθούν με βάση τη γνώση, τον σχεδιασμό, τα μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας και την σωστή προετοιμασία για τη διαχείριση της έκτακτης ανάγκης.

2015 disasters⁽¹⁾ in numbers

346 reported disasters
22 773 people dead
98.6 million people affected
us\$66.5 billion economic damage

Top 10

Natural disasters by number of **deaths**

Earthquake, April	Nepal	8 831
Heat wave, June-August	France	3 275
Heat wave, May	India	2 248
Heat wave, June	Pakistan	1 229
Landslide, October	Guatemala	627
Heat wave, June-July	Belgium	410
Flood, November-December	India	325
Flood, July-August	India	293
Earthquake, October	Pakistan	280
Flood, January	Malawi	278

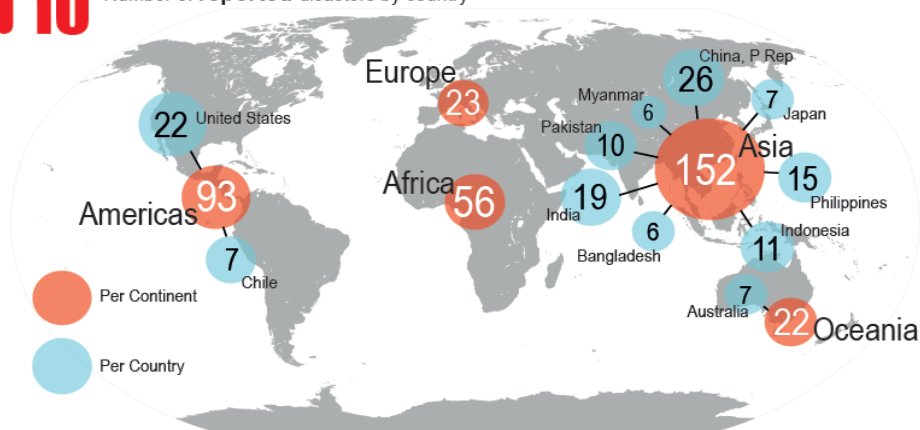
Total of **affected people** reported by country

Dem. Rep. of Korea	18 003 541
India	16 558 354
Ethiopia	10 210 600
Nepal	5 640 301
Bangladesh	4 452 553
Philippines	3 834 514
Malawi	3 438 995
China, P Rep	3 006 093
Guatemala	2 809 910
South Africa	2 700 000

Total of **economic damage** reported by country (in billion US\$)

United States	24,88
China, P Rep	13,66
Nepal	5,17
United Kingdom	3,60
India	3,30
Chile	3,10
Australia	2,40
South Africa	2,00
Philippines	1,90
France	1,00

Top 10 Number of reported disasters by country

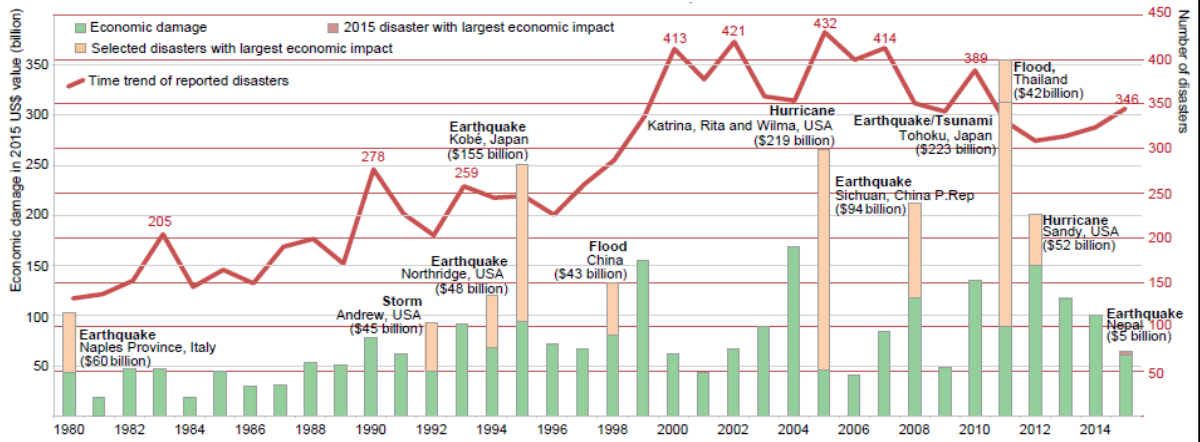

(1): Natural disasters: Epidemic and insect infestations not included

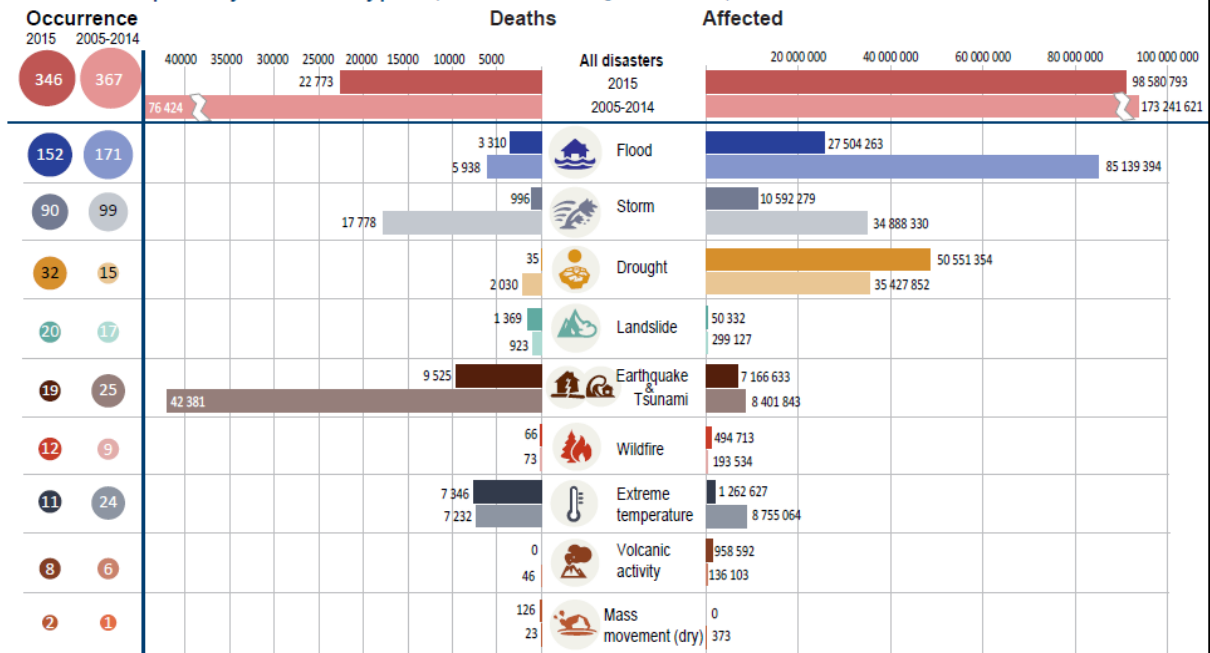
Εικόνα 1 Πηγή https://www.unisdr.org/files/47804_2015disastertrendsinfographic.pdf

Comparing present to past

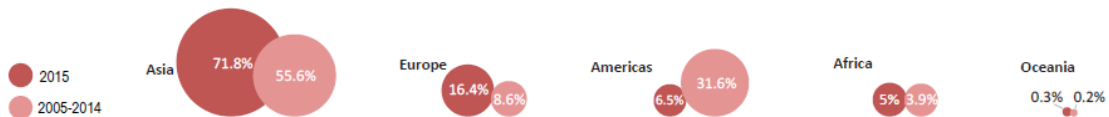
Annual reported economic damages and time trend from disasters: 1980-2015

Human impact by disaster types (2015 versus average 2005-2014)

Percentage of deaths by continent

Source: EM-DAT (25th January 2016) : The OFDA/CRED - International Disaster Database www.emdat.be Université catholique de Louvain Brussels - Belgium

Εικόνα 2 Πηγή https://www.unisdr.org/files/47804_2015disastertrendsinfographic.pdf

1.2. Η έννοια της καταστροφής

Η καταστροφή αποτελεί μια σοβαρή διαταραχή της λειτουργίας της κοινωνίας, που προκαλεί εκτεταμένες ανθρώπινες, υλικές και περιβαλλοντικές απώλειες οι οποίες ξεπερνούν την ικανότητα της πληγείσας κοινωνίας να τις αντιμετωπίσει βασιζόμενη μόνο στις δικές τις δυνάμεις. Η καταστροφή είναι μια συνάρτηση της διακινδύνευσης (Λέκκας 2015). Ο διεθνής οργανισμός UNISDR, φορέας του ΟΗΕ με στόχο την αντιμετώπιση και τη διαχείριση των καταστροφών ορίζει την έννοια της καταστροφής ως το συνδυασμό της έκθεσης σε μια απειλή των υφιστάμενων συνθηκών τρωτότητας αλλά και της ανεπάρκειας ικανότητας ή μέτρων για τη μείωση ή την αντιμετώπισή των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων. Οι επιπτώσεις των καταστροφών περιλαμβάνουν απώλειες ζωής, τραυματισμούς, ασθένειες και άλλες αρνητικές επιπτώσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο, την πνευματική και κοινωνική ευημερία σε συνδυασμό με απώλειες περιουσιών, αποθεμάτων, υπηρεσιών και παροχών, διακοπή της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας αλλά και περιβαλλοντική υποβάθμιση (UN/ISDR, 2009). Προκειμένου να ενσωματωθεί μια καταστροφή στη βάση δεδομένων EM-DAT και της Διεθνούς Στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση των καταστροφών (UNISDR) θα πρέπει να τηρούνται ένα από τα παρακάτω κριτήρια (Λέκκας 2015, Σαπουντζάκη 2007) :

- 10 ή περισσότερους θανάτους
- 100 ή περισσότερα θύματα
- Κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης
- Κλήση για διεθνή βοήθεια

Βέβαια, η εκτίμηση των ζημιών που προκαλούνται από κάποια καταστροφή ποικίλλει καθώς οι μικρές καταστροφές μπορεί να προκαλέσουν μεγάλες υλικές ζημιές στις πολύ αναπτυγμένες χώρες ενώ μεγάλες καταστροφές σε φτωχές χώρες μπορεί να προκαλέσουν να προκαλέσουν μικρές ζημιές εφόσον εκεί δεν υπάρχουν πολύτιμα αντικείμενα ή ακριβές κατασκευές. Συνήθως στις φτωχές χώρες τα καταστροφικά γεγονότα προκαλούν πολλά δυστυχήματα, ενώ στις πολύ αναπτυγμένες και πλούσιες χώρες, μεγάλες υλικές ζημιές. Οι επιπτώσεις από ένα τέτοιο γεγονός μπορεί να είναι μεγάλες και στην περίπτωση κοινωνιών που βρίσκονται στο στάδιο της βιομηχανοποίησης και που δεν έχουν αναπτύξει ακόμα ολοκληρωμένα σχέδια αντιμετώπισης και αποκατάστασης καταστροφών. Έτσι, τα φαινόμενα μπορεί να είναι μεγάλου μεγέθους και πολύ μεγάλης έντασης οπότε χαρακτηρίζονται σαν φαινόμενα εξαιρετικής έντασης. Αν τα ανθρωπογενή κοινωνικοοικονομικά συστήματα δεν έχουν την ικανότητα να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες ενός τέτοιου γεγονότος όπως και τα φυσικά, τότε οι καταστροφές είναι μεγάλες (Λέκκας 2000).

Το Κέντρο για την Έρευνα και την Επιδημιολογία των Καταστροφών ορίζει την καταστροφή ως μια κατάσταση ή ένα γεγονός που υπερβαίνει τις τοπικές δυνατότητες και επιβάλλει ως αναγκαιότητα το αίτημα για εξωτερική βοήθεια είτε εθνικού είτε διεθνούς επιπέδου, ένα απρόβλεπτο και συχνά ξαφνικό γεγονός που προκαλεί μεγάλες βλάβες και ανθρώπινα βάσανα (Σαπουντζάκη 2007). Σύμφωνα με την UNDR0 (United Nations Disaster Reduction Organization), η καταστροφή ορίζεται περισσότερο ποιοτικά. Δηλαδή ως ένα γεγονός, καθορισμένο στο χώρο και το χρόνο, κατά το οποίο μια κοινότητα υφίσταται σοβαρό κίνδυνο και τα μέλη της αντιμετωπίζουν

τέτοιες απώλειες που διαταράσσεται η κοινωνική δομή ενώ παρεμποδίζεται η εκπλήρωση όλων ή μερικών από τις ουσιώδεις λειτουργίες της. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, παρόλο που για την αναφορά στις καταστροφές χρησιμοποιείται συνήθως η αιτία που τις προκαλεί, η καταστροφή δεν είναι αυτό καθαυτό το γεγονός. Είναι αναγκαίο να γίνει η διάκριση μεταξύ καταστροφών και ατυχημάτων. Η πτώση ενός αεροπλάνου είναι ασφαλώς σοβαρό γεγονός και με μεγάλο κόστος, αλλά ο αριθμός των ανθρώπων που επηρεάζεται είναι σχετικά μικρός. Αυτό που διακρίνει μία καταστροφή από ένα ατύχημα ή ένα γεγονός είναι το μέγεθος των αναγκών και θυμάτων που συνεπάγεται. Είναι επίσης σημαντικό να διακριθούν οι καταστροφές από ατομικά, μη ακραία ή μικρής κλίμακας δεινά (Λέκκας 2015).

Σύμφωνα με τον David Alexander, οι καταστροφές συνεπάγονται σημαντικές απώλειες. Επιπλέον, μπορεί να είναι γεγονότα μαζικού ατυχήματος. Αλλά κανείς δεν πέτυχε ποτέ να ορίσει την εύρεση καθολικών ελάχιστων τιμών του μαζικού ατυχήματος. Αυτό συμβαίνει εν μέρει επειδή σχετικά μικρές ζημίες μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρές δοκιμασίες και δυσκολίες ή, αντιθέτως, οι μεγάλες απώλειες μπορεί να είναι αρκετά βιώσιμες. Συνεπώς, οι άνθρωποι που είναι φτωχοί, μειονεκτούντες ή περιθωριοποιημένοι από την κοινωνικοοικονομική τάση τείνουν να υποφέρουν περισσότερο από τις καταστροφές, οδηγώντας σε ένα πρόβλημα ισότητας στην επείγουσα βοήθεια. Δεν υπάρχει πάντα μια αναλογική σχέση μεταξύ του μεγέθους των απελευθερωμένων φυσικών δυνάμεων και του μεγέθους του ανθρώπινου πόνου από τις απώλειες που προκύπτουν. Αλυσίδες των δυσμενών συνθηκών ή οι συμπτώσεις μπορούν να μετατρέψουν μικρά φυσικά γεγονότα σε μεγάλες καταστροφές. Για παράδειγμα, εάν ένας μικρός σεισμός προκαλεί την κατάρρευση μιας ασταθούς γέφυρας, οι συνέπειες θα είναι διαφορετικές εάν η γέφυρα είναι κενή ή αν τα οχήματα είναι πάνω της. Οι καταστροφές αφορούν τόσο τις άμεσες όσο και τις έμμεσες απώλειες. Οι πρώτες περιλαμβάνουν βλάβες σε κτίρια και το περιεχόμενό τους · οι τελευταίες περιλαμβάνουν απώλεια απασχόλησης, εσόδων στις πωλήσεις. Ως εκ τούτου, ο αντίκτυπος μιας καταστροφής μπορεί να επιμείνει για χρόνια, ως έμμεση εξακολουθούν να δημιουργούνται ζημίες. Αυτό προφανώς περιπλέκει το ζήτημα του σχεδιασμού και τη διαχείριση, η οποία πρέπει να αφορά πολλά χρόνια (Alexander 2002).

1.3. Φυσικές Καταστροφές

Σύμφωνα με τον Λέκκα ο όρος φυσική καταστροφή έχει οριστεί με τρεις διαφορετικούς τρόπους ως: α) Τα στοιχεία εκείνα του φυσικού περιβάλλοντος που είναι βλαβερά για τον άνθρωπο και προκαλούνται από δυνάμεις ξένες και άγνωστες σε αυτόν, β) η πιθανότητα εμφάνισης ενός δυνητικά καταστροφικού γεγονότος μέσα σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, γ) μια φυσική ή ανθρωπογενής γεωλογική κατάσταση ή φαινόμενο κατά την οποία παρουσιάζεται πραγματικός ή δυνητικός κίνδυνος για την ανθρώπινη ζωή ή τις περιουσίες (Λέκκας 2000).

Βέβαια στις μέρες μας οι περισσότερες καταστροφές είναι σύνθετες και πολύπλοκες, όπου το αίτιο δεν είναι μόνο ένα. Μια καταστροφή μπορεί να προκαλέσει μια άλλη δευτερογενή καταστροφή που αυξάνει τις επιπτώσεις της αρχικής π.χ. ο σεισμός που προκαλεί τσουνάμι, το οποίο μπορεί να καταλήξει σε παράκτια πλημμύρα. Είναι αυτονόητο δηλαδή ότι η εκδήλωση ενός τύπου φαινομένου δεν αποκλείει την εκδήλωση ενός φαινομένου άλλου τύπου. Στην πραγματικότητα μάλιστα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ένα καταστροφικό γεγονός προκαλεί την εκκίνηση ενός άλλου (φαινόμενο ντόμινο). Μια φυσική καταστροφή προκαλεί ανθρώπινες απώλειες, απώλειες ζώων και περιουσιών, τραυματισμούς και προβλήματα υγείας, βλάβες στο φυσικό και στο κτισμένο περιβάλλον. Το μέγεθος και η σοβαρότητα μιας καταστροφής εξαρτάται από την τρωτότητα, την προσαρμοστικότητα και την ικανότητα ανάκαμψης. Στην πραγματικότητα, η διάκριση μεταξύ φυσικής και ανθρωπογενούς καταστροφής είναι λιγότερο ξεκάθαρη από ό, τι φαίνεται: έχει προταθεί ότι η αιτία των φυσικών καταστροφών βρίσκεται τόσο πολύ, ή περισσότερο, στις αποτυχίες της ανθρώπινης οργάνωσης (δηλαδή στην ανθρώπινη ευπάθεια στην καταστροφή) όπως συμβαίνει σε ακραίες γεωφυσικές εκδηλώσεις. (Σαπουντζάκη 2007 Λέκκας 2015 Alexander 2000).

Η αλματώδης αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και η αυξανόμενη συγκέντρωσή του σε επικίνδυνα περιβάλλοντα έχει οδηγήσει σε κλιμάκωση της συχνότητας και σοβαρότητας των φυσικών καταστροφών. Οι αναπτυσσόμενες χώρες είναι περισσότερο επιρρεπείς στις καταστροφές εξαιτίας συνδυασμού δυσμενών κλιματικών συνθηκών και ασταθούς αναγλύφου λόγω της έντονης οικιστικής, βιομηχανικής και αγροτικής ανάπτυξης από τη μια και των πενιχρών και ανύπαρκτων χρηματοδοτήσεων κυρίως για την πρόληψη των καταστροφών από την άλλη. Οι χώρες του Τρίτου Κόσμου προηγούνται στις λίστες των τραυματισμών που προκαλούνται από τις φυσικές καταστροφές. (Σαπουντζάκη 2007)

Τα Φυσικά φαινόμενα είναι

- Γεωδυναμικά φαινόμενα (σεισμοί, ηφαιστειακές εκρήξεις κ.λπ)
- Υδρομετεωρολογικά φαινόμενα και κλιματικές αλλαγές (τυφώνες, , ερημοποίηση κ.λπ.)
- Αστρονομικά φαινόμενα (μετεωρίτες, αναστροφή του μαγνητικού πεδίου της γης κ.λπ)
- Βιολογικές προσβολές (επιδημίες, επιδρομές εντόμων ή τρωκτικών κ.λπ). (Λεκκας 2015)

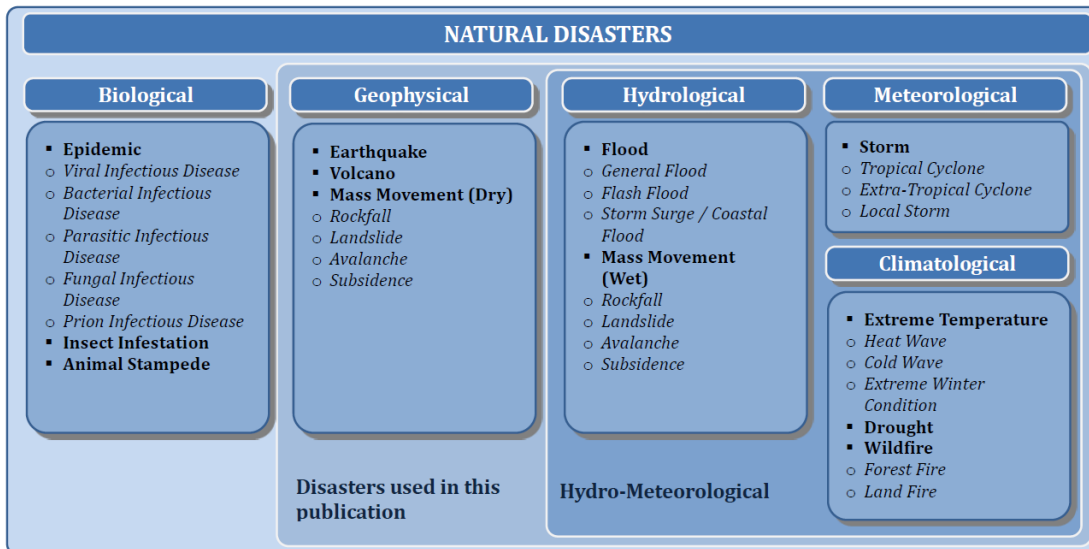
Class of hazard	Examples
Natural (geophysical)	
Geological	Earthquake, volcanic eruption, landslide (including rockfall, debris avalanche, mudflow), episode of accelerated erosion, subsidence
Meteorological	Hurricane, tornado, icestorm, blizzard, lightning, intense rainstorm, hailstorm, fog, drought, snow avalanche
Oceanographic	Tsunami (geological origins), sea storm (meteorological origins)
Hydrological	Flood, flashflood
Biological	Wildfire (forest or range fire), crop blight, insect infestation, epizootic, disease outbreaks (meningitis, cholera, etc.)

Εικόνα 3 Alexander, D.E., (2002), Principles of Emergency Planning and Management, : Terra Publications.

Οι φυσικές καταστροφές παρακολουθούνται συστηματικά από ερευνητικά κέντρα και διεθνείς οργανισμούς, με στόχο την επιτυχημένη διαχείρισή τους σε παγκόσμιο επίπεδο. Ένα από τα πιο χρήσιμα εργαλεία σε αυτή τη διαδικασία είναι η καταγραφή, αποδελτίωση και καταχώριση των καταστροφικών συμβάντων και των συνεπειών τους σε βάσεις δεδομένων που στη συνέχεια μπορούν να συνεισφέρουν ανεκτίμητα στοιχεία.

Οι σχετικές δομές του ΟΗΕ (UNISDR, που σε συνεργασία με το International Council for Science έχουν δημιουργήσει την IRDR) που επεξεργάζονται τα δεδομένα και τα αποτελέσματα από αυτές τις βάσεις, έχουν καταλήξει σε μια ταξινόμηση που έχει ακόμα και με την πρώτη ματιά προβλήματα, πλην όμως είναι αρκετά ξεκάθαρη ως προς τη διάρθρωση και τη λογική που τη διέπει. (Λέκκας 2015)

Το 2007 οι οργανισμοί CRED και Munich RE ανέλαβαν μια συνεργατική πρωτοβουλία για να συμφωνήσουν πάνω σε μια κοινή «Ταξινόμηση των Κατηγοριών Καταστροφής και Ορολογία των Κινδύνων για Επιχειρησιακές Βάσεις Δεδομένων». Το πρώτο επίπεδο ταξινόμησης σε βασικές κατηγορίες καταστροφών βασίστηκε σε μητρώο που περιλαμβάνει τις υφιστάμενες κατηγορίες καταστροφών στις σημαντικότερες σχετικές διεθνείς βάσεις δεδομένων: ADRC-Asian Disaster Reduction Centre (GLIDE), CRED (EMDAT), La Red (Desinventar), Munich RE (NatCatSERVICE) και Swiss Re (Sigma). Η ταξινόμηση αυτή αντιπροσωπεύει ένα πρώτο και βασικό βήμα για την ανάπτυξη τυποποιημένης διεθνούς ορολογίας των κινδύνων και κατηγοριοποίησης των καταστροφών. Κάνει μια πρώτη βασική διάκριση σε φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές. Η γενική κατηγορία των φυσικών χωρίζεται σε έξι ομάδες: γεωφυσικές, μετεωρολογικές, υδρολογικές, κλιματολογικές, βιολογικές και εξωγήινης προέλευσης (Σαπουντζάκη 2007).

Εικόνα 4 Πηγή Λέκκας Ε., Ανδρεαδάκης Ε. (2015), Εισαγωγή στη Θεωρία της Διαχείρισης Καταστροφών και Κρίσεων, ΠΜΣ Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων

1.4. Το Σχολείο

Το σχολείο είναι ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα που έχει σχεδιαστεί για να παρέχει χώρους μάθησης και περιβάλλοντα μάθησης για τη διδασκαλία μαθητών ή φοιτητών υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών. Οι περισσότερες χώρες διαθέτουν συστήματα επίσημης εκπαίδευσης, τα οποία είναι συνήθως υποχρεωτικά. Υπάρχουν επίσης και λειτουργούν πολλά ιδιωτικά σχολεία που βρίσκονται υπό τον έλεγχο και την εποπτεία της επίσημης πολιτείας. Σε αυτά τα συστήματα, οι μαθητές προχωρούν μέσω μιας σειράς σχολείων. Τα ονόματα αυτών των σχολείων ποικίλλουν ανάλογα με τη χώρα αλλά γενικά περιλαμβάνουν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση για μικρά παιδιά και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση για εφήβους. Το ίδρυμα στο οποίο διδάσκεται η τριτοβάθμια εκπαίδευση ονομάζεται συνήθως πανεπιστημιακό κολλέγιο ή πανεπιστήμιο, αλλά αυτά τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συνήθως δεν είναι υποχρεωτικά.

Εκτός από αυτά τα βασικά σχολεία, οι σπουδαστές σε μια χώρα μπορούν επίσης να παρακολουθήσουν σχολεία πριν και μετά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η προσχολική εκπαίδευση παρέχει κάποια εκπαίδευση σε πολύ μικρά παιδιά (συνήθως ηλικία 3-5 ετών). Το Πανεπιστήμιο, το επαγγελματικό σχολείο, το κολέγιο μπορεί να είναι διαθέσιμο μετά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Καθένα μπορεί να είναι αφιερωμένο σε ένα συγκεκριμένο τομέα, όπως μια σχολή οικονομικών ή μια σχολή χορού.

Τα σχολεία είναι οργανωμένοι χώροι που προορίζονται για διδασκαλία και μάθηση. Οι αίθουσες διδασκαλίας, όπου διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές μαθαίνουν, έχουν κεντρική σημασία. Οι αίθουσες διδασκαλίας μπορούν να είναι εξειδικευμένες για ορισμένα αντικείμενα, όπως εργαστηριακές αίθουσες για την εκπαίδευση των επιστημών και εργαστήρια για την εκπαίδευση τεχνών.

Τα τυπικά σχολεία διαθέτουν πολλούς κ χώρους, οι οποίοι μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Καφετέρια , τραπεζαρία ή κυλικείο όπου οι μαθητές τρώνε γεύμα και συχνά πρωινό και σνακ.
- Αθλητικό πεδίο, παιδική χαρά, γυμναστήριο και / ή χώρο όπου οι σπουδαστές συμμετέχουν σε αθλητικές ή σωματικές εκπαιδευτικές ασκήσεις.
- Παιδικές χαρές γενικής χρήσης, συνήθως σε δημοτικά σχολεία, συχνά κατασκευασμένα από σκυρόδεμα, αν και μερικά μετασχηματίζονται σε φιλικούς προς το περιβάλλον κήπους διδασκαλίας από καλλιτέχνες τοπίου.
- Αμφιθέατρο ή αίθουσα πολλαπλών χρήσεων ή εκδηλώσεων όπου μπορούν να διοργανωθούν θεατρικές και μουσικές παραγωγές και όπου διοργανώνονται εκδηλώσεις εκτός σχολείου όπως συνέδρια
- Γραφείο όπου γίνεται η διοικητική εργασία του σχολείου
- Βιβλιοθήκη όπου οι μαθητές αναζητούν βιβλία και περιοδικά και συχνά χρησιμοποιούν υπολογιστές
- Εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών όπου γίνεται εργασία με υπολογιστή και πρόσβαση στο διαδίκτυο. <https://en.wikipedia.org/wiki/School>

1.5. Ασφαλές Σχολείο

Κατά τη διάρκεια εκδήλωσης μιας φυσικής ή τεχνολογικής καταστροφής τα παιδιά είναι από τις πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και κυρίως εκείνα που βρίσκονται στο σχολείο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι 18095 μαθητές και οι 853 εκπαιδευτικοί που έχασαν τη ζωή τους σε 7699 σχολικά κτίρια που κατέρρευσαν κατά τη διάρκεια του σεισμού που έπληξε τον Οκτώβριο του 2005 το Πακιστάν (UNISDR 2008, Asian Development Bank and World Bank 2005). “When an earthquake destroys schools, it takes away the children’s future —and with it, the future of the country itself” (Madhab Mathema Σύμβουλος στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών).

Η κοινωνική απαίτηση για «ασφαλές σχολείο» αυξάνεται συνεχώς τις τελευταίες δεκαετίες σε παγκόσμιο επίπεδο. Εκτός όμως από τις τοπικές κοινωνίες, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους μαθητές, η ασφάλεια της σχολικής κοινότητας έχει αναγνωριστεί ως προτεραιότητα για το μετά το 2015 πλαίσιο ενεργειών μείωσης του κινδύνου καταστροφών σε παγκόσμιο επίπεδο (UNISDR 2015). Ένας από τους επτά στόχους του Πλαισίου Δράσης του Sendai αφορά σε: «Μείωση των βλαβών σε υποδομές ζωτικής σημασίας, καθώς και της διακοπής παροχής βασικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των νοσοκομειακών και σχολικών εγκαταστάσεων, ως συνέπεια καταστροφών» σε διεθνές επίπεδο με ορίζοντα υλοποίησης 2030 (UNISDR 2015).

1.6. Συνηθέστεροι φυσικοί κίνδυνοι και καταστροφές στο φυσικό περιβάλλον

A PARTIAL LIST OF RECENT IMPACTS OF DISASTERS ON SCHOOLS (deaths in schools shown in bold)		
2008	Myanmar	2,250 schools completely collapsed in Cyclone Nargis. Another 750 were severely damaged.
2008	NW China	An estimated 10,000+ children died in their schools. An estimated 7,000 classrooms were destroyed.
2007	Bangladesh	Cyclone destroyed 496 school buildings and damaged 2,110 more
2006	Philippines	Super Typhoon Durian caused \$20m USD damage to schools including 90-100% of school buildings in three cities and 50-60% of school buildings in two other cities.
2006	Leyte Island, Philippines	245 children and their teachers died in a mudslide that buried the village elementary school after 5 days of rain had ceased.
2006	Uganda	13 children died in a school dormitory fire where children were using candles for lighting.
2005	Northern Pakistan, Kashmir	17,000 students died at school, and 50,000 were seriously injured, many disabled. 10,000 school buildings destroyed. 300,000 children affected. In some districts 80% of schools were destroyed.
2005	Gulf States, USA	56 schools were destroyed and 1,162 were damaged. 700 schools were closed and 372,000 children displaced. 73,000 college students displaced. \$2.8billion was spent to educate displaced students for a year.
2004	Indian Ocean	A tsunami destroyed 750 schools in Indonesia and damaged 2,135 more. 150,000 students without schools. 51 schools were destroyed in Sri Lanka, 44 in Maldives, and 30 in Thailand.
2000	Cambodia	Severe floods directly affected between 500,000 and 1m students in 1,000 – 2,000 schools in 8 provinces.
2004	Bangladesh	1,259 school buildings were lost to floods and 24,236 were damaged.
2004	Tamil Nadu, India	93 children died in a fire due to explosion of a cooking gas cylinder
2003	Bam, Iran	67 of 131 schools collapsed, the remaining were heavily damaged. (10,000 school children and 1,200 teachers died and more than 32,000 students were adversely affected.)
2003	Bingol, Turkey	84 children and teachers die in collapsed school building in a moderate earthquake. 4 schools collapsed. 90% of schools were impacted and education disrupted.
2003	Xinjiang, China	900 classrooms in dozens of schools collapsed in earthquake 27 minutes before thousands of children returned to their classrooms. Middle school collapsed killing at least 20 students.
2003	Dominican Republic	18,000 students lost their classrooms.
2003	Boumerdes, Algeria	103 schools destroyed, 753 severely damaged. Cost of rehabilitation \$79 million.
2002	AbGarm	16,500 students education disrupted when 8 schools collapsed and 137 were damaged.
2002	Molise, Italy	26 children and 1 teacher died in a school earthquake collapse.

2001	Cariaco, Venezuela	2 schools collapsed in an earthquake. 46 students died.
2001	El Salvador	85 schools were damaged beyond repair. Replacement and repair cost \$114m. 22 preschoolers and their teacher were killed in an aftershock a month later.
2001	Arequipa, Peru	98 school buildings seriously damaged by earthquake
2001	Taiwan	A three-story school collapsed in the middle of the night.
2001	Bhuj, India	971 students and 31 teachers were killed by this earthquake, though most children were outside for Republic Day celebrations. 1,884 schools collapsed, destroying 5,950 classrooms including 78% of public secondary schools. 11,761 school buildings suffered major damaged with 36,584 classrooms unusable.
1999	Pereira, Colombia	74% of schools in 2 cities were damaged (22 in one city alone were destroyed). Children were outside for lunch.
1999	Chi Chi, Taiwan	51 schools collapsed and 786 were damaged. Cost of school reconstruction and repair was \$1.3 billion
1999	Kocaeli, Turkey	43 schools were damaged beyond repair and hundreds more damaged. School was suspended for hundreds of thousands of children for 4 months.
1998	Bangladesh	Flooding destroyed 1,718 school buildings and 12,000 were damaged.
1998	Eastern Nepal	1,200 schools destroyed or heavily damaged.
1997	Ardakul, Iran	Primary school collapse killed 110 students (earthquake).
1997	Cariaco, Venezuela	2 schools collapsed in earthquake, killing 46 students.
1993	Maharashtra, India	48% of the 8,311 killed were under the age of 14. Many schools were destroyed by earthquake.
1992	Erzincan, Turkey	A 6 story medical school collapsed in moderate earthquake, burying 62 students
1989	El Asnam, Algeria	70-85 schools collapsed or severely damaged in earthquake.
1988	Udayapur, Nepal	6,000 schools destroyed in earthquake.
1988	Yunan, China	1,300 schools destroyed in earthquake
1988	Spitak, Armenia	2/3 of the 25,000 earthquake deaths were school children killed in their schools. 400 children died in 1 school alone. 32,000 children were evacuated
1985	Mexico City, Mexico	Several schools collapsed in the early morning before school started.
1964	Anchorage, Alaska	Half of the city's schools were severely damaged by an earthquake during school hours, however the school was unoccupied due to the Good Friday holiday.
1963	Skopje, Macedonia	44 schools (57% of urban stock) were damaged by earthquake, affecting 50,000 children.
1958	Chicago, USA	92 students and 3 adults died in a fire at Our Lady of the Angels School
1952	Sapporo, Japan	400 schools collapsed in the earthquake.

Εικόνα 5 Πηγή: UNISDR, Geneva (2008)

1.6.1. Τροπικές Καταιγίδες

Οι τροπικές καταιγίδες κυκλώνες αποτελούν κυκλωνικά ατμοσφαιρικά συστήματα που σχηματίζονται στους ωκεανούς. Είναι γνωστοί ως «τυφώνες» στον Ατλαντικό ωκεανό και ως «κυκλώνες» στον Ειρηνικό και Ινδικό ωκεανό, αναπτύσσονται ταχύτητες μεγαλύτερες των 120 χλμ./ώρα και συνοδεύονται από δευτερεύοντα φαινόμενα όπως οι αστραπιαίες πλημμύρες, λόγω της έντονης βροχόπτωσης, κατά τη διέλευση της καταιγίδας προς την ενδοχώρα.

Προκαλούν ζημιές και καταστροφές λόγω των ισχυρών ανέμων, των ποτάμιων πλημμυρών από την έντονη βροχόπτωση και των κυμάτων. Οι περισσότεροι θάνατοι από τέτοια φαινόμενα οφείλονται σε πνιγμό, τα τελευταία χρόνια όμως η δραστική ανίχνευση και η έγκαιρη προειδοποίηση, έχουν περιορίσει σημαντικά τη θνησιμότητα, ενώ αντίθετα έχουν αυξηθεί οι υλικές ζημιές. Οι ανεμοστρόβιλοι είναι φυσικοί κίνδυνοι που δημιουργούνται από τις καταιγίδες. Οι ανεμοστρόβιλοι είναι βίαιες, περιστρεφόμενες κολώνες αέρα που ταξιδεύουν με ταχύτητες από 80 έως 450 χλμ./ώρα. Οι ανεμοστρόβιλοι μπορεί να εκδηλωθούν μεμονωμένα ή κατά συρροή (Λέκκας 2015).

1.6.2. Πυρκαγιές

Αφετηρία για την εξέταση των δασικών πυρκαγιών αποτελεί η κατανόηση του φαινομένου της φωτιάς. Η φωτιά ως φαινόμενο εξαρτάται από τρεις βασικούς παράγοντες που συνιστούν το λεγόμενο «τρίγωνο της φωτιάς»: τη θερμότητα, την παρουσία οξυγόνου, την καύσιμη ύλη (ποσότητα, είδος, υγρασία). Για να περιοριστεί ή να εξαλειφθεί η φωτιά πρέπει να εκλείψει τουλάχιστον ένας από τους τρεις παράγοντες, δηλαδή να σταματήσει η ύπαρξη οξυγόνου (όπως συνήθως επιδιώκεται σε αστικές πυρκαγιές με τη χρήση αφρού), να μειωθεί η θερμοκρασία (όπως επιδιώκεται με τη χρήση νερού) ή να απομακρυνθεί η καύσιμη ύλη (όπως συχνά επιδιώκεται στις δασικές πυρκαγιές, με το κόψιμο και την απομάκρυνση της βλάστησης).

Οι δασικές πυρκαγιές θεωρείται ότι αποτελούν μέρος του κύκλου ζωής των μεσογειακών οικοσυστημάτων, εφόσον βέβαια μετά την πυρκαγιά δεν εμποδιστεί η φυσική αναγέννηση του δάσους. Η έναρξη και η εξάπλωση μιας δασικής πυρκαγιάς εξαρτάται από ένα εύρος παραγόντων όπως οι ακόλουθοι.

Μετεωρολογικοί παράγοντες όπως η βροχή, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία και ο άνεμος επιδρούν σε μεγάλο βαθμό στην έναρξη και διάδοση των φυσικών πυρκαγιών. Όσο μεγαλύτερη είναι η θερμοκρασία του αέρα που περιβάλλει την καύσιμη ύλη, τόσο ταχύτερος είναι ο ρυθμός εξάτμισης της υγρασίας των καύσιμων υλικών. Η μεταβολή της σχετικής υγρασίας του αέρα είναι αντίστροφη της μεταβολής της θερμοκρασίας. Όσο αυξάνεται η θερμοκρασία του αέρα, μειώνεται η ικανότητά του να συγκρατεί υδρατμούς. Η βροχή, το χιόνι, το χαλάζι μεταφέρουν τους υδρατμούς της ατμόσφαιρας στο εδάφος, και αυξάνουν την υγρασία που περιέχεται στα καύσιμα υλικά. Ο άνεμος έχει μεγάλη επίδραση στις δασικές πυρκαγιές λόγω του ότι προσδιορίζει τη διεύθυνση διάδοσης της πυρκαγιάς, καθώς επίσης και την ταχύτητα εξάπλωσής της. Όταν η ταχύτητα του ανέμου αυξάνεται, τότε η ταχύτητα εξάπλωσης της πυρκαγιάς αυξάνεται. Το τοπικό ανάγλυφο, εξαιτίας της ιδιομορφίας του, παραλλάσσει την ταχύτητα και την κατεύθυνση του ανέμου, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η σωστή πρόβλεψη των χαρακτηριστικών του. Μάλιστα, η επίδραση του αναγλύφου στην κατεύθυνση του ανέμου είναι πολύ ισχυρή. Η τοπογραφική διαμόρφωση (ή αλλιώς το ανάγλυφο) παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην έναρξη και στην εξάπλωση των πυρκαγιών. Από το σύνολο των τοπογραφικών στοιχείων που συνθέτουν το ανάγλυφο, η κλίση, ο προσανατολισμός, το υψόμετρο και κάποια άλλα ειδικά χαρακτηριστικά (κλειστές κοιλάδες, ράχες, βουνοκορφές κ.λπ.) επηρεάζουν τις δασικές πυρκαγιές. Η επίδραση της κλίσης του εδάφους στην ταχύτητα εξάπλωσης μιας πυρκαγιάς είναι αντίστοιχη με αυτήν του ανέμου. Τα είδη βλάστησης έχουν διαφορετική ευφλεκτότητα. Ως πιο εύφλεκτα είδη στα ελληνικά δάση θεωρούνται όλα τα χορτολιβαδικά σε ξερή κατάσταση. Από τους θάμνους, μεγάλο βαθμό ευφλεκτικότητας έχουν το πουρνάρι, ο σχοίνος και τα ρείκια, ενώ αντίστοιχα από τα δέντρα, το πεύκο και το κυπαρίσσι, το οποίο παρουσιάζει λίγο μεγαλύτερη ανθεκτικότητα από τα πεύκα. Στα πιο ανθεκτικά είδη κατατάσσονται τα έλατα, η οξιά, η δασική πεύκη και η ερυθρελάτη. Βέβαια, όταν υπάρχει ο κατάλληλος συνδυασμός των παραγόντων που μπορούν να προκαλέσουν την έναρξη και την εξάπλωση δασικής πυρκαγιάς (όπως ξηρασία, άνεμοι κ.λπ.), τότε όλα τα είδη της βλάστησης καίγονται. Ένας παράγοντας από μόνος του δεν είναι ικανός να επιδράσει, σε μεγάλο βαθμό, στην έναρξη μιας πυρκαγιάς. Ο συνδυασμός πολλών παραγόντων δύναται να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για ανάφλεξη και έναρξη πυρκαγιάς. Ακόμη και έπειτα από την έναρξή της, θα πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες για να διαδοθεί η πυρκαγιά. Οι μετεωρολογικοί παράγοντες που επιδρούν άμεσα στην περιεχόμενη υγρασία των καυσίμων, και

άρα στην πιθανότητα έναρξης πυρκαγιάς, είναι η ηλιακή ακτινοβολία, η βροχή, η εξάτμιση, η θερμοκρασία του αέρα και η σχετική υγρασία του αέρα. Ως προς την εξάπλωση, επίδραση ασκούν τόσο η ταχύτητα και η κατεύθυνση του ανέμου, όσο και η σταθερότητα της ατμόσφαιρας. Η υψηλή θερμοκρασία, για παράδειγμα, σε συνδυασμό με ισχυρό άνεμο είναι η ιδανικότερη συνθήκη για τις πλέον καταστροφικές δασικές πυρκαγιές, ιδίως παρουσία ξερής καύσιμης ύλης. Σε παρόμοιο ανάγλυφο και καιρικές συνθήκες, η έναρξη και η εξάπλωση της πυρκαγιάς, όπως και το μέγεθος και η διάρκειά της, καθορίζονται από το είδος, την πυκνότητα, την κατανομή και την ευφλεκτότητα της καύσιμης ύλης. Η εξέλιξη μιας δασικής πυρκαγιάς εξαρτάται, λοιπόν, από ένα ευρύ σύνολο πολύπλοκων παραγόντων που αλληλεπιδρούν, όπως το κλίμα, η τοπογραφική διαμόρφωση, οι χρήσεις γης, το ιστορικό πυρκαγιών στην περιοχή, η εδαφοκάλυψη, η δομή των δασών, τα χαρακτηριστικά της καύσιμης ύλης αλλά και το σύστημα διαχείρισης πυρκαγιών (Σαπουντζάκη 2007)

Οι δασικές πυρκαγιές συνήθως ξεκινούν απαρατήρητα ενώ πολλές πυρκαγιές εξαπλώνονται πολύ γρήγορα, καίγοντας θάμνους, δένδρα και κατοικίες. Επειδή πολλοί άνθρωποι επιλέγουν να κατασκευάσουν τις κατοικίες τους σε δασικές περιοχές ή κοντά σε δάση, επαρχιακές περιοχές ή απομακρυσμένες ορεινές θέσεις, το ποσοστό του πληθυσμού που είναι τρωτό στον κίνδυνο των δασικών πυρκαγιών αυξάνει συνεχώς.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες δασικών πυρκαγιών:

- **Επιφανειακή φωτιά:** είναι η πιο συνηθισμένη κατηγορία δασικής πυρκαγιάς που εκδηλώνεται κατά μήκος της εδαφικής επιφάνειας ενός δάσους κινούμενη αργά καίγοντας και προκαλώντας ζημιές στα δένδρα.

- **Πυρκαγιά εδάφους:** συνήθως προκαλείται από κεραυνούς ή φωτιές που εκδηλώνεται κατά μήκος ή κάτω από την επιφάνεια ενός δάσους στα οργανικά υλικά αποσάθρωσης φυτών (**humus**) μέχρι και το υποκείμενο πέτρωμα.

- **Πυρκαγιές των κορυφών:** είναι πυρκαγιές που εξαπλώνονται γρήγορα από τον άνεμο στις κορυφές των δένδρων και έχουν την ικανότητα να καλύπτουν μεγάλες αποστάσεις πολύ γρήγορα. Τέσσερις στις πέντε δασικές πυρκαγιές οφείλονται στους ανθρώπους. Η ανθρώπινη αμέλεια, όπως το κάπνισμα σε δασικές περιοχές ή η μη σωστή κατάσβεση ελεγχόμενης φωτιάς είναι οι αιτίες πολλών δασικών πυρκαγιών. Επίσης ο μη κατάλληλος σχεδιασμός, τα εύφλεκτα υλικά, η διαμόρφωση τοπίου και η έλλειψη προσοχής στον περιορισμό των αγριόχορτων σε επαρχιακές οικιστικές περιοχές, συνεισφέρουν στην αύξηση του κινδύνου για τους ανθρώπους και τα ζώα. (Λέκκας 2015)

Τρεις είναι οι βασικοί παράγοντες οι οποίοι καθορίζουν την έναρξη, τη διάδοση και την ένταση μιας πυρκαγιάς:

A) Καύσιμη ύλη

Οι δύο βασικοί τύποι καύσιμης ύλης είναι η βλάστηση, και τα υλικά -περιεχόμενο του σχολείου. Είναι σημαντικός ο έλεγχος στην περιοχή του σχολείου σχετικά με την βλάστηση που υπάρχει. Επίσης όσο μεγαλύτερη είναι η κτιριακή πυκνότητα στο σχολικό συγκρότημα τόσο πιο εύκολα μεταδίδονται οι φλόγες από το ένα κτίριο στο άλλο.

B) Καιρικές συνθήκες

Οι ψηλές θερμοκρασίες, η χαμηλή υγρασία και ο άνεμος αυξάνουν την πιθανότητα έναρξης πυρκαγιάς και τη δυσκολία στον έλεγχό της. Είναι φανερό ότι μεγάλες περιόδους ξηρασίας επιδεινώνουν το πρόβλημα.

Γ) □ Τοπογραφία

Στην περίπτωση πυρκαγιάς, θερμά αέρια ανεβαίνουν κατά μήκος της πλαγιάς (σε περίπτωση τοπογραφίας με κλίση) προθερμαίνοντας τη βλάστηση στα ανώτερα τμήματα συντελώντας έτσι σε αύξηση της ταχύτητας επέκτασης.

Αντίστοιχα υψηλού κινδύνου περιοχές για εκδήλωση δασικής πυρκαγιάς χαρακτηρίζονται από:

1. Περίοδο ξηρασίας μεγαλύτερη από 3 μήνες
2. Τοπογραφία με μεγάλες κλίσεις
3. Δασική βλάστηση σε κοντινή απόσταση από το σχολείο
4. Πρατήρια καυσίμων σε κοντινές αποστάσεις
5. Μη ύπαρξη πυροσβεστικών κρουνών σε κοντινή απόσταση
6. Περιορισμένη προσβασιμότητα πυροσβεστικών οχημάτων.

Ο κίνδυνος πυρκαγιάς στο σχολείο δεν είναι αμελητέος όπως ίσως θεωρείται. Οι δραστηριότητες που μπορεί να προκαλέσουν πυρκαγιά σε ένα σχολείο είναι πολλές:

- Πειράματα που γίνονται στο πλαίσιο εργαστηριακών μαθημάτων
- Το κάπνισμα όταν δεν σβήνεται προσεκτικά το τσιγάρο (γενικά το κάπνισμα απαγορεύεται σε όλους τους εσωτερικούς χώρους δημοσίων κτιρίων)

- Η χρήση ηλεκτρικών μέσων που δεν έχουν συντηρηθεί και έχουν φθορές
- Βραχυκυκλώματα
- Εκρήξεις φιαλών – αερίων
- Κακή επιτήρηση επί ανάγκης επισκευών (π.χ. οξυγονοκολλήσεις)
- Σκόπιμη ενέργεια. (Κούρου 2015)

1.6.3. Πλημμύρα

Πλημμύρα είναι η ανύψωση της στάθμης των νερών ποταμού, λίμνης, ή θάλασσας και η έξοδός τους από την κοίτη τους, οφείλεται συνήθως στις κλιματολογικές συνθήκες και ενισχύεται από τη μορφολογία του εδάφους ή η ανεξέλεγκτη κατάκλυση από νερό μιας περιοχής η οποία, υπό συνήθεις συνθήκες, δεν καλύπτεται από νερό. Για την δημιουργία των πλημμύρων συνεργάζονται δύο παράγοντες: ο ένας έχει σχέση με την φύση της βροχής και ο άλλος με την ανθρωπογενή παρέμβαση στο περιβάλλον. Από τα στοιχεία της βροχής που ευθύνονται για την πλημμυρογένεση, η ραγδαιότητα είναι η βασικότερη παράμετρος. Πιο συγκεκριμένα, το ποσό της βροχής που πέφτει σε μια περιοχή στην μονάδα του χρόνου. Ο δεύτερος από τους παράγοντες της φύσης της βροχής έχει να κάνει με το θέμα χρόνος. Δηλαδή εξαρτάται αφενός μεν από την εποχή κατά την οποία σημειώνονται οι βροχές και αφετέρου από την διάρκεια τους. Ο ανθρώπινος παράγοντας είναι επίσης πολύ καθοριστικός στη δημιουργία της πλημμυρογένεσης. Αυτός κυρίως συνίσταται στην αποψίλωση του εδάφους από την βλάστηση, στην ανοικοδόμηση και στην υδρομόνωση των πόλεων με τον ασφαλτοτάπητα και το μπετόν.

Η επιφανειακή απορροή των υδάτων είναι υπεύθυνη, περισσότερο από κάθε άλλη επιφανειακή διεργασία, για τη διαμόρφωση του γήινου αναγλύφου. Τα ποτάμια διαβρώνουν τις κοιλάδες τους μέσα από ένα σύστημα αποστράγγισης, το οποίο επηρεάζεται από το κλίμα, την τοπογραφία, τον τεκτονισμό, τα πετρώματα και το έδαφος. Αποτελούν επίσης, βασικούς άξονες μεταφοράς πετρωμάτων και υλικών εδάφους, που φτάνουν στο ρεύμα από τους παραποτάμους και από τις κλιτείς των κοιλάδων. Πολλά από τα κλαστικά ιζήματα που μεταφέρονται στα ποτάμια αποτίθενται περιοδικά, είτε μέσα στην κοίτη, είτε στην λεκάνη κατάκλυσης. Οι περιοχές αυτές, που καλούνται "ποτάμιο περιβάλλον", αποτελούν το φυσικό κομμάτι του ποταμού. Η πλάγια μετανάστευση της κοίτης των ποταμών και η υπερχειλίση της ροής τους, συνεισφέρουν στη διαμόρφωση της λεκάνης, η οποία περιοδικά κατακλύζεται από νερό και ιζήματα (ποτάμια πλημμύρα). Ο όγκος του νερού ανά μονάδα χρόνου ροής σε μια συγκεκριμένη θέση (m^3/s), τη στιγμή που το νερό υπερχειλίζει την κοίτη καλείται "εκφόρτιση πλημμύρας" και μπορεί να προκαλέσει καταστροφές. Ο όρος "στάδιο πλημμύρας" δηλώνει ότι η στάθμη της επιφάνειας του νερού είναι ψηλότερα από το κανονικό και είναι πιθανό να προκληθούν καταστροφές σε κατασκευές που βρίσκονται στην λεκάνη κατάκλυσης.

Οι κυριότερες αιτίες που τις προκαλούν είναι οι εξής:

- Ραγδαίες και παρατεταμένες βροχές (φθινοπωρινές πλημμύρες)

- Ταχεία τήξη χιονιών και παγετώνων (πλημμύρες της άνοιξης)
- Ανύψωση της στάθμης της θάλασσας, λόγω παλιρροιακών φαινομένων
- Εφόρμηση της θάλασσας στην ξηρά, λόγω τσουνάμι
- Απότομη διάρρηξη φράγματος τεχνητής λίμνης.

Οι πλημμύρες αποτελούν τη δεύτερη πιο συχνή φυσική καταστροφή, μετά τις δασικές πυρκαγιές, είναι αναμενόμενες και εκδηλώνονται είτε ως βραδείας εξέλιξης (ετήσιες) πλημμύρες οι οποίες δεν προκαλούν μεγάλες καταστροφές είτε ως ξαφνικά γεγονότα (flashfloods) που έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις ανθρώπινες κοινωνίες που πλήττουν. Ανάλογα με το αίτιο που τις προκαλεί και με τα χαρακτηριστικά τους, οι πλημμύρες κατατάσσονται σε:

- Ποτάμιες πλημμύρες (river floods)
- Παράκτιες πλημμύρες (coastal floods)
- Πλημμύρες από τήξη χιονιού και πάγου
- Πλημμύρες από αστοχία ή δυσλειτουργία τεχνικού έργου

(Νάστος 2015,

Σαπουντζάκη 2007)

Οι λόγοι για τους οποίους οι πλημμύρες αποτελούν κίνδυνο είναι:

- Η Έντονη βροχόπτωση μπορεί να εντείνει τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα της επιφανειακής απορροής, απορρόφησης και ελέγχου πλημμυρών
- Η Πλημμύρα που προκαλείται από την υπερχείλιση ενός ποταμού μπορεί να προκαλέσει ζημιές σε μια πόλη ή στις κατοικημένες περιοχές
- Σε βραχώδεις περιοχές η έλλειψη απορρόφησης μπορεί να προκαλέσει πλημμύρες Οι πλημμύρες μετρώνται από το ύψος που φτάνει το νερό. Η ένταση τους βασίζεται στις πιθανότητες που έχει η στάθμη του νερού να εξισωθεί ή να ξεπεράσει ένα συγκεκριμένο ύψος σε επαναλαμβανόμενη βάση. (Λέκκας 2015)

Κάθε σχολική μονάδα πρέπει να είναι προετοιμασμένη έναντι του πλημμυρικού κινδύνου, ανεξάρτητα από την τοποθεσία του σχολείου, ειδικότερα δε όταν το σχολείο βρίσκεται σε χαμηλό υψόμετρο, σε παράκτια ζώνη, κοντά σε ρέμα ή σε φράγμα.

Η πλημμύρα μπορεί να προκαλέσει:

Επιπτώσεις στο έδαφος της περιοχής. Λόγω του πλημμυρικού φαινομένου το έδαφος στο οποίο είναι θεμελιωμένο ένα σχολείο μπορεί να υποστεί διάβρωση, να υποστούν βλάβες το

προαύλιο, οι δρόμοι στις γύρω περιοχές και επομένως να χαθεί και η οδική πρόσβαση προς το σχολείο.

Δομικές επιπτώσεις. Συχνά μεγάλος όγκος εδαφικού υλικού μεταφέρεται σε άλλες θέσεις και σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να συγκεντρωθεί στην ευρύτερη πληγείσα περιοχή κατά μήκος των περιφράξεων. Η θεμελίωσή τους μπορεί να υποστεί διάβρωση με αποτέλεσμα την αποσταθεροποίηση ή την κατάρρευση των περιφράξεων.

Επιπτώσεις λόγω του εμποτισμού με νερό. Οι ξύλινες κατασκευές μπορεί να υποστούν αποσύνθεση ενώ οι μεταλλικές διάβρωση. Οι γυψοσανίδες, οι μονώσεις, τα πλακάκια μπορεί να καταστραφούν.

Επιπτώσεις στα συστήματα κοινής ωφέλειας. Η ηλεκτροδότηση μπορεί να διακοπεί, να προκληθούν βλάβες στο δίκτυο ύδρευσης και αποχέτευσης δημιουργώντας προβλήματα που αφορούν στην καταλληλότητα πόσης του νερού.

Επιπτώσεις στο περιεχόμενο του σχολείου. Η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου π.χ. επίπλωση, οι υπολογιστές κ.λπ. μπορεί να υποστούν βλάβες.

Επιπτώσεις στην υγεία. Η ανάπτυξη μυκήτων καθώς και ρυπαντών σε πλημμυρισμένα σχολεία αποτελούν σημαντικούς κινδύνους για την υγεία των μαθητών και εκπαιδευτικών.

Διακοπή λειτουργίας της σχολικής μονάδας

Σε περίπτωση πλημμύρας συνήθως διακόπτεται η λειτουργία των σχολείων που επλήγησαν κατά τη διάρκεια του καθαρισμού και της αποκατάστασης. Ο απαιτούμενος χρόνος και η ικανότητα του σχολείου να επιστρέψει στην κανονική λειτουργία εξαρτάται από την έκταση των ζημιών και την προσαρμοστικότητα της σχολικής μονάδας. Στην περίπτωση που το σχολείο βρίσκεται σε μια περιοχή πλημμυρικής κατάκλισης μπορεί να χρειαστεί να γίνει μετεγκατάσταση σε άλλο κτίριο στην ίδια ή σε άλλη περιοχή. (Κούρου 2015).

1.6.4. Σεισμός

Σεισμός είναι η εδαφική κίνηση (δόνηση) που προκαλείται από τη διάρρηξη της μηχανικής ισορροπίας των πετρωμάτων στο εσωτερικό της Γης, από φυσικές αιτίες. Η εδαφική κίνηση αυτή έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά σε κάθε σημείο του χώρου, τα οποία είναι σημαντικά ως προς ενδεχόμενη πρόκληση δευτερογενών επικινδυνότητων, καθώς και ως προς το είδος και την ένταση των επιπτώσεων που θα προκληθούν (Σαπουντζάκη 2007) .

Ο σεισμός είναι η απότομη κίνηση ενός τμήματος του φλοιού της γης η οποία συνοδεύεται από απότομη έκλυση ενέργειας. Οι εστίες των σεισμών συνήθως βρίσκονται σε βάθος μικρότερο των 40 χιλιομέτρων κάτω από την επιφάνεια της γης και συνοδεύονται από μια σειρά δονήσεων. Ο λόγος που οι σεισμοί αποτελούν ένα σημαντικό κίνδυνο είναι επειδή οι δονήσεις προκαλούν:

- Κατάρρευση κτηρίων
- Καταστροφή υπηρεσιών, υποδομής και δρόμων
- Πυρκαγιές και εκρήξεις
- Δομική αστάθεια, όπως αστοχίες σε φράγματα που μπορεί να προκαλέσουν πλημμύρες.
- Κατολισθήσεις, ή τσουνάμι.

Όλα αυτά αποτελούν απειλές προς τις ανθρώπινες ζωές, τις περιουσίες και το περιβάλλον. Ένας σεισμός μπορεί να έχει διάρκεια μερικών δευτερολέπτων ή λεπτών, ενώ οι μετασεισμοί μπορεί να γίνονται αισθητοί για αρκετούς μήνες ύστερα από το κύριο γεγονός. Οι σεισμοί κατηγοριοποιούνται ως προς την ένταση, με βάση την κλίμακα Richter (Λέκκας 2015).

Οι σεισμοί είναι από τα πιο καταστροφικά φυσικά φαινόμενα στα οποία μπορεί να εκτεθεί μία σχολική μονάδα. Για την ασφάλεια των μαθητών, οι συνέπειες των σεισμών παρά τη σπάνια εκδήλωσή τους μπορεί να είναι καταστροφικές. Μέτριας έντασης σεισμοί μπορεί να προκαλέσουν ζημιές στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου και στο περιεχόμενό του. Ισχυροί σεισμοί μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές ζημιές ακόμα και καταρρεύσεις σχολικών κτιρίων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Κατάρρευση σχολικής μονάδας στην περιφέρεια Molise στην Ιταλία. Από τις 31 Οκτωβρίου έως τις 2 Νοεμβρίου 2002 ισχυροί σεισμοί έπληξαν, την Περιφέρεια Molise στην Ιταλία. Τα επίκεντρα των σεισμών βρίσκονταν μεταξύ των Δήμων Santa Croce di Magliano, San Giuliano di Puglia και Larino στην επαρχία Campobasso. Η περιοχή μέχρι τότε θεωρείτο χαμηλής σεισμικής επικινδυνότητας. Η πιο ισχυρή δόνηση ($M=5.8Mw$, Ένταση: VII-VIII) καταγράφηκε στις 11:32 (τοπική ώρα) στις 31 Οκτωβρίου 2002 και είχε διάρκεια 60 δευτερόλεπτα. Η δόνηση αυτή προκάλεσε την κατάρρευση της στέγης του σχολείου "Francesco Jovine" στον Δήμο San Giuliano di Puglia, με συνέπεια 57 παιδιά, 8 εκπαιδευτικοί και 2 επιστάτες να παγιδευτούν στα ερείπια. Ο σεισμός αυτός συνολικά προκάλεσε 30 θανάτους και 100 τραυματίες. Το εν λόγω σχολείο αποτέλεσε και τη μοναδική κατάρρευση στην πόλη, ενώ τα υπόλοιπα θύματα προκλήθηκαν από πτώση δομικών υλικών. Ως εκ τούτου, ο σεισμικός κίνδυνος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό του σχολικού κτιρίου. (Κούρου 2015)

1.6.5. Ηφαίστειο

Ως ηφαίστεια (volcanoes) χαρακτηρίζονται οι θέσεις πάνω στην επιφάνεια της Γης, όπου διάπυρο ρευστό υλικό από το εσωτερικό της γης (μάγμα¹⁵) βρίσκει διέξοδο κι εκχύνεται στην επιφάνεια με τη μορφή λάβας¹⁶, μαζί με στερεά και αέρια αναβλήματα υψηλών θερμοκρασιών. (Λέκκας 2015 γεωδυναμικές καταστροφές) Σε αντίθεση με τα βουνά τα οποία αποτελούν ανύψωση του φλοιού της γης, τα ηφαίστεια δημιουργούνται από τα επιφανειακά προϊόντα των εκρήξεων τους, στρώσεις από λάβα και τέφρα. Όταν η πίεση των αερίων αυξάνεται ραγδαία στο μάγμα, τότε μια ηφαιστειακή έκρηξη λαμβάνει χώρα.

Τα ηφαίστεια παράγουν ποικιλία κινδύνων που μπορεί να προκαλέσουν θανάτους και να καταστρέψουν περιουσίες. Οι μεγάλης έντασης ηφαιστειακές εκρήξεις μπορεί να απειλήσουν ανθρώπους και περιουσίες σε ακτίνα πολλών χιλιομέτρων και μπορεί να επηρεάσουν το παγκόσμιο κλίμα. Οι ηφαιστειακοί κίνδυνοι περιλαμβάνουν:

- Τοξικά αέρια
- Λάβα και πυροκλαστικές ροές
- Κατολισθήσεις
- Σεισμούς
- Εκρήξεις μεγάλης έντασης

Οι εκρήξεις μπορεί να εκδηλώνονται σχετικά ήρεμα, παράγοντας ροές λάβας που έχουν ταχύτητα από 3 έως 15 χιλιόμετρα την ώρα. Οι ηφαιστειακές εκρήξεις μεγάλης έντασης χαρακτηρίζονται από σήλες αερίων και θραυσμάτων που αγγίζουν τα δεκάδες χιλιόμετρα στην ατμόσφαιρα και διασκορπούν τέφρα σε ακτίνα εκατοντάδων χιλιομέτρων. Οι ροές λάβας είναι ποτάμια τηγμένου πετρώματος που προέρχεται είτε από ένα κρατήρα που εκρήγνυται ήσυχα, ή από μια μεγάλης έντασης έκρηξη με την μορφή σιντριβανίων λάβας. Οι ροές λάβας καταστρέφουν τα πάντα στην διαδρομή τους, όμως οι περισσότερες κινούνται αρκετά αργά ώστε ο κόσμος να προλάβει να απομακρυνθεί. Η ηφαιστειακή τέφρα αποτελείται από πολύ μικρά υαλώδη θραύσματα ηφαιστειακού πετρώματος, έχει έντονη επίδραση σε ανθρώπους και περιουσίες σε ακτίνα πολλών μιλίων

από το ηφαίστειο. Οι ηφαιστειακές εκρήξεις πολλές φορές συνοδεύονται από άλλους φυσικούς κινδύνους.

Συνήθεις φυσικοί κίνδυνοι που συνοδεύουν τις ηφαιστειακές εκρήξεις είναι οι παρακάτω:

- Λασποροές
- Πλημμύρες
- Δασικές πυρκαγιές

- Τσουνάμι (κάτω από ειδικές συνθήκες)
- Σεισμοί

Ιστορικά οι λασπορροές θεωρούνται ως το πιο επικίνδυνο φαινόμενο που σχετίζεται με ηφαιστειακή δραστηριότητα. Οι λασπορροές αποτελούνται κυρίως από ηφαιστειακό υλικό των πρηνών του ηφαιστείου. Αυτές οι ροές της λάσπης, πέτρας και νερού μπορούν να διανύσουν μια πλαγιά ή κοίτες ποταμών με ταχύτητες 30 - 65 χιλιομέτρων την ώρα και μπορούν να ταξιδέψουν περισσότερο από 80 χιλιόμετρα. Οι λασπορροές μπορούν να συμβούν κατά την έκρηξη ενός ηφαιστείου ή κατά την περίοδο που το ηφαίστειο είναι ανενεργό. Το νερό που δημιουργεί τις λασπορροές προέρχεται από την τήξη του χιονιού και του πάγου που μπορεί να καλύπτει την κορυφή ενός ηφαιστείου, ή ακόμα και από έντονη βροχόπτωση. (Λέκκας 2015)

Πολύ λίγα ηφαίστεια στον κόσμο εκρήγνυνται συχνά. Τα περισσότερα δραστηριοποιούνται κάθε λίγα χρόνια ή δεκάδες χρόνια, ορισμένα μάλιστα είναι σε φάση ηρεμίας για δεκάδες χιλιάδες χρόνια πριν ξανά ενεργοποιηθούν. Στην Ελλάδα ηφαιστειακή δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια παρατηρείται κυρίως στα ηφαίστεια της Σαντορίνης και της Νισύρου.

Υπάρχουν πολλοί τύποι ηφαιστειακών εκρήξεων κάθε ένας από τους οποίους μπορεί να οδηγήσει σε διάφορα επικίνδυνα φαινόμενα, όπως:

- Ροές λάβας
- Πτώση χονδρόκοκκου υλικού (ηφαιστειακές βολίδες και θραύσματα διαφόρων μεγεθών)
- Πτώση και απόθεση λεπτόκοκκου υλικού (τέφρα)
- Πυροκλαστικές ροές
- Απελευθέρωση αερίων
- Λασπορροές.

Τα πιο επικίνδυνα προϊόντα της ηφαιστειακής δραστηριότητας είναι οι πυροκλαστικές ροές, ενώ τα πιο διαδεδομένα επικίνδυνα προϊόντα είναι οι ηφαιστειακές λασπορροές και η ηφαιστειακή τέφρα. (Κούρου 2015).

1.6.6. Τσουνάμι

Τα τσουνάμι είναι ωκεάνια κύματα που προκαλούνται από σεισμούς ή υποθαλάσσιες κατολισθήσεις. Στα ιαπωνικά η λέξη σημαίνει το κύμα του λιμανιού από τις καταστροφικές επιπτώσεις που προκαλούσαν τέτοια κύματα σε παράκτιους ιαπωνικούς οικισμούς. Τα τσουνάμι συχνά και λανθασμένα αναφέρονται ως παλιρροιακά κύματα. Τα τσουνάμι που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο περιοχές που βρίσκονται μέχρι και δεκάδες μέτρα πάνω από το επίπεδο της θάλασσας και σε απόσταση έως και χιλιομέτρων από την ακτή μπορούν να προκαλέσουν

- Πλημμύρα
- Μόλυνση του πόσιμου νερού
- Απώλεια ζωτικής σημασίας υποδομής
- Οι περισσότεροι θάνατοι που προκλήθηκαν από τσουνάμι ήταν αποτέλεσμα πνιγμού.

Τα τσουνάμι μπορούν και ταξιδεύουν αντίθετα από την ροή των ποταμών σε παράκτιες περιοχές με καταστροφικά κύματα που εκτείνονται περισσότερο σε μήκος προκαλώντας ζημιές σε τοποθεσίες μακριά από την παραλία παρά σε πλάτος κατά μήκος της ακτής. Το πρώτο κύμα ενός τσουνάμι συνήθως δεν είναι το μεγαλύτερο από την σειρά κυμάτων, ούτε και το πιο σημαντικό. (Λέκκας 2015)

Τα κύματα τσουνάμι έχουν εξαιρετικά μεγάλα μήκη (απόσταση από κορυφή σε κορυφή) της τάξης των εκατοντάδων χιλιομέτρων, ακόμη και 100km σε ορισμένες περιπτώσεις, ενώ στην ανοικτή θάλασσα το ύψος τους είναι πολύ μικρό της τάξης του 0.5m ή και λιγότερο. Στα βαθιά ύδατα η ταχύτητα του κύματος είναι συνήθως μεγάλη. Έτσι, σε μια βαθιά λεκάνη όπως αυτή του Ειρηνικού ωκεανού τα κύματα τσουνάμι ταξιδεύουν με ταχύτητα μέχρι και 700 km/h, δηλαδή με την ταχύτητα πτήσεως ενός αεροπλάνου. Καθώς ένα κύμα τσουνάμι εισέρχεται σε μια αβαθή παράκτια περιοχή η ταχύτητά του μειώνεται και αυξάνεται δραματικά το ύψος του. Σε μια τέτοια περίπτωση τα ύδατα αποσύρονται από την ακτή λίγο πριν την άφιξη του τσουνάμι και στη συνέχεια επανέρχονται αποτελώντας ουσιαστικά το πρώτο κύμα που σαρώνει την παραλία. Τα διαδοχικά κύματα που ακολουθούν έχουν μεγάλο ύψος που εξαρτάται πάντα και από τις τοπικές συνθήκες και περιόδους μεταξύ 15 και 60 λεπτών λόγω των εξαιρετικά μεγάλων μηκών τους. Σε αρκετές περιπτώσεις, το πρώτο κύμα δεν είναι και το μεγαλύτερο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το Τσουνάμι στην Καλιφόρνια από το σεισμό της Αλάσκας (1964). Στην πόλη Crescent της Καλιφόρνια τα δύο πρώτα κύματα που δημιουργήθηκαν από το σεισμό της Αλάσκας το 1964 έφθασαν με διαφορά ώρας 23 λεπτά το ένα από το άλλο και 4 ώρες μετά την εκδήλωση του σεισμού. Τα κύματα αυτά προξένησαν μόνο ελαφρές πλημμύρες και έδωσαν εσφαλμένη εικόνα ασφάλειας σε μερικούς κατοίκους, οι οποίοι επέστρεψαν στην περιοχή για να καθαρίσουν και να περιμαζέψουν ότι διασώθηκε. Μερικοί από αυτούς πνίγηκαν και ένα μεγάλο τμήμα της παραλίας καταστράφηκε στη συνέχεια από διαδοχικά κύματα μεγάλου ύψους που ακολούθησαν αργότερα. Το ύψος των κυμάτων αυτών έφθασε τα 6.5 m και προκάλεσε το θάνατο σε 11 άτομα ενώ οι ζημιές έφθασαν τα 7.5 εκατομμύρια δολάρια.

Ένα άλλο παράδειγμα ο σεισμός της 11ης Μαρτίου 2011, μεγέθους 9, που εκδηλώθηκε στον Ειρηνικό ωκεανό, έπληξε κυρίως την επαρχία Tohoku της Ιαπωνίας. Προκάλεσε ένα τσουνάμι με ιδιαίτερα καταστρεπτικά αποτελέσματα, σε μια παράκτια περιοχή κατά μήκος περίπου 850 χιλιομέτρων της ακτογραμμής της νήσου Honshu. Σύμφωνα με την αναφορά της Ιαπωνικής Αστυνομίας, ο απολογισμός σε θύματα σε 12 νομούς ήταν 15.854 νεκροί, 3.167 αγνοούμενοι και 26.992 τραυματίες, ενώ από το σεισμό και το τσουνάμι καταστράφηκαν ολοσχερώς 125.000 κτίρια. Επιπλέον, προκλήθηκαν μεγάλες διακοπές ρεύματος σε περισσότερα από 4,4 εκατομμύρια κτίρια και 1,5 εκατομμύρια κτίρια έμειναν χωρίς παροχή νερού για ημέρες, ενώ μεγάλες πυρκαγιές ξεσπούσαν η μια μετά την άλλη για πολλές μέρες μετά το σεισμό. Τέλος, η έκρηξη και καταστροφή του πυρηνικού σταθμού παραγωγής ενέργειας της Fukushima που προκάλεσε ραδιενεργή μόλυνση στην περιοχή, με μη αντιστρεπτές επιπτώσεις στο περιβάλλον, ήταν μια από τις

σοβαρότερες συνέπειες της καταστροφής και αξιολογήθηκε ως πυρηνικό ατύχημα στον ανώτατο βαθμό (7), ίδιας τάξεως δηλαδή με την καταστροφή στο Chernobyl, τον Απρίλιο του 1986. (Λέκκας 2015 γεωδυναμικές καταστροφές)

Η «Διακρατική Ωκεανογραφική Επιτροπή» (Intergovernmental Oceanographic Commission-IOC) της UNESCO αξιοποιώντας τις δυνατότητες έγκαιρης προειδοποίησης για την εκδήλωση τσουνάμι, προχώρησε το 2004 στη σύσταση της «Διακρατικής Ομάδας Συντονισμού του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης και Μετριασμού των Επιπτώσεων από Τσουνάμι για τον Βόρειο-Ανατολικό Ατλαντικό, τη Μεσόγειο και τις Συνδεδεμένες Θάλασσες» (Intergovernmental Coordination Group for the Tsunami Early Warning and Mitigation System in the Northeastern Atlantic, the Mediterranean and connected seas-ICG/NEAMTWS) με σκοπό τη δημιουργία ενός αξιόπιστου συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τις περιοχές αυτές. Για τη λειτουργία του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης του ICG/NEAMTWS έχουν δημιουργηθεί τρεις Πάροχοι Υπηρεσιών Τσουνάμι (Tsunami Service Providers– TSPs), οι οποίοι είναι αρμόδιοι για την έκδοση κωδικοποιημένων «Μηνυμάτων Προειδοποίησης Τσουνάμι» ή Εθνικά Κέντρα Προειδοποίησης Τσουνάμι (National Tsunami Warning Centres–NTWCs) τα οποία είναι αρμόδια για την αναμετάδοση των σημάτων αυτών προς τις Εθνικές Αρχές Πολιτικής Προστασίας κάθε χώρας μέλους του NEAMTWS. (Κούρου 2015).

1.6.7. Κατολίσθηση

Εδαφικές ή βραχώδεις μάζες που βρίσκονται είτε κάτω από οριζόντια μορφολογική επιφάνεια, είτε πίσω από κεκλιμένη (πρανές), μπορούν να υποστούν διατάραξη της ισορροπίας τους, ύστερα από ορισμένες εσωτερικές ή εξωτερικές μεταβολές. Οι διαταράξεις αυτές μπορούν να προκληθούν από εξωτερικές παρεμβάσεις με την άμεση ή την έμμεση συμβολή του ανθρώπου. Επίσης μπορούν να προκληθούν και χωρίς εξωτερικές παρεμβάσεις από διάφορες φυσικές διεργασίες, που εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου (Λέκκας 2015 γεωδυναμικές)

Η κατολίσθηση είναι μια γρήγορη μετατόπιση μάζας εδάφους και πετρώματος που τυπικά σχετίζεται με περιόδους έντονης βροχόπτωσης ή απότομης τήξης χιονιού. Οι κατολισθήσεις όμως οφείλονται επίσης σε φυσικές δονήσεις ή τεχνητές δονήσεις, σε αφαίρεση υποκείμενης ή πλευρικής στήριξης, σε υπερβολικό φορτίο και διάβρωση λόγω ανθρώπινων επεμβάσεων στη ροή του νερού και στην διαμόρφωση ανάγλυφου. Επιπλέον, οι κατολισθήσεις μπορεί να αποτελούν δευτερεύοντα φαινόμενα σεισμών και ηφαιστειακών εκρήξεων και θεωρούνται οι πιο συνηθισμένες από όλες τις γεωλογικές καταστροφές. Οι κατολισθήσεις, όταν οφείλονται σε βροχόπτωση, έχουν την τάση να χειροτερεύουν τις επιπτώσεις των πλημμύρων που συχνά συνοδεύουν. Σε περιοχές που έχουν απογυμνωθεί από τα δάση λόγω δασικών πυρκαγιών, υφίσταται χαμηλότερο όριο συνοχής της μάζας που πολλές φορές πυροδοτεί κατολισθήσεις. Ενώ μερικές κατολισθήσεις κινούνται αργά και προκαλούν σταδιακές ζημιές, άλλες κινούνται τόσο γρήγορα που μπορούν να καταστρέψουν περιουσίες και να στοιχίσουν ανθρώπινες ζωές ξαφνικά και απροσδόκητα (Λέκκας 2015). Για παράδειγμα, ταχείας εξέλιξης πολύ μεγάλες κατολισθήσεις, όπως π.χ. οι βραχοστιβάδες, είναι μάλλον οι πιο καταστροφικές και επικίνδυνες μετακινήσεις μαζών. Οι αργές αστοχίες μεγάλου βάθους σπάνια προκαλούν ανθρώπινες απώλειες, αλλά προκαλούν μεγάλες ζημιές στο κτιριακό κέλυφος και στις υποδομές. Οι ταχείας εξέλιξης λασπορροές που προκαλούνται από έντονες βροχοπτώσεις είναι πολύ καταστροφικές, προκαλώντας εκτεταμένες ζημιές και πολλούς θανάτους. Κάθε τύπος κατολίσθησης συνεπάγεται, λοιπόν, διαφορετικό

επίπεδο απειλής. Κυρίως σε χώρες με έντονο ανάγλυφο, κατολισθητικά φαινόμενα όλων των τύπων προκαλούν ανθρώπινες και υλικές απώλειες (Σαπουντζάκη 2007).

Οι λασπορροές είναι ένας τύπος ταχύτατων κατολισθήσεων. Οι ροές συνήθως ξεκινούν σε απότομες πλαγιές ως επιφανειακές κατολισθήσεις οι οποίες επιταχύνονται και αγγίζουν ταχύτητες των 15 χλμ./ώρα και μπορούν να ξεπεράσουν τα 55 χλμ./ώρα. Η συνοχή των λασπορροών ποικίλει από ρευστή λάσπη έως πηχτή πετρώδη λάσπη που μπορεί να παρασύρει ογκόλιθους, δένδρα και αυτοκίνητα. Όταν οι ροές προσεγγίσουν επίπεδο έδαφος τότε η ροή απλώνεται στην περιοχή. Οι πιο καταστροφικές λασπορροές είναι αυτές που συνοδεύουν ηφαιστειακές εκρήξεις.

Για λόγους ομοιομορφίας ταξινόμησης με τις διεθνείς βάσεις δεδομένων, οι κατολισθήσεις αναφέρονται και στο μάθημα των υδρομετεωρολογικών καταστροφών, καθώς στο μεγαλύτερο ποσοστό τους συνδέονται με τη μακροχρόνια δράση του νερού ή και με ακραία καιρικά φαινόμενα.

Στην Ελλάδα εκδηλώνονται συχνά κατολισθητικά φαινόμενα. Οι κύριες αιτίες που οδηγούν στην εμφάνιση των φαινομένων αυτών είναι:

Οι μεγάλες μορφολογικές κλίσεις σε πολλές περιοχές της χώρας

Η έντονη τεκτονική παραμόρφωση

Η μεγάλη σεισμικότητα της χώρας

Οι ανθρώπινες παρεμβάσεις κ.λπ (Λέκκας 2015).

1.7. Διαχείριση και μείωση διακινδύνευσης καταστροφών

Η διαχείριση διακινδύνευσης καταστροφών (Disaster risk management) σύμφωνα με τους Λέκκα και Ανδρεαδάκη χαρακτηρίζεται από την συστηματική διαδικασία της χρήσης διαχειριστικών αποφάσεων, οργάνωσης, επιχειρησιακών ικανοτήτων θωράκισης της κοινωνίας με στόχο την μείωση των επιπτώσεων των φυσικών κινδύνων και συναφών περιβαλλοντικών και τεχνολογικών καταστροφών. (Λέκκας 2015). Περιγράφει τις δράσεις που στοχεύουν στην επίτευξη του στόχου της μείωσης διακινδύνευσης. (Unisdr 2015)

Η αντιμετώπιση καταστροφών, ιστορικά, επικεντρώθηκε στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, αλλά στα τέλη του 20^{ου} αιώνα διαφαινόταν όλο και περισσότερο ότι οι καταστροφές δεν είναι απολύτως φυσικές (ακόμα και αν συνδέονται με τον φυσικό κίνδυνο) και ότι μόνο με τη μείωση και τη διαχείριση των συνθηκών κινδύνου, δηλαδή της έκθεσης στον κίνδυνο και της τρωτότητας είναι δυνατόν να αποτραπούν οι απώλειες και να μετριαστούν οι επιπτώσεις των καταστροφών. Δεδομένου, ότι δεν μπορεί να μειωθεί η σοβαρότητα των φυσικών κινδύνων, η μείωση του κινδύνου έγκειται στη μείωση της τρωτότητας και της έκθεσης σε αυτόν. Η μείωση αυτών των δύο συστατικών κινδύνου απαιτεί τον εντοπισμό και τη μείωση της διακινδύνευσης, που συνδέονται με παράγοντες όπως την οικονομική και αστική ανάπτυξη, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, τη φτώχεια και τις ανισότητες και την αλλαγή του κλίματος που

δημιουργούν και επιδεινώνουν τις συνθήκες του κινδύνου, της έκθεσης σ' αυτόν και της τρωτότητας. Η αντιμετώπιση των παραπάνω παραγόντων θα μειώσει τη διακινδύνευση καταστροφών (Disaster risk reduction) και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και κατά συνέπεια θα διατηρήσει τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης (Unisdr 2015).

Η διαχείριση – μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών περιλαμβάνει δραστηριότητες που σχετίζονται με :

- Αναγνώριση και εκτίμηση της διακινδύνευσης των καταστροφών.
- Εκπαίδευση και ανάπτυξη της γνώσης.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ατόμων σχετικά με την διακινδύνευση.
- Ενσωμάτωση της διαχείρισης της διακινδύνευσης καταστροφών σε εθνικούς σχεδιασμούς και επενδύσεις.
- Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου και νομοθετικών ρυθμίσεων.
- Παροχή οικονομικής προστασίας για άτομα και επιχειρήσεις που κινδυνεύουν (χρηματοδότηση και σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης, αντισταθμιστικά κοινωνικά ή οικονομικά οφέλη)
- Μέτρα εφαρμογής, που περιλαμβάνουν τη διαχείριση περιβάλλοντος, χρήσεις γης και πολεοδομικό σχεδιασμό, φύτευση δένδρων για την σταθεροποίηση πλαγιών, αντιπλημμυρικά έργα, συνεργασίες και δίκτυα.
- Εγκατάσταση συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, εντοπισμός οδών εκκένωσης, προετοιμασία προμηθειών έκτακτης ανάγκης, μέτρα ετοιμότητας και ικανότητας αντίδρασης (Unisdr 2015 και Λέκκας 2015).

Αξίζει να σημειωθεί ότι έχει επιτευχθεί μεγαλύτερη πρόοδος στη διαχείριση των καταστροφών παρά στη μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 ετών, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην ενίσχυση της ετοιμότητας σε καταστροφές, της ικανότητας αντιμετώπισης και έγκαιρης προειδοποίησης συγκεκριμένων επικινδυνοτήτων. Ωστόσο, η πρόοδος έχει περιοριστεί στις περισσότερες χώρες όσον αφορά τη διαχείριση των κρυμμένων επικινδυνοτήτων.

1.8. Διεθνείς οργανισμοί - οργανώσεις

Παρά τη σημασία της κρατικής κυριαρχίας, τα κράτη πάντα επεδίωκαν και επιδιώκουν να συνεργαστούν σε τομείς που τα ενδιαφέρουν ή όπου τα συμφέροντά τους φαίνεται να είναι αμοιβαία και συμπληρωματικά. Η ιδέα και πρακτική της διεθνούς οργάνωσης αποτελεί έτσι βασικό συστατικό στοιχείο της παγκόσμιας πολιτικής (Φραγκονικολόπουλος 2015).

Ένας διακυβερνητικός οργανισμός ή διεθνής κυβερνητικός οργανισμός (IGO) είναι ένας οργανισμός που απαρτίζεται κυρίως από κυρίαρχα κράτη (αναφερόμενα ως κράτη μέλη) ή από άλλους διακυβερνητικούς οργανισμούς. Μία οργάνωση με παγκόσμια παρουσία και επιρροή. Οι διακυβερνητικοί οργανισμοί ονομάζονται διεθνείς οργανισμοί, αν και ο όρος αυτός μπορεί να περιλαμβάνει επίσης διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις όπως διεθνείς μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή πολυεθνικές εταιρείες. Οι διακυβερνητικοί οργανισμοί αποτελούν σημαντική πτυχή του δημοσίου διεθνούς δικαίου (wikipedia). Δημιουργούνται με συνθήκη ή άλλη συμφωνία που ενεργεί ως χάρτα δημιουργίας της ομάδας. Παραδείγματα είναι τα Ηνωμένα Έθνη, η Παγκόσμια Τράπεζα ή η Ευρωπαϊκή Ένωση (<https://uia.org/yearbook>). Η Ένωση των Διεθνών Οργανισμών απαριθμεί πάνω από 50.000 διεθνείς οργανισμούς στο ηλεκτρονικό της μητρώο. Παρόλο που ο ΟΗΕ και η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού είναι διεθνείς οργανώσεις, μόνο ο Ερυθρός Σταυρός είναι ΜΚΟ. Η διεθνής νομοθεσία παρέχει ένα νομικό πλαίσιο κάτω από το οποίο λειτουργούν αυτές οι οργανώσεις (Corpora).

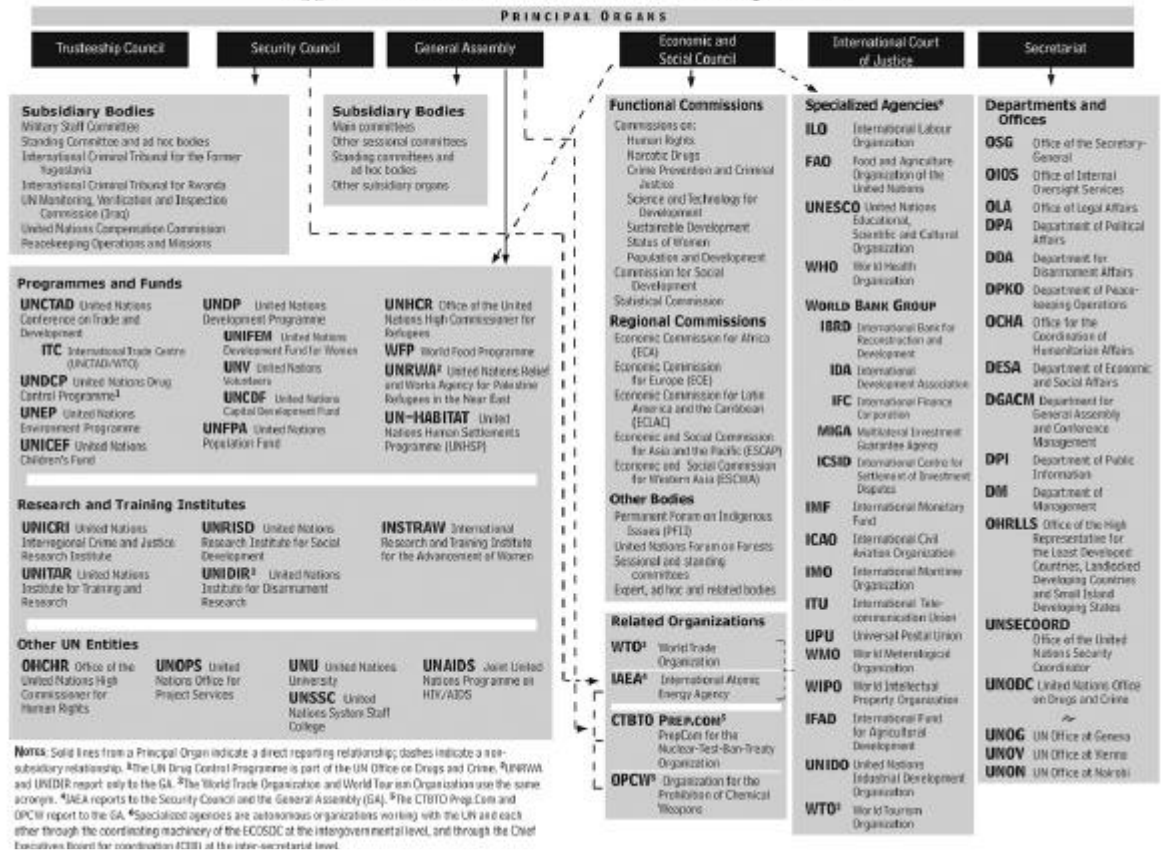
Μη κυβερνητικός οργανισμός (ΜΚΟ). Μια οργάνωση που αποτελείται από ιδιώτες πολίτες, χωρίς την υπαγωγή τους σε κυβέρνηση οποιοδήποτε έθνους εκτός από την υποστήριξη από την κυβέρνηση με τη μορφή χρηματοδοτικών συνεισφορών ή συνεισφορών σε είδος. Αυτές οι ομάδες παρακινούνται πολύ από διάφορους παράγοντες, που κυμαίνονται από θρησκευτικές πεποιθήσεις μέχρι ανθρωπιστικές αξίες. Οι ΜΚΟ θεωρούνται "Εθνικές" εάν εργάζονται σε μία χώρα, "διεθνείς" εάν προέρχονται από μια χώρα, αλλά εργασία σε περισσότερες από τέσσερις χώρες, και "πολυεθνικές" αν έχουν πολλές οργανώσεις-εταίρους χώρες. Το Oxfam και η IFRC είναι παραδείγματα πολυεθνικών ΜΚΟ. Οι ΜΚΟ μπορούν να είναι περαιτέρω που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τη λειτουργικότητά τους: θρησκευτικές, επαγγελματικές οργανώσεις, εκπαιδευτικές οργανώσεις και ούτω καθεξής (Corpora).

Οι διεθνείς διακυβερνητικοί οργανισμοί στοχεύουν στην επίτευξη ορισμένων στόχων που απαιτούν διεθνή συνεργασία, συντονισμό και ένα πλαίσιο αρχών και κανόνων:

- μείωση των εντάσεων μεταξύ των κρατών
- ειρηνική διευθέτηση συγκρούσεων
- προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών
- εδραίωση αρχών/κανόνων στα πεδία που δραστηριοποιούνται (Φραγκονικολόπουλος 2015).

The United Nations System

Εικόνα 6 Πηγή: Damon P Coppola, Introduction to International Disaster Management Publisher: Butterworth-Heinemann.

Κεφάλαιο 2.

Το πλαίσιο δράσης των διεθνών οργανισμών

2.1. Διεθνής Δεκαετία Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών

Η Γενική Συνέλευση με την απόφαση 42/169 της 11ης Δεκεμβρίου 1987 όρισε τη δεκαετία του 1990 ως μια δεκαετία στην οποία η διεθνής κοινότητα υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών θα προωθούσε τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της μείωσης των καταστροφών.

Στη συνέχεια, Η Γενική Συνέλευση της 22ας Δεκεμβρίου 1989 (απόφαση 44/236):

- Έχοντας υπόψη τις αποφάσεις 43/202 της 20ης Δεκεμβρίου 1988 και 1989/99 της 26ης Ιουλίου 1989, για τη λήψη μέτρων για να αναπτυχθεί ένα κατάλληλο πλαίσιο για διεθνή συνεργασία για την επίτευξη των στόχων της Διεθνούς Δεκαετίας Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών (United Nations International Strategy for Disaster Reduction- UNISDR).
- Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φυσικές καταστροφές επηρεάζουν αρνητικά την καθημερινότητα των ανθρώπων και προκαλούν σημαντικές ανθρώπινες και υλικές απώλειες σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδιαίτερα στις υποανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες
- Αναγνωρίζοντας τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος για την πρόληψη και τον μετριασμό των καταστροφικών φυσικών φαινομένων.
- Έχοντας υπόψη ότι η διεθνής κοινότητα έχει βελτιώσει σημαντικά την ικανότητα αντιμετώπισης της καταστροφής του περιβάλλοντος.
- Κατανοώντας την ανάγκη να αποδεχθεί η διεθνής κοινότητα την πολιτική αποφασιστικότητα που χρειάζεται για την κινητοποίηση και τη χρήση των υπαρχόντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για την άμβλυση των φυσικών καταστροφών.

- Θεωρώντας σημαντική την ευθύνη των Ηνωμένων Εθνών για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας με στόχο να μετριαστούν οι φυσικές καταστροφές, να παρασχεθεί η βοήθεια, να υπάρξει συντονισμός στην αντιμετώπιση, ανακούφιση, ετοιμότητα και πρόληψη
 - Υπενθυμίζοντας τις ευθύνες και τις αρμοδιότητες των Ηνωμένων Εθνών, όπως έχουν οριστεί την απόφαση 2816 της 14ης Δεκεμβρίου 1971, στον τομέα της πρόληψης των καταστροφών και της πρόληψης.

 - Επισημαίνοντας τον κρίσιμο ρόλο των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των επιστημονικών φορέων, των ανθρωπιστικών ομάδων και των επενδυτικών ιδρυμάτων στην υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων για τη Διεθνή Δεκαετία για τη μείωση των φυσικών καταστροφών.

 - Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να στηρίξουν τα Ηνωμένα Έθνη τις μειονεκτικές και υπανάπτυκτες περιοχές.

 - Υπογραμμίζοντας τον κατάλληλο σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης για φυσικές καταστροφές την ενσωμάτωσή του στα εθνικά αναπτυξιακά σχέδια για την πρόληψη των καταστροφών.

 - Λαμβάνοντας υπόψη την κοινή θέση για τις καταστροφές της 9ης διάσκεψης των αρχηγών κρατών ή των κυβερνήσεων που πραγματοποιήθηκε στο Βελιγράδι από τις 4 έως τις 7 Σεπτεμβρίου 1989,
1. Διακηρύσσει τη δεκαετία του 1990 Διεθνή Δεκαετία για τη Μείωση φυσικών καταστροφών
 2. Καθιερώνει τη δεύτερη Τετάρτη του Οκτωβρίου Διεθνή Ημέρα για τη μείωση φυσικών καταστροφών καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας.
 3. Πρωθεί τη διεθνή συνεργασία μέσω των κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των επιστημονικών φορέων σε θέματα μείωσης των καταστροφών .
 4. Εγκρίνει το παρακάτω πλαίσιο δράσης για τη διεθνή Δεκαετία για τη μείωση των φυσικών καταστροφών:

A. Στόχος και στόχοι

1. Στόχος της διεθνούς δεκαετίας για τη μείωση των φυσικών καταστροφών είναι η μείωση μέσω συντονισμένης δράσης ανθρώπινων απωλειών και υλικών καταστροφών και οικονομικών κρίσεων που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές, όπως σεισμοί, τυφώνες, τσουνάμι, πλημμύρες, κατολισθήσεις, ηφαιστειακές εκρήξεις, πυρκαγιές, επιδημίες, ξηρασία, ερημοποίηση και άλλες καταστροφές φυσικής προέλευσης.

2. Οι στόχοι της Δεκαετίας είναι:

α) Η βελτίωση της ικανότητας κάθε χώρας να μετριάσει τις επιπτώσεις των φυσικών καταστροφών (εκτίμηση διακινδύνευσης, δημιουργία συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, ανθεκτικότητα στις καταστροφές).

β) Η κατάρτιση στρατηγικών για την εφαρμογή των κατάλληλων επιστημονικών γνώσεων με στόχο να μειωθούν οι επιπτώσεις από τις καταστροφές..

γ) Η διάχυση πληροφοριών και μέτρων αξιολόγησης που σχετίζονται με μέτρα για την εκτίμηση, πρόληψη και μετριασμό των φυσικών καταστροφών.

δ) Η εκπαίδευση σε σχέδια αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

B. Μέτρα λήψης σε εθνικό επίπεδο

Οι κυβερνήσεις καλούνται:

- Να διατυπώσουν εθνικά προγράμματα μετριασμού και πρόληψης των καταστροφών.
- Να συμμετέχουν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας σε συντονισμένη διεθνή δράση για τη μείωση των καταστροφών.
- Να καθιερώσουν τη συνεργασία με την κινητοποίηση όλων των επιστημονικών φορέων.
- Να διαχέουν την εμπειρία τους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με άλλες χώρες για να υποστηρίζεται η διεθνή προσπάθεια.
- Να ευαισθητοποιούν το κοινό λαμβάνοντας μέτρα για τη σημασία του κινδύνου, της διακινδύνευσης, της τρωτότητας, της ετοιμότητας, της πρόληψης, της ανακούφισης και της ανάκαμψης.

- Να υποστηρίζουν τους επιστημονικούς φορείς, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις επιχειρήσεις, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους διεθνείς οργανισμούς ώστε να συμμετέχουν στα προγράμματα και στις δραστηριότητες της δεκαετίας.

Πρωτοβουλίες ανάληψης από τα Ηνωμένα Έθνη

Τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών δίνουν προτεραιότητα ανάλογα την περίπτωση και με συντονισμό στην ετοιμότητα για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών, την πρόληψη, τη βοήθεια, την ανάκαμψη και στην αξιολόγηση των επιπτώσεων των καταστροφών.

Ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών είναι απαραίτητο να εξασφαλίσει επαρκή μέσα για την αντιμετώπιση των καταστροφών.

Ενημέρωση του κοινού και την ευαισθητοποίησή του για την πρόληψη καταστροφών από το τμήμα ενημέρωσης του οργανισμού.

Συνεργασία των Ηνωμένων Εθνών με τις κυβερνήσεις, τους φορείς και τις υπηρεσίες για την επίτευξη του στόχου της δεκαετίας.

Ενεργός ρόλος των περιφερειακών οργανισμών για την εφαρμογή των δράσεων της δεκαετίας.

Τακτικές εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες της δεκαετίας (United Nations 1989).

2.2. Στρατηγική της Yokohoma

Η παγκόσμια διάσκεψη για την μείωση των καταστροφών πραγματοποιήθηκε στην πόλη Γιοκοχάμα της Ιαπωνίας από τις 23 έως στις 27 Μαΐου 1994. Στη διάσκεψη συμμετείχαν διεθνείς οργανισμοί, μη κυβερνητικές οργανώσεις, η επιστημονική κοινότητα, φορείς των επιχειρήσεων και της και της βιομηχανίας και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την έντονη ανησυχία τους για τις συνεχόμενες δραματικές επιπτώσεις των φυσικών καταστροφών και τόνισαν ότι επιβάλλεται στρατηγικός σχεδιασμός για έναν ασφαλέστερο κόσμο. Τα μέλη της συνδιάσκεψης επισήμαναν ότι έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια ο αντίκτυπος των φυσικών καταστροφών όσον αφορά τις ανθρώπινες και οικονομικές απώλειες και η κοινωνία έχει γίνει πιο ευάλωτη σε φυσικές καταστροφές. Συνήθως πλήττονται από φυσικές καταστροφές οι περιθωριοποιημένες και φτωχές κοινωνικές ομάδες στις αναπτυσσόμενες χώρες, επειδή είναι λιγότερο εξοπλισμένες για να τις αντιμετωπίσουν. Η πρόληψη, ο μετριασμός, η ετοιμότητα και η ανακούφιση από τις καταστροφές είναι τέσσερα στοιχεία που συμβάλλουν στην εφαρμογή πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτά τα στοιχεία μαζί με την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη είναι αλληλένδετα. Άρα τα κράτη θα πρέπει να ενσωματώσουν τα στοιχεία αυτά στα δικά τους αναπτυξιακά σχέδια και να εξασφαλίσουν αποτελεσματικά μέτρα σε κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

Η πρόληψη των καταστροφών, ο μετριασμός και η ετοιμότητα είναι αποτελεσματικότερες από την απόκριση στις καταστροφές για την επίτευξη των στόχων της δεκαετίας. Μόνο η απόκριση στις καταστροφές δεν είναι αποτελεσματική αφού αποφέρει προσωρινά αποτελέσματα

σε πολύ υψηλό κόστος. Αυτή η τακτική έχει ακολουθηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα με αποτέλεσμα την μη εφαρμογή μιας συνολικής προσέγγισης στο θέμα των καταστροφών. Η πρόληψη, όμως, συμβάλλει στη διαρκή ανάπτυξη, στη βελτίωση της ασφάλειας και στην ολοκληρωμένη διαχείριση των καταστροφών.

Ο κόσμος είναι όλο και περισσότερο αλληλεξαρτώμενος. Όλες οι χώρες είναι απαραίτητο να δράσουν σε ένα νέο πνεύμα συνεργασίας για την οικοδόμηση ενός ασφαλέστερου κόσμου βασισμένου στα κοινά συμφέροντα και στην κοινή ευθύνη για τη διάσωση ανθρώπινων ζωών, δεδομένου ότι οι φυσικές καταστροφές είναι παγκόσμιο θέμα. Η περιφερειακή και διεθνής συνεργασία ενισχύει σημαντικά τη δυνατότητα επίτευξης πραγματικής προόδου στο μετριασμό των καταστροφών μέσω της μεταφοράς της τεχνολογίας, της ανταλλαγής των πληροφοριών και της ανάληψης κοινών δραστηριοτήτων πρόληψης και μετριασμού των καταστροφών.

Για την υποστήριξη αυτών των προσπαθειών πρέπει να κινητοποιηθούν η διμερής και πολύπλευρη βοήθεια και οι οικονομικοί πόροι. Επιπλέον, οι πληροφορίες, οι γνώσεις και ορισμένες από τις τεχνολογίες, που σε πολλές περιπτώσεις είναι διαθέσιμες με χαμηλότερο κόστος, είναι απαραίτητες για τη μείωση των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών. Επίσης, πρέπει να είναι διαθέσιμα σε όλες τις χώρες και ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες, έγκαιρα και χωρίς κόστος, η κατάλληλη τεχνολογία σε συνδυασμό με την αντίστοιχη εκπαίδευση.

Επιπρόσθετα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή της κοινότητας, προκειμένου να αποκτηθεί η μεγαλύτερη εικόνα στην ατομική και συλλογική αντίληψη για την ανάπτυξη αλλά και τους κινδύνους που ελλοχεύουν και να υπάρξει σαφής κατανόηση των πολιτιστικών και οργανωτικών χαρακτηριστικών κάθε κοινωνίας καθώς και της συμπεριφοράς και των αλληλεπιδράσεων της με το τεχνητό και φυσικό περιβάλλον. Αυτή η γνώση έχει μεγάλη σημασία για τον προσδιορισμό εκείνων των πραγμάτων που ευνοούν και εμποδίζουν την πρόληψη και τον μετριασμό ή την ενθάρρυνση ή τον περιορισμό της διατήρησης του περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές για τη μείωση των επιπτώσεων καταστροφών.

Η Συνδιάσκεψη ενέκρινε την στρατηγική της Yokohama και το σχετικό σχέδιο δράσης για το υπόλοιπο της δεκαετίας. Οι αρχές της στρατηγικής είναι:

- Κάθε χώρα έχει την κυρίαρχη ευθύνη να προστατεύει τους πολίτες από τη από τις φυσικές καταστροφές.
- Δίνεται προτεραιότητα στις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδιαίτερα στις λιγότερο αναπτυγμένες, στις απομονωμένες και μειονεκτικές ηπειρωτικές και νησιωτικές χώρες.
- Κάθε χώρα πρέπει να αναπτύξει και να ενισχύσει τις εθνικές ικανότητες και δυνατότητες και κατά περίπτωση την εθνική νομοθεσία για την πρόληψη, τον μετριασμό και την ετοιμότητα στις φυσικές και άλλες καταστροφές, συμπεριλαμβανομένης της κινητοποίησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων και της συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων.
- Πρωθείται μια ενισχυμένη υποπεριφερειακή, περιφερειακή και διεθνή συνεργασία στις δραστηριότητες πρόληψης, μείωσης και μετριασμού των φυσικών και άλλων

καταστροφών, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανθρώπινη και θεσμική ικανότητα και ενίσχυση, στην ανταλλαγή τεχνολογίας, τη συλλογή, τη διάδοση και τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών και στην κινητοποίηση των πόρων.

- Δίνεται, με το πλαίσιο δράσης της διεθνούς δεκαετίας μείωσης των φυσικών καταστροφών, σε όλες τις ευάλωτες χώρες ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες, η ευκαιρία να επιτευχθεί ένας ασφαλέστερος κόσμος μέχρι το τέλος αυτού του αιώνα και πέραν αυτού. Η διεθνής κοινότητα και το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών παρέχει την επαρκή υποστήριξη στην IDNDR για τη μείωση των καταστροφών.
- Απαιτείται επείγοντως δράση από τα Ηνωμένα Έθνη για να αλλάξουν την πορεία των γεγονότων με τη μείωση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές.
- Τα κράτη πρέπει να θεωρήσουν τη στρατηγική της Yokohama ως πρόσκληση για δράση για έναν ασφαλέστερο κόσμο (ISDR 1994).

2.3. Η διάσκεψη στο Κομπέ, στο Hyogo της Ιαπωνίας

Η παγκόσμια διάσκεψη για τη μείωση των καταστροφών πραγματοποιήθηκε από τις 18 έως τις 22 Ιανουαρίου 2005 στο Κομπέ, στο Hyogo της Ιαπωνίας, και ενέκρινε το πλαίσιο δράσης 2005-2015: Η οικοδόμηση της ανθεκτικότητας των εθνών και των κοινοτήτων στις καταστροφές. Το συνέδριο παρείχε μια μοναδική ευκαιρία για την προώθηση μιας στρατηγικής και συστηματικής προσέγγισης για τη μείωση των τρωτών σημείων και των κινδύνων, υπογραμμίζοντας την ανάγκη και τον προσδιορισμό τρόπων για την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας των εθνών και των χωρών – κοινοτήτων σε καταστροφές.

Προτεραιότητες δράσης

Βασιζόμενη στα συμπεράσματα της αναθεώρησης της στρατηγικής της Γιοκοχάμα, καθώς και με βάση τις εργασίες της Παγκόσμιας Διάσκεψης για τη Μείωση των Καταστροφών και ειδικότερα της συμφωνηθείσας αναμενόμενης έκβασης και στρατηγικούς στόχους, η Διάσκεψη ενέκρινε τις πέντε επόμενες προτεραιότητες για δράση:

1. Εξασφάλιση ότι η μείωση του κινδύνου καταστροφών αποτελεί εθνική και τοπική προτεραιότητα με μια ισχυρή θεσμική βάση για την εφαρμογή.
2. Προσδιορισμός, αξιολόγηση και παρακολούθηση των κινδύνων καταστροφών και ενίσχυση της έγκαιρης προειδοποίησης.

3. Χρήση της γνώσης, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης για τη δημιουργία μιας κουλτούρας ασφάλειας και ανθεκτικότητας σε όλα τα επίπεδα.

4. Μείωση των υποκείμενων παραγόντων κινδύνου.

5. Ενίσχυση της ετοιμότητας για καταστροφές για αποτελεσματική αντιμετώπιση σε όλα τα επίπεδα.

Στην προσέγγισή τους για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, κράτη, περιφερειακές και διεθνείς οργανώσεις και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις βασικές δραστηριότητες που απαριθμούνται σε καθεμία από αυτές τις πέντε προτεραιότητες και θα πρέπει να τις εφαρμόζουν, ανάλογα με την περίπτωση, με τις ιδιαίτερες περιστάσεις και ικανότητες.

Όσο αφορά την Εκπαίδευση και την κατάρτιση

α) Προώθηση της συμπερίληψης των γνώσεων για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών στα σχολικά προγράμματα σπουδών σε όλα τα επίπεδα και τη χρήση άλλων επίσημων και ανεπίσημων καναλιών για να αποκτήσουν πληροφορίες οι νέοι και τα παιδιά, προώθηση της ενσωμάτωσης μείωσης του κινδύνου καταστροφών ως εγγενές στοιχείο της δεκαετίας των Ηνωμένων Εθνών για την αειφόρο εκπαίδευση και ανάπτυξη (2005-2015).

β) Προώθηση της εφαρμογής της τοπικής εκτίμησης κινδύνων και καταστροφής με προγράμματα ετοιμότητας στα σχολεία και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

γ) Προώθηση της εφαρμογής προγραμμάτων και δραστηριοτήτων στα σχολεία για πώς θα ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις των κινδύνων.

δ) Ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης και εκμάθησης για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών σε συγκεκριμένους τομείς (προγραμματιστές ανάπτυξης, διαχειριστές έκτακτης ανάγκης, αξιωματούχοι τοπικής αυτοδιοίκησης, και τα λοιπα.).

ε) Προώθηση πρωτοβουλιών κατάρτισης με βάση την κοινότητα, λαμβάνοντας υπόψη το ρόλο των εθελοντών, ανάλογα με την περίπτωση, για την ενίσχυση των τοπικών δυνατοτήτων για τον μετριασμό και την αντιμετώπιση των καταστροφών.

στ) Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε κατάλληλες εκπαιδευτικές ευκαιρίες στις γυναίκες και ευάλωτες περιφέρειες, προώθηση της κατάρτισης όσον αφορά την ισότητα των φύλων και της πολιτιστικής ευαισθησίας, αναπόσπαστα στοιχεία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών.

Οι Διεθνείς οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένων οργανισμών του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καλούνται να αναλάβουν τα ακόλουθα καθήκοντα στο πλαίσιο των εντολών, προτεραιοτήτων και πόρων τους:

α) Να συμμετάσχουν πλήρως στην υποστήριξη και εφαρμογή της διεθνούς στρατηγικής για την Μείωση Καταστροφών και να συνεργαστούν για την προώθηση ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για την κατασκευή καταστροφών των εθνών και των κοινοτήτων, ενθαρρύνοντας ισχυρότερους δεσμούς, συνοχή και ενσωμάτωση των στοιχείων μείωσης του κινδύνου καταστροφών στα ανθρωπιστικά και βιώσιμα αναπτυξιακά πεδία που καθορίζονται στο παρόν πλαίσιο δράσης .

β) Να ενισχύουν τη συνολική ικανότητα του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών ώστε να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες που πλήττονται από καταστροφές σε μείωση του κινδύνου καταστροφών με τα κατάλληλα μέσα και του συντονισμού και να καθορίσει και εφαρμόσει τα κατάλληλα μέτρα για την τακτική αξιολόγηση, την πρόδο τους προς την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων που καθορίζονται στο παρόν πλαίσιο δράσης, με βάση τη διεθνή στρατηγική για τη μείωση των καταστροφών .

γ) Να εντοπίζουν σχετικές δράσεις για την υποστήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών που πλήττονται από καταστροφές στην περιοχή εφαρμογής του παρόντος πλαισίου δράσης · - να εξασφαλίσει την ολοκλήρωση των σχετικών δράσεων στους δικούς της επιστημονικούς, ανθρωπιστικούς και αναπτυξιακούς τομείς, πολιτικές, προγράμματα και πρακτικές.

δ) Να παροτρύνουν τις αναπτυσσόμενες χώρες που είναι επιρρεπείς σε καταστροφές να διαμορφώσουν εθνικές στρατηγικές και σχέδια δράσεων και προγραμμάτων για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και να αναπτύξουν τις θεσμικές και τεχνικές δυνατότητες στον τομέα της μείωσης των κινδύνων καταστροφών, όπως προσδιορίζονται μέσω των προτεραιοτήτων στο παρόν πλαίσιο δράσης ·

ε) Να ενσωματώνουν δράσεις για τη στήριξη της εφαρμογής του παρόντος πλαισίου, τους σχετικούς μηχανισμούς συντονισμού, όπως η Ομάδα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και η Διαπανεπιστημιακή Μόνιμη Επιτροπή (για την ανθρωπιστική δράση), μεταξύ άλλων σε εθνικό επίπεδο και μέσω του συστήματος συντονιστή κατοίκων και των ομάδων χωρών των Ηνωμένων Εθνών. Επιπλέον, ενσωμάτωση των εκτιμήσεων για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών στα πλαίσια της αναπτυξιακής βοήθειας , όπως οι κοινές αξιολογήσεις της χώρας, η ανάπτυξη του Πλαισίου βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών και στρατηγικών μείωσης της φτώχειας.

στ) Να συνεργάζονται με τα υπάρχοντα δίκτυα και πλατφόρμες για να υποστηρίξουν τη συνεκτική συλλογή και πρόβλεψη δεδομένων σχετικά με τους φυσικούς κινδύνους, των τρωτών σημείων και των κινδύνων και των επιπτώσεων των καταστροφών σε όλες τις κλίμακες. Αυτές οι πρωτοβουλίες πρέπει να περιλαμβάνουν την ανάπτυξη προτύπων, τη διατήρηση των βάσεων δεδομένων, την ανάπτυξη δεικτών, την υποστήριξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, πλήρης και ανοικτή ανταλλαγή δεδομένων και χρήση επιτόπιων και εξ αποστάσεως παρατηρήσεων.

ζ) Να υποστηρίζουν τα κράτη με την παροχή κατάλληλων, έγκαιρων και καλά συντονισμένων μέσων - διεθνής βοήθεια, κατόπιν αιτήματος των πληγιστών χωρών, και σύμφωνα

με τις συμφωνημένες κατευθυντήριες αρχές για τις ανάγκες έκτακτης βοήθειας και τις ρυθμίσεις συντονισμού. Παρέχεται αυτή η βοήθεια με στόχο τη μείωση του κινδύνου και της ευπάθειας, βελτιώνοντας τις ικανότητες και την εξασφάλιση αποτελεσματικών ρυθμίσεων για τη διεθνή συνεργασία για την αστική αναζήτηση και βοήθεια διάσωσης. Εξασφαλίζεται ότι θα επιτευχθούν ρυθμίσεις για άμεση διεθνή ανταπόκριση στις πληγείσες περιοχές που αναπτύσσονται σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και οι κατάλληλες συνδέσεις στις προσπάθειες ανάκαμψης και στη μείωση των κινδύνων ·

η) Να ενισχύουν τους διεθνείς οργανισμούς με σκοπό την υποστήριξη αυτών που έχουν πληγεί από την καταστροφή με στόχο τη μεταβατική φάση προς βιώσιμη φυσική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση ανάκτησης και τη μείωση των μελλοντικών κινδύνων. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει στήριξη για τη μείωση του κινδύνου, δραστηριότητες μετά από καταστροφή και διαδικασίες αποκατάστασης και ανταλλαγή αγαθών, πρακτικές, γνώσεις και τεχνική υποστήριξη με τις σχετικές χώρες και εμπειρογνώμονες των Ηνωμένων Εθνών ·

θ) Να ενισχύουν και να προσαρμόζουν την υφιστάμενη διυπηρεσιακή κατάρτιση στον τομέα της διαχείρισης καταστροφών, πρόγραμμα που βασίζεται σε ένα κοινό στρατηγικό όραμα και πλαίσιο για τον κίνδυνο καταστροφών μεταξύ των οργανισμών διαχείρισης που περιλαμβάνει τη μείωση, την ετοιμότητα, την ανταπόκριση και την ανάκτηση των κινδύνων (UNISDR 2005).

Στο πλαίσιο δράσης του Κιότο 2005-2015 η Unesco το 2013 εξέδωσε ένα φυλλάδιο για τη δημιουργία ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος έναντι φυσικών κινδύνων. Οι στόχοι της συνολικής σχολικής ασφάλειας είναι:

A) Προστασία για τους εκπαιδευομένους και για τους εκπαιδευτικούς από θάνατο, τραυματισμό και βλάβη.

B) Σχεδιασμός της εκπαιδευτικής συνέχειας με την αντιμετώπιση των κινδύνων.

Γ) Διασφάλιση των επενδύσεων στον εκπαιδευτικό τομέα

Δ) Μείωση του κινδύνου και την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας μέσω της εκπαίδευσης.

Οι τρεις πυλώνες της σχολικής ασφάλειας

1) Οι δραστηριότητες ασφαλούς εκμάθησης περιλαμβάνουν τις εκπαιδευτικές αρχές, τους αρχιτέκτονες, τους μηχανικούς, τους κατασκευαστές και τα μέλη της σχολικής κοινότητας στην ασφαλή επιλογή χώρου, το σχεδιασμό, την κατασκευή και τη συντήρηση (συμπεριλαμβανομένων της ασφάλειας και της συνεχούς πρόσβασης στη μονάδα).

- Ασφαλής χώρος σχολείου, εφαρμογή σχεδίου ανθεκτικότητας σε καταστροφές.

- Αντικατάσταση μη ασφαλών σχολείων.
- Ενσωμάτωση της πρόσβασης και της ασφάλειας για άτομα με ειδικές ανάγκες στο σχεδιασμό και την κατασκευή σχολικών εγκαταστάσεων.
- Εγκαταστάσεις για εκπαιδευτική συνέχεια.
- Η πρόσβαση των παιδιών να είναι απαλλαγμένη από φυσικούς κινδύνους.
- Εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης προσαρμοσμένες σε πιθανούς κινδύνους.
- Έξυπνες παρεμβάσεις για το κλίμα π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σχολικοί κήποι.
- Σχέδιο για συνεχή παρακολούθηση χρηματοδότησης και επίβλεψης για συνεχιζόμενη συντήρηση και ασφάλεια των εγκαταστάσεων.

2) Η διαχείριση των σχολικών καταστροφών δημιουργείται μέσω εθνικών και υποεθνικών εκπαιδευτικών αρχών και τοπικών σχολικών κοινοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των γονέων) που εργάζονται σε συνεργασία με την καταστροφή τους των αντίστοιχων διαχειριστών σε κάθε δικαιοδοσία, προκειμένου να διατηρηθούν ασφαλή τα περιβάλλοντα εκμάθησης και σχέδιο για εκπαιδευτική συνέχεια σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Οι αρμοδιότητες είναι :

- παροχή πολιτικών καθοδήγησης για την τρέχουσα αξιολόγηση.
- Προγραμματισμός για τη μείωση του κινδύνου και την ετοιμότητα αντίδρασης ως μέρος του κανονικού σχολείου διαχείρισης και βελτίωσης.
- Χαρτογράφηση των κινδύνων μέσα και έξω από το σχολείο και την κοινότητα και τον σχεδιασμό δράσης για τη συνεχιζόμενη μείωση του κινδύνου καταστροφών και δραστηριότητες ετοιμότητας. Ενθάρρυνση της συμμετοχής του προσωπικού, των μαθητών, των γονέων, της κοινωνίας σε αυτό το έργο.
- Προσαρμογή τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας ανάλογα με τις ανάγκες για κινδύνους και χωρίς προειδοποιήσεις όπως: κάλυψη και κράτημα πτώσης, εκκένωση του κτηρίου, την εκκένωση σε ασφαλές καταφύγιο, το καταφύγιο στο σπίτι καθώς και την ασφαλή οικογενειακή επανένωση.
- Ενθάρρυνση των σχολείων να κάνουν έγκαιρη προειδοποίηση και έγκαιρη δράση, τα συστήματα είναι ουσιαστικά και αποτελεσματικά.

- Καθιέρωση σχεδίων έκτακτης ανάγκης
- Προσδιορισμός εναλλακτικών θέσεων για προσωρινά σχολεία και εναλλαγή των τρόπων διδασκαλίας.
- Ενσωμάτωση στις ανάγκες των παιδιών.
- Τομεακή εκπαίδευση και πολιτικές στον τομέα της διαχείρισης καταστροφών και σχέδια σε κάθε επίπεδο κοινωνικής οργάνωσης (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και σχολικό επίπεδο) και καθιέρωση επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των τομέων.
- Ασκήσεις προσαρμογής για τη βελτίωση της ανταπόκρισης και της ετοιμότητας σε κάθε σχολείου.

3. Η μείωση του κινδύνου και η ανθεκτικότητα Η εκπαίδευση πρέπει να σχεδιαστεί για να αναπτύξει μια νοοτροπία ασφάλειας και ανθεκτικές κοινότητες. Βασικές ευθύνες είναι:

- Ανάπτυξη βασικών μηνυμάτων βασισμένων στη συναίνεση για μείωση των τρωτών σημείων των νοικοκυριών και της κοινότητας, για την προετοιμασία, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των κινδύνων ως θεμέλιο για την τυπική και ανεπίσημη εκπαίδευση.
- Κινητοποίηση των μαθητών σε πραγματική σχολική και κοινωνική καταστροφή με δραστηριότητες διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων σχολικών ασκήσεων για πυρκαγιά (και άλλους κινδύνους, κατά περίπτωση).
- Ανάπτυξη ποιοτικών διδακτικών και μαθησιακών υλικών για τους μαθητές και τους δασκάλους για ετοιμότητα, κατανόηση των παραγόντων κινδύνου, μετριασμό των συνεπειών των καταστροφών, οικοδόμηση της μείωσης του κινδύνου για την κοινότητα και την κουλτούρα ασφάλειας και ανθεκτικότητας.
- Μείωση του κινδύνου μέσω εγχύσεως σε όλο το πρόγραμμα σπουδών και παροχή κατευθυντήριων γραμμών για την ένταξη της DRR σε θέματα φορέων.
- Παροχή εκπαίδευσης τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους εκπαιδευόμενους εκπαιδευτικών σχετικά με τα υλικά και τις μεθοδολογίες για τη μείωση του κινδύνου.
- Ανάπτυξη στρατηγικών για την αύξηση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών (UNESCO 2013).

2.4. Το πλαίσιο Sendai

Το στρατηγικό πλαίσιο για τη μείωση των φυσικών καταστροφών για το χρονικό διάστημα 2015-2030 καθορίστηκε στις 28 Μαρτίου του 2015 στην πόλη Σεντάι για τη μείωση της διακινδύνευσης φυσικών καταστροφών 2015-2030 (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 – SFDRR). Στη διαμόρφωσή του συμμετείχαν η επιστημονική κοινότητα, εκπρόσωποι πολιτών, της βιομηχανίας, της οικονομίας, φορείς όλων των βαθμών αυτοδιοίκησης, οι διεθνείς και οι περιφερειακοί οργανισμοί.

Το πλαίσιο Σεντάι 2015-2030 αναγνωρίζει την προσφορά του HFA για την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας της διεθνούς κοινότητας και την μείωση των ανθρώπινων και υλικών απωλειών, ωστόσο τονίζεται ότι έμφαση πρέπει να δοθεί στον παράγοντα άνθρωπο. Έτσι στοχεύει στην ουσιαστική μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών και των απωλειών σε ανθρώπινες ζωές και περιουσιών, σε βιοποριστικές ικανότητες, στην υγεία καθώς και στα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά δεδομένα ατόμων και χωρών.

Για να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος απαιτείται η μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών μέσω της εφαρμογής οικονομικών, κοινωνικών, νομικών, δομικών – κατασκευαστικών, πολιτιστικών και θεσμικών μέτρων. Με αυτό τον τρόπο προλαμβάνεται και μειώνεται η έκθεση στους κινδύνους και η τρωτότητα και αυξάνεται η ετοιμότητα και εν τέλει η προσαρμοστικότητα των κοινωνιών.

Η διεθνής κοινότητα μπορεί να επιτύχει αυτό τον στόχο εφαρμόζοντας τις απαραίτητες πολιτικές σε όλες τις χώρες παρακολουθώντας και αξιολογώντας αυτές τις προσπάθειες. Για το λόγο αυτό έχουν τεθεί επτά δείκτες – στόχοι τους οποίους θα πρέπει να πετύχουν οι συμβαλλόμενες χώρες και οι οποίοι θα αξιολογούνται σε εθνικό επίπεδο. Οι δείκτες έχουν ως εξής:

1.Μείωση ως το 2030 του μέσου όρου της παγκόσμιας θνησιμότητας από καταστροφές σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο (2005 -2015).

2.Μείωση ως το 2030 του αριθμού των ανθρώπων που πλήττονται από φυσικές καταστροφές.

3.Μείωση ως το 2030 των οικονομικών επιπτώσεων από καταστροφές σε σχέση με το παγκόσμιο ΑΕΠ.

4.Μείωση των απωλειών από καταστροφές σε υποδομές και κοινωνικές υπηρεσίες όπως εκπαίδευση και υγεία με ταυτόχρονη ανάπτυξη της ανθεκτικότητας ως το 2030.

5.Αύξηση του αριθμού των χωρών με εθνικές και τοπικές στρατηγικές μείωσης της διακινδύνευσης καταστροφών ως το 2030.

6.Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες προκειμένου να ολοκληρώσουν τις εθνικές τους δράσεις για την εφαρμογή του πλαισίου ως το 2030.

7.Αύξηση της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης πολλαπλών κινδύνων και σε πληροφόρηση γύρω από επικινδυνότητες καταστροφών.

Για να υποστηριχθεί η εφαρμογή του παρόντος πλαισίου, απαιτούνται τα εξής:

α) τα Ηνωμένα Έθνη και οι άλλοι διεθνείς και περιφερειακοί οργανισμοί, τα διεθνή και τα περιφερειακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν σε μείωση του κινδύνου καταστροφών ζητούν, κατά περίπτωση, να ενισχυθεί ο συντονισμός των στρατηγικών τους σε αυτό το πλαίσιο ·

β) Οι φορείς του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένων των εξειδικευμένων οργανισμών, μέσω του σχεδίου δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση του κινδύνου καταστροφών, για ανθεκτικότητα, για την προώθηση της βέλτιστης χρήσης των πόρων και για την υποστήριξη της ανάπτυξης σε χώρες, υποστηρίζουν τις προτεραιότητες των κρατών σε μια ισορροπημένη, καλά συντονισμένη και με βιώσιμο τρόπο, στο πλαίσιο των αντίστοιχων εντολών τους ·

γ) Το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, ιδίως για την υποστήριξη του, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αναθεώρηση του παρόντος πλαισίου με: την ανάπτυξη συνεκτικών παγκόσμιων και περιφερειακών μέτρων παρακολούθησης και δεικτών, τον συντονισμό με άλλους σχετικούς μηχανισμούς για βιώσιμη ανάπτυξη και την αλλαγή του κλίματος, καθώς και την ενημέρωση του υπάρχοντος Πλαισίου Hyogo στο Διαδίκτυο για την παρακολούθηση της δράσης αναλόγως. Επιπλέον, με μια κουλτούρα πρόληψης μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών μέσω της υποστήριξης της ανάπτυξης προτύπων από εμπειρογνώμονες και τεχνικούς οργανισμούς, πρωτοβουλίες υποστήριξης και διάδοσης πληροφοριών, πολιτικών και πρακτικών σχετικά με τον κίνδυνο καταστροφών, καθώς και με την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών μέσω θυγατρικών οργανώσεων · Επίσης, με την υποστήριξη χωρών, μεταξύ άλλων μέσω εθνικών πλατφορμών, στην εκπόνηση εθνικών σχεδίων. Επιπρόσθετα με τη σύγκληση της Παγκόσμιας πλατφόρμας για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και την υποστήριξη της οργάνωσης περιφερειακών πλατφορμών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το 2006 σε συνεργασία με περιφερειακούς οργανισμούς · Ακόμα με την αναθεώρηση του σχεδίου δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών για ανθεκτικότητα διευκολύνοντας την ενίσχυση του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Τέλος με την κινητοποίηση της επιστήμης και της τεχνικής εργασίας για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. οδηγώντας, σε στενό συντονισμό με τα κράτη, την επικαιροποίηση της έκδοσης με τίτλο "2009 Ορολογία UNISDR για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών ", σύμφωνα με την ορολογία που συμφωνήθηκε από τα κράτη.

δ) Οι Διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα πρέπει να εξετάσουν τις προτεραιότητες του παρόντος πλαισίου για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για ολοκληρωμένη μείωση του κινδύνου καταστροφών στις αναπτυσσόμενες χώρες ·

ε) Το Παγκόσμιο Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών, ως η κύρια πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και τις επιχειρήσεις, για περαιτέρω προώθηση της κρίσιμης σημασίας της μείωσης του κινδύνου καταστροφών για βιώσιμη ανάπτυξη και ανθεκτικότητα ·

στ) Η συνολική ικανότητα του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες στη μείωση του κινδύνου καταστροφών πρέπει να ενισχυθεί με την παροχή επαρκών πόρων μέσω διαφόρων μηχανισμών χρηματοδότησης.

(ζ) Ο οργανισμός Ηνωμένων Πόλεων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλοι αρμόδιοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κυβερνήσεις να συνεχίσουν να υποστηρίζουν τη συνεργασία και την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των τοπικών τις κυβερνήσεις για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και την εφαρμογή του παρόντος πλαισίου (UNISDR 2015)

Κεφάλαιο 3.

Δράσεις και Συνεργασίες των διεθνών οργανισμών

Η Εξωτερική βοήθεια στην περίπτωση των φυσικών καταστροφών χρησιμοποιείται για τρεις κύριους σκοπούς: α) αποζημίωση, β) επανακατοίκηση και γ) ανακατασκευή. Για να σωθούν οι ανθρώπινες ζωές είναι ζωτικής σημασίας να παρασχεθούν στα θύματα το συντομότερο δυνατό και καλύτερα μέσα σε λίγες ώρες οι ιατρικές παροχές του κατάλληλου τύπου και στις κατάλληλες ποσότητες. Τα προβλήματα παροχής βοήθειας γίνονται εντονότερα στις απομακρυσμένες περιοχές και σε πολλές χώρες του Τρίτου Κόσμου.

Κατά το σεισμό στη Γουατεμάλα το 1976, οι ιατρικές προμήθειες έφτασαν πολύ αργά, περίπου δύο εβδομάδες μετά την καταστροφή με αποτέλεσμα να μη γίνει εφικτή η διάσωση των βαριά τραυματισμένων θυμάτων. Η περίοδος έκτακτης ανάγκης ακολουθείται από την πολύ μακρύτερη σε διάρκεια περίοδο της επανακατοίκησης και ανακατασκευής. Συχνά οι διαδικασίες επαναφοράς μπορεί να διαρκέσουν ακόμα και δέκα χρόνια. Η κυβερνητική υποστήριξη αποτελεί συνήθως τον κεντρικό άξονα των παροχών άμεσης βοήθειας στους πληγέντες από την καταστροφή αλλά συνήθως, ακόμα και στις πιο αναπτυσσόμενες χώρες, είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος που διαδραματίζουν ομάδες εθελοντών όπως αυτές του Ερυθρού Σταυρού. Σε περιπτώσεις χωρών του Τρίτου Κόσμου, η παροχή άμεσης βοήθειας μπορεί να προέρχεται εξ ολοκλήρου από τρίτες χώρες. Όσο περισσότερο χρησιμοποιηθούν από τις υπανάπτυκτες χώρες οι οικονομικές παροχές βοήθειας για τα έργα ανακατασκευής παρά για αποζημιώσεις τόσο περισσότερο θα προαχθεί η μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους.

Μετά από μια καταστροφή, είναι δύσκολο αρκετές φορές να διαχωριστεί η εξωτερική βοήθεια που προορίζεται για την ανακούφιση από την καταστροφή από τη μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή βοήθεια καθώς πολλοί οργανισμοί όπως η Unicef για παράδειγμα είναι παρόντες τόσο κατά την περίοδο της καταστροφής όσο και αργότερα βοηθώντας στην ανάπτυξη των υπανάπτυκτων κυρίως χωρών του Τρίτου Κόσμου. Η παροχή βοήθειας μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες ανάλογα με την κλίμακα του γεγονότος και την επακόλουθη απόκριση όπως τοπική βοήθεια, εσωτερική κρατική βοήθεια και διεθνής βοήθεια.

Η Διεθνής βοήθεια σε διεθνές επίπεδο που καθοδηγείται από τις διάφορες κυβερνήσεις και τους διεθνείς οργανισμούς. Πριν από την ίδρυση του Ερυθρού Σταυρού το 1922, η μεταφορά βοήθειας γινόταν αποκλειστικά από ένα έθνος σε άλλο. Στη συνέχεια και καθώς το διεθνές ενδιαφέρον συνεχώς αυξανόταν δημιουργήθηκαν διάφοροι οργανισμοί βοήθειας όπως το Children's Fund των Ηνωμένων Εθνών το 1946, το FAO, World Food Programme το 1963 καθώς και η Undro το 1972 με έδρα τη Γενεύη που σκοπό έχει το συντονισμό των προσπαθειών αποκατάστασης και παροχής βοήθειας στα θύματα των

φυσικών καταστροφών διεθνώς. Η Undro βρίσκεται συνεχώς σε συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό ο οποίος σήμερα διαθέτει εθνικές οργανώσεις σε πολλές χώρες και αριθμεί πολλά εκατομμύρια μέλη. (Λέκκας 2000)

3.1. Ρόλος και λειτουργία του ΟΗΕ

Όταν χτυπούν οι φυσικές καταστροφές και προκύπτουν σύνθετες περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, ο ΟΗΕ συντονίζει και κινητοποιεί τη βοήθεια προς τα θύματα. Οι επιχειρησιακές υπηρεσίες του ΟΗΕ, συνεργαζόμενες με τον Ερυθρό Σταυρό / Ερυθρά Ημισέληνο και τις μεγαλύτερες οργανώσεις παροχής βοήθειας και δωρητές, παρέχουν την απαιτούμενη ανθρωπιστική βοήθεια. Οι εκκλήσεις του ΟΗΕ συγκεντρώνουν περισσότερα από δύο δις δολάρια το χρόνο για έκτακτη βοήθεια. Συγκεκριμένο παράδειγμα: μέσα σε 24 ώρες από τη στιγμή που το τσουνάμι χτύπησε στον Ινδικό Ωκεανό στις 26 Δεκεμβρίου 2004, ο ΟΗΕ έστειλε ομάδες εκτίμησης των καταστροφών και συντονισμού στις πληγείσες περιοχές. Ο ΟΗΕ έσπευσε για να βοηθήσει τους επιζώντες, διανέμοντας φαγητό σε περισσότερους από 1,7 εκατομμύρια ανθρώπους, παρέχοντας καταφύγιο σε περισσότερους από 1,1 εκατομμύρια άστεγους, προσφέροντας πόσιμο νερό σε περισσότερα από ένα εκατομμύριο άτομα και εμβολιάζοντας περισσότερα από 1,2 εκατομμύρια παιδιά κατά της ιλαράς. Όλα αυτά μέσα στο πρώτο εξάμηνο των επιχειρήσεων. Η γρήγορη και αποτελεσματική ανθρωπιστική βοήθεια συνετέλεσε στο να μη χαθούν επιπλέον ζωές μετά την πρώτη μέρα της καταστροφής και να αποφευχθεί η εκδήλωση επιδημιών (<https://unric.org/html/greek/60ways/index.html#top>).

Ο ΟΗΕ είναι ένας από τους μεγαλύτερους πολυμερείς αναπτυξιακούς εταίρους στον κόσμο, διοχετεύοντας το 17% της συνολικής επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας. Τα ΗΕ καταβάλλουν προσπάθειες για την ενσωμάτωση της μείωσης των κινδύνων καταστροφών σε βασικούς τομείς όπως η γεωργία, η υγεία, ο τουρισμός και το νερό.

Τα ΗΕ συμβάλλουν:

Στη δημιουργία δυνατοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό / αστικό επίπεδο για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών για την υποστήριξη των προσπαθειών για την ανάπτυξη και την αποκατάσταση καταστροφών.

Στη διεξαγωγή ερευνών, στην παραγωγή παρατηρήσεων πάνω στη γη και στην παρακολούθηση των κινδύνων, της έκθεσης και της ευπάθεια.

Στη δημιουργία καιρικών και εποχιακών προβλέψεων για την υποστήριξη συστημάτων ετοιμότητας και έγκαιρης προειδοποίησης.

Στο ορισμό κανόνων, στην πραγματοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης, στην αντιμετώπιση των παραγόντων κινδύνου και στην πραγματοποίηση επενδύσεων με γνώμονα τον κίνδυνο.

Είκοσι εννέα (29) εξειδικευμένες οργανώσεις στο σύστημα των Ηνωμένων Εθνών συμβάλλουν με την αντίστοιχη εμπειρογνωμοσύνη, τα δίκτυά τους και τους πόρους τους στη μείωση του κινδύνου καταστροφών και συνεργάζονται για να προσφέρουν ως ένα σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Δεκατρείς (13) οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών -FAO, UNDP, UNEP, UNFPA, UNHABITAT, UNICEF, UNOPS, WFP, WMO, WHO, UNESCO, UNV και η World Bank - δίνουν προτεραιότητα στη μείωση των κινδύνων καταστροφών στα στρατηγικά σχέδια εργασίας τους 2014-2017 και περιλαμβάνουν μείωση του κινδύνου καταστροφών στα πλαίσια παρακολούθησης που βασίζονται σε αποτελέσματα.

Το 2014, περισσότερο από το 70% των χωρών με προγράμματα του ΟΗΕ υλοποίησαν όλους ή μερικούς πυλώνες της προσέγγισης Delivering One. Η προσέγγιση αυτή παρέχει στον ΟΗΕ μια πιο ολιστική ικανότητα αντιμετώπισης περίπλοκων ζητημάτων όπως η μείωση του κινδύνου καταστροφών σε επίπεδο χώρας.

Οι επί τόπου συντονιστές του ΟΗΕ διασφαλίζουν ότι η μείωση του κινδύνου καταστροφών ενσωματώνεται αποτελεσματικά στον προγραμματισμό σε επίπεδο χώρας και υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο. Στις χώρες όπου αναπτύχθηκε σύμβουλος μείωσης του κινδύνου καταστροφών για να υποστηρίξει την Υπηρεσία Συντονιστή του ΟΗΕ, ο ΟΗΕ παρείχε συνεκτικότερη και αποτελεσματικότερη υποστήριξη στις εθνικές και τοπικές αρχές.

Η συγκέντρωση δυνατοτήτων στις Ομάδες χωρών του ΟΗΕ και η ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ των οργανισμών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών αποδεικνύεται αποτελεσματική, ιδιαίτερα όταν αυτές οι προσπάθειες πλαισιώνονται από περιφερειακές διακυβερνητικές πολιτικές και θεσμούς (www.unisdr.org)

3.1.1. United Nations International Strategy for Disaster Reduction- UNISDR

Καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι πλήττονται από φυσικούς κινδύνους, οι κυβερνήσεις και οι οργανισμοί αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο ότι η οικοδόμηση ανθεκτικών κοινοτήτων και η μείωση του κινδύνου καταστροφών αποτελεί βασική πρωτοβουλία. Η διεθνής στρατηγική των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση των καταστροφών (UNISDR) ιδρύθηκε για να υποστηρίξει και να συντονίσει αυτό το κίνημα.

Το UNISDR ανέλαβε μια διαδικασία με 29 οργανισμούς του ΟΗΕ για την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών για ανθεκτικότητα, το οποίο ενέκρινε ο Γενικός Διευθυντής των Ηνωμένων Εθνών τον Μάρτιο του 2013. Το Σχέδιο Δράσης των Ηνωμένων Εθνών εξαρτάται από το ρόλο του UNISDR ως κεντρικού σημείου για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών στο σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και για τον συντονισμό και την ενσωμάτωση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών σε προγράμματα και δραστηριότητες του ΟΗΕ σε επίπεδο χώρας.

Το έργο των Περιφερειακών Επιτροπών του ΟΗΕ, των Περιφερειακών Ομάδων Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών που υποστηρίζονται από τα περιφερειακά γραφεία του UNISDR, συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη και ευθυγραμμισμένη βοήθεια προς τις χώρες.

Το UNISDR δεσμεύεται έντονα για τη συνοχή των Ηνωμένων Εθνών και τον πρωταρχικό του στόχο να επιτύχει βιώσιμα αποτελέσματα με αποτελεσματικό τρόπο.

Το UNISDR είναι το επίκεντρο του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών για το συντονισμό της μείωσης των καταστροφών και εξασφαλίζει συνέργεια μεταξύ των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών και των περιφερειακών οργανισμών για τη μείωση των καταστροφών (ψήφισμα 56/195 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών).

Η Επιτροπή Υψηλού Επιπέδου για τα Προγράμματα του ΟΗΕ προάγει τη συνεργασία σε όλο το σύστημα, τον συντονισμό και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των οργανώσεων συστημάτων του ΟΗΕ. Η Ομάδα Ανώτατης Διαχείρισης των Προγραμμάτων για τα Προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών υποστηρίζει την ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών για την Ανθεκτικότητα, εξετάζει την πρόοδο έναντι του Σχεδίου Δράσης του ΟΗΕ και εξετάζει την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης του ΟΗΕ και την παράδοση.

Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε τη Διεθνή Στρατηγική για τη Μείωση Καταστροφών τον Δεκέμβριο του 1999 και ίδρυσε την UNISDR, τη γραμματεία για να εξασφαλίσει την εφαρμογή της. Η εντολή της επεκτάθηκε το 2001 για να αποτελέσει το επίκεντρο του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών για τη διασφάλιση του συντονισμού και των συνεργειών μεταξύ των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και των περιφερειακών οργανώσεων και δραστηριοτήτων στον κοινωνικοοικονομικό και ανθρωπιστικό τομέα .

Η UNISDR, ως γραφείο του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, υποστηρίζει την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αναθεώρηση του πλαισίου Sendai για τον περιορισμό του κινδύνου καταστροφών 2015-2030 , το οποίο εγκρίθηκε από την Τρίτη Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών στις 18 Μαρτίου 2015 στο Sendai , Ιαπωνία. Το Σεντάι Πλαίσιο είναι μια δεκαετής εθελοντική, μη δεσμευτική συμφωνία που χαράσσει μια ευρεία προσέγγιση που βασίζεται στον άνθρωπο για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, επιτυγχάνοντας το Πλαίσιο Δράσης του Hyogo που τέθηκε σε ισχύ από το 2005 έως το 2015.

Οι βασικές λειτουργίες της UNISDR καλύπτουν τους αναπτυξιακούς και ανθρωπιστικούς τομείς. Οι κύριοι τομείς δραστηριότητάς του περιλαμβάνουν τη διασφάλιση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών (DRR) στην προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος, την αύξηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση των DRR, την οικοδόμηση πόλεων ανθεκτικών στις καταστροφές, τα σχολεία και τα νοσοκομεία, καθώς και την ενίσχυση του διεθνούς συστήματος για τη μείωση των DRR..

Το όραμα της UNISDR βασίζεται στις τέσσερις προτεραιότητες δράσης που καθορίζονται στο πλαίσιο του Σεντάι: κατανόηση του κινδύνου καταστροφών, ενίσχυση της

διακυβέρνησης του κινδύνου καταστροφών για τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών, επένδυση σε μείωση του κινδύνου καταστροφών για την ανθεκτικότητα και ενίσχυση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών.

Το UNISDR καθοδηγεί την προετοιμασία και την παρακολούθηση της Παγκόσμιας πλατφόρμας για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών που καθιερώθηκε το 2006. Η παγκόσμια πλατφόρμα έχει καταστεί το κύριο παγκόσμιο φόρουμ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και για την παροχή στρατηγικής και συνεκτικής καθοδήγησης για την εφαρμογή του πλαισίου Sendai και για την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των ενδιαφερομένων. Άλλοι τομείς εργασίας για το UNISDR περιλαμβάνουν την έκδοση της Παγκόσμιας Έκθεσης Αξιολόγησης για τον Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών ανά διετία, την υποστήριξη των χωρών στην παρακολούθηση των τάσεων των κινδύνων και την εφαρμογή του πλαισίου Sendai και τις παγκόσμιες εκστρατείες για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών για ασφαλέστερα σχολεία, ασφαλέστερα νοσοκομεία και ασφαλέστερα πόλεις.

Το UNISDR διοργανώνει μεγάλες συναντήσεις όπως η Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών και η διετής Παγκόσμια Πλατφόρμα για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών με ηγέτες και υπεύθυνους λήψης αποφάσεων για την προώθηση πολιτικών μείωσης των κινδύνων. Το UNISDR διοργανώνει επτά περιφερειακές πλατφόρμες σε διετή βάση. Το UNISDR συμβάλλει επίσης στην οργάνωση και υποστήριξη της καθιέρωσης εθνικών μηχανισμών συντονισμού όπως οι εθνικές πλατφόρμες για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Υπάρχει επίσης ένα πολύ μεγάλο δίκτυο εταίρων στο σύστημα ISDR (συμπεριλαμβανομένων των βουλευτών, της επιστήμης και της τεχνολογίας, του ιδιωτικού τομέα, των τοπικών αρχών, Κοινωνία των Πολιτών, Γυναίκες και Νεολαία), τις οποίες επίσης βοηθά το Γραφείο να συντονίζει. Αυτός ο συντονισμός περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την ανάπτυξη εγγράφων καθοδήγησης και πολιτικής συμμετοχή και συμβολή σε παγκόσμιες και περιφερειακές πλατφόρμες, συμμετοχή σε εθνικές διαβουλεύσεις πλατφόρμας, κοινός προγραμματισμός με άλλους εταίρους για βασικές πρωτοβουλίες, διευκολύνοντας τις συνεισφορές στο PreventionWeb και τις εκθέσεις συνολικής αξιολόγησης που εμφανίζονται κάθε δύο χρόνια.

Το UNISDR συντονίζει το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών μέσω της παρακολούθησης του σχεδίου δράσης του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών για την ανθεκτικότητα. Προεδρεύει στην Επιτροπή Υψηλού Επιπέδου του ΟΗΕ για τον Προγραμματισμό που σχετίζεται με τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και βοηθάει τακτικά και συνεργάζεται με τους εταίρους μας του ΟΗΕ στην υλοποίηση δραστηριοτήτων μείωσης του κινδύνου. Το UNISDR συνεργάζεται επίσης με τις Ομάδες χωρών του ΟΗΕ και υποστηρίζει τις εισροές DRR στα Πλαίσια Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΗΕ.

Το UNISDR επιδιώκει να δημιουργήσει παγκόσμια συνειδητοποίηση των πλεονεκτημάτων μείωσης του κινδύνου καταστροφών και να δώσει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να μειώσουν την ευαισθησία τους στους κινδύνους. Η προτιμώμενη προσέγγιση της UNISDR είναι να υποστηρίζει και να θέτει τις βάσεις για δράση, να αναπτύσσει και να παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία και στη συνέχεια να κινητοποιεί τους εταίρους για να προωθήσει την πρωτοβουλία ή τις πρωτοβουλίες μείωσης του κινδύνου καταστροφών, υποστηρίζοντας το UNISDR. Επιπλέον, η παγκόσμια ημέρα ενημέρωσης για το τσουνάμι, η οποία σύμφωνα με ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών θα επισημαίνεται κάθε 5 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2016. Ο ρόλος του UNISDR είναι να

διευκολύνει και να προωθήσει δραστηριότητες σε όλο τον κόσμο για αυτό το σημαντικό νέο διεθνές γεγονός. Τα τσουνάμι είναι σπάνια. Αλλά μπορεί να είναι εξαιρετικά θανατηφόρα. Μια τέτοια έντονη επίπτωση ωστόσο δεν είναι αναπόφευκτη. Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης μπορούν να σώσουν ζωές. Εξίσου σημαντική είναι η κοινοτική και ατομική κατανόηση σχετικά με το πώς και πού να εκκενωθούν πριν από ένα κύμα. Τα τσουνάμι δεν γνωρίζουν σύνορα, καθιστώντας τη διεθνή συνεργασία βασική για την βαθύτερη πολιτική και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα μέτρα μείωσης των κινδύνων.

Η μείωση του κινδύνου καταστροφών και η εκπαίδευση είναι μια διαδραστική διαδικασία αμοιβαίας μάθησης μεταξύ ανθρώπων και ιδρυμάτων. Η μείωση του κινδύνου και της ευπάθειας στις καταστροφές απαιτεί την οικοδόμηση της γνώσης των κυβερνητικών αξιωματούχων σε όλα τα επίπεδα, της κοινωνίας των πολιτών, των κοινοτήτων και των εθελοντών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Το Σεντάι Πλαίσιο δηλώνει ότι για να προωθηθεί η κατανόηση του κινδύνου καταστροφών, η επίσημη και άτυπη εκπαίδευση πρέπει να ενσωματώνει τον κίνδυνο καταστροφής που γνωρίζει, ώστε οι άνθρωποι να κατανοούν το προφίλ κινδύνου της γειτονιάς τους και του χώρου εργασίας τους και να κατανοούν πώς μπορούν καλύτερα να προστατεύσουν τους εαυτούς τους, την περιουσία τους και τα προς το ζην τους. Μέρος του έργου της UNISDR για την εκπαίδευση είναι μέσω της Παγκόσμιας Συμμαχίας για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας στον τομέα της εκπαίδευσης, η οποία οδηγεί σε μια παγκόσμια σύμπραξη για την ασφάλεια των σχολείων.

Το UNISDR Ενημερώνει και συνδέεται με ανθρώπους παρέχοντας πρακτικές υπηρεσίες και εργαλεία, όπως το PreventionWeb, τις δημοσιεύσεις για τις ορθές πρακτικές, τα προφίλ των χωρών και την Παγκόσμια Έκθεση Αξιολόγησης για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών, η οποία είναι μια αξιόπιστη ανάλυση των παγκόσμιων κινδύνων και τάσεων καταστροφών.

Η Παγκόσμια Έκθεση Αξιολόγησης (GAR) αποτελεί μια διετή παγκόσμια εκτίμηση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών και της συνολικής ανασκόπησης και ανάλυσης των φυσικών κινδύνων που πλήττουν την ανθρωπότητα. Το PreventionWeb - έργο του UNISDR που ξεκίνησε το 2007 εξυπηρετεί τις ανάγκες πληροφόρησης της κοινότητας. Το UNISDR αναπτύσσει αυτούς τους βασικούς ορισμούς σχετικά με τη μείωση του κινδύνου καταστροφών προκειμένου να προωθήσει μια κοινή αντίληψη σχετικά με το θέμα για χρήση από το κοινό, τις αρχές και τους επαγγελματίες. Η συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων για την αντιμετώπιση καταστροφών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση των αποφάσεων πολιτικής για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας. Το UNISDR δημοσίευσε εκατοντάδες έγγραφα σχετικά με τη μείωση του κινδύνου καταστροφών με συνεργάτες. Αναζήτηση και λήψη τους δωρεάν εδώ. Επιπλέον πραγματοποιεί εκδηλώσεις και δραστηριότητες περιορισμού του κινδύνου καταστροφών σε όλο τον κόσμο. Η βιβλιοθήκη UNISDR είναι ένα κέντρο πληροφόρησης για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών με πάνω από 10.000 δημοσιεύσεις, προϊόντα πολυμέσων και εκπαιδευτικούς πόρους. Το UNISDR και η ευρύτερη παγκόσμια προσπάθεια για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών υποστηρίζονται από τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών και τις τακτικές εκθέσεις της Γενικής Γραμματείας σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου Sendai για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030. Επίσης, δημιουργεί φωτογραφίες και βίντεο για την ευαισθητοποίηση του κοινού για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Τέλος, η πρόοδος στην εφαρμογή του πλαισίου Sendai θα αξιολογείται ανά διετία από το UNISDR (www.unisdr.org)

3.1.2. Πρωτοβουλίες για τα σχολεία

Το UNISDR συνεργάζεται στενά με παιδιά, νεολαία και συναφείς οργανισμούς-εταίρους από όλες τις περιφέρειες για να συμβάλει στην αύξηση της φωνής και του προφίλ των παιδιών και των νέων σε διεθνή και περιφερειακά φόρουμ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, συμπεριλαμβανομένων παγκόσμιων και περιφερειακών πλατφορμών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Τα ταλέντα αναγνωρίζονται όταν πρόκειται να συμβάλουν αποτελεσματικά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων μείωσης του κινδύνου καταστροφών.

Η επείγουσα ανάγκη για δημόσιες υπηρεσίες και υποδομές, όπως είναι τα σχολεία και τα νοσοκομεία, αποδεδειγμένα από καταστροφές, είναι εμφανής όταν σεισμοί, τυφώνες και κυκλώνες καταστρέφουν χιλιάδες από αυτές τις βασικές εγκαταστάσεις παγκοσμίως.

Η προτεραιότητα αυτή υπογραμμίστηκε στην πρόσκληση του Παγκόσμιου Πλατφόρμα το 2013 και στο διάλογο υψηλού επιπέδου για "μια παγκόσμια εκστρατεία για ασφαλείς σχολές και ασφαλείς δομές υγείας σε περιοχές που είναι επιρρεπείς σε καταστροφές".

Ο σεισμός του Πακιστάν τον Οκτώβριο του 2005 κατέστρεψε περισσότερα από 7.500 σχολεία. Εκτιμάται ότι 17.000 παιδιά έχασαν τη ζωή τους καθώς τα σχολεία τους έπεσαν. Πολλά νοσοκομεία καταστράφηκαν επίσης, και - επειδή ήταν κατά τη διάρκεια του Ραμαζανιού, του ισλαμικού μήνα νηστείας - πολλοί άνθρωποι έκαναν έναν υπνάκο μετά από ένα γεύμα πριν το φαγητό και δεν είχαν καμία προειδοποίηση. Ομοίως, οι σεισμοί στην Αιτή, το Νεπάλ και την Κίνα έχουν κοστίσει ζωές και έχουν προκαλέσει σημαντικές ζημιές στα σχολεία και τις εγκαταστάσεις υγείας.

Η εκστρατεία One Million Safe Schools and Hospitals είναι μια παγκόσμια πρωτοβουλία υποστήριξης για να καταστήσει τα σχολεία και τα νοσοκομεία ασφαλή από καταστροφές. Οι άνθρωποι σε μη ασφαλή σχολεία, νοσοκομεία και εγκαταστάσεις υγείας διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο να χάσουν τη ζωή τους όταν χτυπήσει μια καταστροφή. Όταν τα σχολεία είναι κατεστραμμένα, οι ευκαιρίες μάθησης διαταράσσονται και η ποιότητα της εκπαίδευσης μειώνεται. Όταν καταστρέφονται τα νοσοκομεία και οι εγκαταστάσεις υγείας, παρεμποδίζεται η θεραπεία των ασθενών και καθίσταται δύσκολη η αποταμίευση των θυμάτων κατά τη διάρκεια μιας καταστροφής. Τα παιδιά στα σχολεία και οι ασθενείς σε νοσοκομεία και εγκαταστάσεις υγείας είναι οι πιο ευάλωτοι άνθρωποι σε περιόδους καταστροφής.

Έως σήμερα έχουν δεσμευτεί για ασφάλεια πάνω από 290.000 σχολεία και νοσοκομεία και 26 χώρες (7 στην Αραβική περιοχή και 19 στην Ασία και τον Ειρηνικό) υλοποιούν σχέδια δράσης για ασφαλή σχολεία και νοσοκομεία. Η ενσωμάτωση της πρωτοβουλίας σε διάφορες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων από τους δωρητές έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, επιταχύνοντας περισσότερες επενδύσεις και εμπλέκοντας περισσότερους φορείς στην προώθηση της ασφάλειας των σχολείων και των νοσοκομείων. Το έργο αυτό οδήγησε σε αλλαγές προγραμμάτων σε χώρες όπως η Ινδονησία, οι Φιλιππίνες και το Νεπάλ.

Το Γραφείο του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (UNISDR) διευκολύνει τη δράση με μέλη της Παγκόσμιας Συμμαχίας για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών και την ανθεκτικότητα στον τομέα της εκπαίδευσης (GAD3RES) για την προώθηση συνεκτικών και συντονισμένων ενεργειών στον τομέα της ασφάλειας των σχολείων παγκοσμίως.

Με αυτό το πνεύμα, το UNISDR έχει συντονίσει την ανάπτυξη Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας για ασφαλή σχολεία ως παγκόσμιο πρόγραμμα εταιρικής σχέσης για την εφαρμογή της ασφάλειας των σχολείων που περιλαμβάνει βασικές ασφαλείς σχολικές πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των ανθεκτικών εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, τη διαχείριση των σχολικών καταστροφών και τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και την εκπαίδευση αντοχής. Το WISS εγκρίθηκε από τα μέλη του GAD3RES και οδήγησε στην πολιτική δέσμευση 21 χωρών "Leader Safe School" να εφαρμόσουν την ασφάλεια των σχολείων επί τόπου.

Το UNISDR, σε συνεργασία με την UNESCO, τη UNICEF, την WORLD BANK και άλλες οργανώσεις στοχεύει στην ευαισθητοποίηση του κοινού και στη δημιουργία ζήτησης ασφαλών σχολείων, νοσοκομείων και υπηρεσιών υγείας. Οι στόχοι της πρωτοβουλίας είναι η προστασία της ζωής των μαθητών και των ασθενών, εξασφαλίζοντας ότι εγκαθίστανται τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας, εξασφαλίζοντας τη συνέχεια των νοσοκομειακών λειτουργιών στη θεραπεία των ασθενών και ασφαλών σχολικών ζωνών, τη βελτίωση της ικανότητας μείωσης των κινδύνων σε όλα τα σχολεία και τους νοσοκομειακούς φορείς.

Προς υποστήριξη της προώθησης των δεσμεύσεων της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας για Ασφαλείς Σχολές και Κυβερνήσεις σε ασφαλή σχολεία, η κυβέρνηση της Τουρκίας φιλοξένησε την πρώτη συνάντηση των "ηγετών ασφαλών σχολείων" στις 30-31 Οκτωβρίου 2014, στην Κωνσταντινούπολη, στην Τουρκία.

Η πρώτη συνάντηση των ηγετών των ασφαλών σχολείων με τη συμμετοχή 16 χωρών ανέπτυξε ένα σχέδιο «Χάρτη πορείας της Ιστανμπούλ» το οποίο παρουσιάστηκε στο WCDRR και θα αναθεωρηθεί περαιτέρω σε στενό συντονισμό με τις χώρες Leader Safe School, βασιζόμενη στις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν για την WISS και την ασφαλή υλοποίηση των σχολείων στη συνεδρίαση «Δεσμεύσεις σε ασφαλή σχολεία». Επιπλέον, η πρώην Πρόεδρος της Φινλανδίας, η κα Halonen δεσμεύτηκε να υπηρετήσει ως παγκόσμια συνήγορος της WISS και της σχολικής ασφάλειας στο πλαίσιο της νέας της λειτουργίας ως πρωταθλήτης μείωσης του κινδύνου καταστροφών.

Η παγκόσμια πρωτοβουλία για ασφαλή σχολεία (WISS) είναι μια παγκόσμια σύμπραξη για την προώθηση της ασφαλούς εφαρμογής του σχολείου σε εθνικό επίπεδο. Η πρωτοβουλία συντονίζεται από το UNISDR και αναπτύχθηκε σε συνεργασία με βασικούς εταίρους της Παγκόσμιας Συμμαχίας για την Εκπαίδευση για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών και την Ανθεκτικότητα στον Εκπαιδευτικό Τομέα..

Η παγκόσμια πρωτοβουλία για ασφαλή σχολεία επικεντρώνεται στην παροχή κινήτρων και στη στήριξη κυβερνήσεων για την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών και την εφαρμογή της ασφάλειας των σχολείων. Η πρωτοβουλία βασίζεται στο Πλαίσιο Περιεκτικής Σχολικής Ασφάλειας και ορίζει ένα ασφαλές σχολείο ως σχολείο που συνδυάζει όλα τα ακόλουθα στοιχεία:

- Ασφαλείς εγκαταστάσεις εκμάθησης (υποδομές ανθεκτικές σε καταστροφές).
- Διαχείριση σχολικών καταστροφών. και
- Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών και Εκπαίδευση Ανθεκτικότητας.

Η πρωτοβουλία προωθεί επίσης καλές πρακτικές και επιτεύγματα στην εφαρμογή ασφαλών σχολείων για την αναπαραγωγή σε άλλες χώρες και περιφέρειες, συμβάλλει στον εντοπισμό προκλήσεων και προσφέρει τεχνική βοήθεια και ιδιαίτερη εμπειρογνωμοσύνη γύρω από τους τρεις πυλώνες για να υποστηρίξει τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις στην εφαρμογή της σχολικής ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο.

Ορισμένες κυβερνήσεις έχουν μέχρι στιγμής εγκρίνει το WISS και τον «χάρτη πορείας της Κωνσταντινούπολης» μετά την Πρώτη Συνάντηση των ηγετών των ασφαλών σχολείων που φιλοξένησε η κυβέρνηση της Τουρκίας τον Οκτώβριο του 2014 στην Κωνσταντινούπολη.

Οι κύριοι στόχοι του προγράμματος WISS είναι:

Να προωθήσει τις ορθές πρακτικές, τις γνώσεις και τα επιτεύγματα των κυβερνήσεων για την εφαρμογή ασφαλών σχολείων για πιθανή αναπαραγωγή σε άλλες χώρες και περιοχές.

Να προσδιοριστούν οι εναπομένουσες προκλήσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή ασφαλούς σχολείου.

Να υποστηρίξει τις κυβερνήσεις στην ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για την ασφάλεια των σχολείων ως μέρος των υφιστάμενων εθνικών προγραμμάτων για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών ή για σχέδια εκπαίδευσης. και

Προκειμένου να προσφέρει τεχνική βοήθεια και ιδιαίτερη εμπειρογνωμοσύνη, όπως απαιτείται από τις κυβερνήσεις, γύρω από τον πυρήνα τρεις πυλώνες ασφαλών σχολείων.

Οι κυβερνήσεις που ενδιαφέρονται και δραστηριοποιούνται στην προώθηση ασφαλών σχολείων καλούνται να γίνουν ηγέτες ασφαλών σχολείων στο πλαίσιο του προγράμματος WISS.

Το πλαίσιο Sendai στοχεύει να διασφαλίσει ότι όλοι είναι έτοιμοι όταν χτυπηθούν οι κίνδυνοι, έτσι ώστε οι απαντήσεις να είναι πιο αποτελεσματικές και καλύτερα οργανωμένες. Τα παιδιά και η νεολαία είναι ένα κρίσιμο μέρος αυτής της διαδικασίας. Με αυτό το πνεύμα, ο συνασπισμός Παιδιά σε Μεταβαλλόμενο Κλίμα έχει αναπτύξει αυτόν τον οδηγό φιλικό προς το παιδί, ο οποίος στοχεύει να καταστήσει το Πλαίσιο Sendai πιο προσιτό, ειδικά σε άτομα ηλικίας 10 έως 14 ετών. Ο συνασπισμός, ο οποίος αποτελείται από τη Συμμαχία ChildFund, Η Διεθνής, Save the Children, η UNICEF και το World Vision, ανέπτυξαν τον οδηγό σε συνεννόηση με τα παιδιά

Στη δεύτερη συνάντηση ηγετών ασφαλών σχολείων, 4-5 Οκτωβρίου 2015 στην Τεχεράνη, Οι Υπουργοί Παιδείας από Χώρες Υπεύθυνων Ασφαλούς Σχολείου συναντήθηκαν

στη Δεύτερη Συνάντηση Αρχηγών Ασφαλών Σχολείων που φιλοξένησε η Κυβέρνηση της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν.

Δεσμεύσεις για ασφαλή σχολεία κατά την Τρίτη Παγκόσμια Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, 14-18 Μαρτίου 2015, Σεντάι, Ιαπωνία Η σύνοδος «Δεσμεύσεις σε ασφαλή σχολεία» καλωσόρισε υψηλόβαθμους εκπροσώπους κυβερνήσεων και διεθνών οργανισμών και ανακοίνωσε τις δεσμεύσεις της παγκοσμίως για την παγκόσμια πρωτοβουλία για ασφαλή σχολεία και την εφαρμογή της ασφάλειας των σχολείων. Συγκεκριμένα επισημάνθηκαν οι επιτυχίες στην εφαρμογή των ασφαλών σχολείων, οι καινοτόμες εταιρικές σχέσεις και οι προσεγγίσεις των ασφαλών σχολείων. Η σύνοδος αναγνώρισε επίσης την ειδική τεχνική εμπειρογνωμοσύνη που απαιτείται από τις κυβερνήσεις για να εξασφαλιστεί μια ολιστική εφαρμογή ασφαλών σχολείων. Εγκρίθηκε ένα σχέδιο εφαρμογής με βασικά επόμενα βήματα και δράσεις εταιρικής σχέσης.

Περιφερειακές πρωτοβουλίες για τη στήριξη της ασφάλειας των σχολείων

Το 2012-2013, οι περιφερειακές πλατφόρμες για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών επιβεβαίωσαν την πολιτική σημασία της ασφάλειας των σχολείων για την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων στην καταστροφή

Η Πρωτοβουλία ασφαλών σχολείων ASEAN (ASSI) - Παιδιά που οδηγούν στον τρόπο δημιουργίας ασφαλών σχολείων, υποστηρίζει τους στόχους της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας για ασφαλή σχολεία και την ολοκληρωμένη ασφάλεια των σχολείων

- Οι επικεφαλές των ασφαλών σχολείων αναμένεται να καταστήσουν τις ασφαλείς σχολές προτεραιότητα στο πλαίσιο του εθνικού σχεδίου προγραμματισμού και εκπαίδευσης.
- Κατανομή του εθνικού προϋπολογισμού για την ασφαλή εφαρμογή του σχολείου στο εσωτερικό ή στις χώρες εταίρους.
- Κινητοποίηση Υπουργείων Παιδείας και Σχεδιασμού για την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για το ασφαλές σχολείο.
- Αξιολόγηση της κατάστασης της εφαρμογής των ασφαλών σχολείων σε επίπεδο χώρας.
- Προώθηση εμπειριών και καλών πρακτικών στην εφαρμογή ασφαλών σχολείων.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης εθνικών στρατηγικών για ασφαλή σχολεία ως μέρος του εθνικού τους σχεδίου εκπαίδευσης ή στρατηγικών μείωσης του κινδύνου καταστροφών.

- Πολιτικές δεσμεύσεις για ασφαλή σχολεία στην Τρίτη Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών

Η συνάντηση της Προεδρίας για τη δεύτερη σύνοδο της Παγκόσμιας πλατφόρμας για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (Ιούνιος 2009, Γενεύη) κάλεσε όλες τις κυβερνήσεις να προβούν σε εθνικές αξιολογήσεις των υπάρχουσών εκπαιδευτικών και υγειονομικών εγκαταστάσεων μέχρι το 2011 και να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν εθνικά σχέδια δράσης για ασφαλέστερα σχολεία και νοσοκομεία όλες τις χώρες που πλήττονται από καταστροφές έως το 2015.

Τον Μάιο του 2013, το ανακοινωθέν διάλογου υψηλού επιπέδου της τέταρτης συνόδου της Παγκόσμιας πλατφόρμας για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (Μάιος 2013, Γενεύη) ζήτησε να ξεκινήσει μια εκστρατεία για τις παγκόσμιες ασφαλείς σχολές και τις ασφαλείς υποδομές υγείας σε περιοχές επιρρεπείς σε καταστροφές με εθελοντική χρηματοδότηση δεσμεύσεις που θα ανακοινωθούν στην παγκόσμια διάσκεψη για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το 2015 ».

Ένα σύνολο εργαλείων αναπτύχθηκε από τη θεματική πλατφόρμα UNISDR για τη γνώση και την εκπαίδευση για να υποστηρίξει τις κυβερνήσεις στην ανάπτυξη μιας ολιστικής προσέγγισης για την ασφάλεια των σχολείων. Αυτά θα χρησιμοποιηθούν όπως απαιτείται σε μια ομάδα επιλεγμένων χωρών για την υποστήριξη της εφαρμογής της ασφάλειας των σχολείων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνουν:

- Η χαρτογράφηση της ενσωμάτωσης της μείωσης του κινδύνου καταστροφών στα σχολικά προγράμματα σπουδών σε 30 χώρες (UNESCO-UNICEF)
- Μια παγκόσμια βασική μελέτη σχετικά με την ασφάλεια των σχολείων που παρέχει καθοδήγηση και συστάσεις προς τις κυβερνήσεις για την εφαρμογή της σχολικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των επιτυχημένων μεθοδολογιών αξιολόγησης της ασφάλειας των σχολείων σε 10 χώρες (UNISDR)
- Ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη σχολική ασφάλεια που αναπτύχθηκε από την Save the Children σε συνεργασία με την Παγκόσμια Συμμαχία για την Εκπαίδευση για την Καταπολέμηση των Μειονεκτών και την Ανθεκτικότητα
- Μια πρωτοβουλία ενός εκατομμυρίου ασφαλών σχολείων και νοσοκομείων που προώθησε ένα σύστημα υποσχέσεων για ασφαλέστερα σχολεία και υποδομές υγείας και έφτασε τις 138.000 υποσχέσεις. (UNISDR)

Το UNISDR συνεργάζεται στενά με τον Συντονιστή του SDG 4 για την Εκπαίδευση (UNESCO) για να υποστηρίξει την ενσωμάτωση των στοιχείων για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και τα στοιχεία της σχολικής ασφάλειας ως μέρος των δεικτών και στόχων SDG4. Το UNISDR διευκολύνει επίσης την ευθυγράμμιση των δεικτών SDGs με τους παγκόσμιους δείκτες για το πλαίσιο Sendai για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών.

Το UNISDR συνεργάζεται στενά με την UNESCO και μέλη της Παγκόσμιας Συμμαχίας για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών και την ανθεκτικότητα στον τομέα της εκπαίδευσης (GADRRES) για τη διευκόλυνση της διοργάνωσης ενός δευτεροβάθμιου συμβάντος για την ασφάλεια και την εκπαίδευση των σχολείων "Κάνει την υπόθεση για ασφαλή σχολεία" στον κόσμο μέσω Εκπαιδευτικού Φόρουμ ως μέρος του Συλλόγου για την «Πρώθηση της Εκπαίδευσης για την Αξιοπρέπεια, την Ευημερία και τη Δικαιοσύνη» με αποτέλεσμα την αναγνώριση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών ως μέρος της ευρύτερης έννοιας της συμμετοχικής εκπαίδευσης για όλους.

Το UNISDR διευκόλυνε τη διοργάνωση συνόδου για την Εκπαίδευση και τη Γνώση στο WCDRR σε στενό συντονισμό με τα μέλη της Παγκόσμιας Συμμαχίας για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών και την Ανθεκτικότητα στον Εκπαιδευτικό Τομέα (GADRRES). Η σύνοδος ανέφερε την πρόοδο που σημειώθηκε στα εκπαιδευτικά προγράμματα και σχέδια μετά το Πλαίσιο Δράσης του Hyogo του 2005 και επιβεβαίωσε ότι απαιτείται αυξημένη συνεργασία με τα Υπουργεία Παιδείας και πιο στοχοθετημένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης πρέπει να ενταχθούν στην εφαρμογή του πλαισίου μετά το 2015 για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Η σύνοδος απευθύνθηκε στις νεότερες γενιές για τη συστηματικότερη συμμετοχή τους στην οικοδόμηση ανθεκτικών κοινοτήτων. Η σύνοδος υπογράμμισε τον τρόπο με τον οποίο οι ΤΠΕ θα συμβάλλουν σημαντικά στην περαιτέρω εκπαίδευση και γνώση της μείωσης του κινδύνου καταστροφών μέσω ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο, έξυπνης κινητής συσκευής, χαρτογράφησης ιστού και άλλων άμεσων μορφών διάδοσης πληροφοριών.

Η χρήση της μουσικής ως εργαλείου επικοινωνίας για την εργασία DRR έχει πολλές δυνατότητες καθώς έχει την εξουσία να εμπλέκει ένα ευρύ φάσμα ανθρώπων κάθε ηλικίας και με διαφορετικό κοινωνικό και πολιτιστικό υπόβαθρο. Το UNISDR παρείχε την ευκαιρία σε κοινοτικούς τραγουδιστές να μεταδώσουν το μήνυμα μείωσης του κινδύνου καταστροφών μέσω μιας απόδοσης τραγουδιού που στοχεύει να εμπνεύσει άλλους να χρησιμοποιήσουν τη μουσική ως εργαλείο επικοινωνίας για τη DRR.

Σταματήστε τις καταστροφές: STOP DISASTER: Η ιστοσελίδα που αναπτύχθηκε από το ISDR περιλαμβάνει τόσο ένα online παιχνίδι όσο και εκπαιδευτικούς πόρους όπως ενότητες προγράμματος σπουδών, πληροφοριακά φύλλα και προτεινόμενες δραστηριότητες καθώς και σχετικά μέσα. Οι πόροι των εκπαιδευτικών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ποικίλες ηλικίες, αλλά το online παιχνίδι είναι καλύτερο για τα μεγαλύτερα παιδιά. Το online παιχνίδι ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να διαβάσουν τις λειτουργικές μονάδες μάθησης σε διάφορες μορφές καταστροφών και στη συνέχεια να πραγματοποιήσουν προσομοίωση ενός γεγονότος. Οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν από διάφορους κινδύνους, όπως τσουνάμι, πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμούς και τυφώνες. Τότε να περάσουν από τα στάδια της αποστολής τους για να προστατεύσουν έναν εικονικό πληθυσμό από τον επιλεγμένο κίνδυνο.

Το Let's learn to prevent disasters! Games and projects: Το συγκεκριμένο φυλλάδιο έχει ως στόχο να παράσχει στην εκπαιδευτική κοινότητα και τα παιδιά ένα καινοτόμο και διαδραστικό εργαλείο διαχείρισης της επικινδυνότητας. Οι σεισμοί, οι πλημμύρες, οι τυφώνες, οι ηφαιστειακές εκρήξεις και οι κατολισθήσεις είναι φυσικά φαινόμενα που έχουν συμβεί σε όλη την ιστορία της ανθρωπότητας. Ωστόσο, η ταχεία αύξηση του πληθυσμού, η ρύπανση και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η αυξημένη φτώχεια συνέβαλαν στη μετατροπή αυτών των φυσικών φαινομένων σε καταστροφές που προκαλούν τεράστιες απώλειες στις ανθρώπινες ζωές, την υποδομή και τα υλικά αντικείμενα. Κάθε δεκαετία οι καταστροφές προκαλούν το

θάνατο ενός εκατομμυρίου ανθρώπων και αφήνουν αρκετά εκατομμύρια περισσότερους άστεγους. Οι οικονομικές απώλειες που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές τριπλασιάστηκαν τα τελευταία 30 χρόνια. Η συνεχής συνεργασία ως κοινότητα μπορεί να συμβάλει στη μείωση του αντίκτυπου των καταστροφών. Τα παιδιά παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην επίτευξη αυτού του στόχου.

- Εκτέλεση σχολικών δραστηριοτήτων σχετικά με το θέμα αυτό με τη συμμετοχή της κοινότητας.
- Διδασκαλία των οικογενειών τους και της κοινότητας σχετικά με τους φυσικούς κινδύνους και την ενθάρρυνσή τους να λάβουν προληπτικά μέτρα.
- Δημιουργία μιας πραγματικής και μακρόχρονης κουλτούρας πρόληψης τόσο μέσω της δράσης όσο και τις νέες στάσεις – συμπεριφορές.

Αυτό σημαίνει ότι όταν γίνουν ενήλικες θα έχουν μεγαλύτερη κατανόηση των φυσικών φαινομένων, των επιπτώσεων των ανθρώπινων ενεργειών και των συνεπειών της κακής περιβαλλοντικής διαχείρισης καθώς και της ανάγκης προώθησης ενός νέου είδους ανάπτυξης σε μεγαλύτερη αρμονία με τη φύση.

Το παρόν φυλλάδιο απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας μεταξύ 8 και 12 ετών ως συμπλήρωμα των διαθέσιμων υλικών στα σχολεία. Το περιεχόμενό του μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία κοινωνικών μελετών, επιστημονικών και περιβαλλοντικών μελετών καθώς και σε άλλες μελέτες που σχετίζονται με αυτές σε άλλες ομάδες ανθρώπων ή χώρες. Για να κάνει τη μάθηση για τις καταστροφές διασκεδαστική, έχει περιλάβει διάφορες δραστηριότητες, καθώς και ένα εκπαιδευτικό επιτραπέζιο παιχνίδι το Riskland για να βοηθήσει τα παιδιά να μάθουν όπως παίζουν. Ελπίζουν ότι αυτή η κοινή προσπάθεια των Ηνωμένων Εθνών της Διεθνούς στρατηγικής για τη μείωση των καταστροφών (UNISDR) και το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά (UNICEF) θα αποδειχθεί χρήσιμη και ευχάριστη στη διαδικασία μάθησης (<https://www.unisdr.org>)

3.1.3. Πρωτοβουλία της Unicef στο Ιράν

Το Ιράν επηρεάζεται κάθε χρόνο από φυσικούς κινδύνους όπως σεισμούς, πλημμύρες και πρόσφατα κυκλώνες. Τρεις μεγάλες σεισμικές καταστροφές συνέβησαν στη χώρα κατά τα τελευταία χρόνια.. Ο σεισμός της 26ης Δεκεμβρίου 2003 στο Μπάμ, στα νοτιοανατολικά, σκότωσε 26.000, συμπεριλαμβανομένων περισσότερων από 7.000 παιδιά. Τα ιρανικά σχολεία σήμερα φιλοξενούν περισσότερους από 16.000.000 σπουδαστές, πάνω από το 98% των οποίων είναι παιδιά. Τα προγράμματα ασφάλειας στο σχολείο που επικεντρώνονται σε σεισμικές καταστροφές υλοποιήθηκαν από το International Institute of Earthquake Engineering and Seismology (IIEES). Άλλοι οργανισμοί βοηθούν επίσης στην προστασία των παιδιών του σχολείου από καταστροφές μέσω διαφορετικών τρόπων. Η παρούσα μελέτη περίπτωσης περιγράφει δύο έργα που επιδιώκουν να κάνουν τα παιδιά πιο ανθεκτικά. Το

πρώτο έργο υποστηρίζει και οικοδομεί την ικανότητα για «ψυχοκοινωνική υποστήριξη πριν και κατά τη διάρκεια έκτακτων περιστατικών ». Η δεύτερη υποστηρίζει "ασφαλή, αρθρωτά προκατασκευασμένα σχολεία έκτακτης ανάγκης ". Και τα δύο έργα ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2007. Εφαρμόζονται από το ιρανικό υπουργείο Παιδείας και τη UNICEF.

Αυτό είναι ένα Έργο που επιδιώκει: (1) μετατόπιση των προσπαθειών των κρατικών φορέων για προώθηση της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, (2) οικοδόμηση της ικανότητας του υπουργείου παιδείας και εμπειρογνομόνων του Υπουργείου τόσο σε επαρχιακό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο για να μπορέσουν να παρέχουν ψυχοκοινωνική υποστήριξη πριν και κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στο σχολείο.

Ως πρώτο βήμα του έργου 160 εργαζόμενοι - μέλη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και συμβουλευτικών κέντρων εκπαιδεύονται σε 32 εκπαιδευτικούς οργανισμούς για να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την εκπαίδευση άλλων.

Το έργο ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2007 και τερματίστηκε το Δεκέμβριο του 2007. Είναι έργο που υλοποιείται από το Υπουργείο Εκπαίδευσης (MOE) και τη UNICEF. Οι δικαιούχοι είναι το προσωπικό των Συμβουλευτικών Κέντρων, MOE, καθηγητές και φοιτητές. Οι γονείς επωφελούνται επίσης έμμεσα από το έργο.

Το Έργο μπορεί να θεωρηθεί καλή πρακτική, διότι: (1) βοηθά στη μετατόπιση της στάση και την προσέγγιση των προαναφερθέντων κρατικών φορέων προς τις ανάγκες των παιδιών πριν και κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης · (2) ήταν ευέλικτο και αρκετά προσαρμόσιμο ώστε να εξελίσσεται από μια ανταπόκριση έκτακτης ανάγκης που υποστηρίζεται από την UNICEF σε πρωτοβουλία για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ετοιμότητας και πρόληψης.

Ένα βασικό μάθημα που αντλήθηκε από το Έργο είναι ότι τα επιτυχημένα έργα που υλοποιούνται κατά τη φάση μετάβασης, όπως καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδηγοί για δραστηριότητες σε εθνικό επίπεδο. Το έργο αντιμετώπισε δύο μεγάλες προκλήσεις. Η πρώτη πρόκληση προωθούσε τη διατομεακή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων κυβερνήσεων και διεθνών οργανισμών. Η δεύτερη πρόκληση ήταν η αποσαφήνιση των ρόλων και των αρμοδιοτήτων των κυβερνητικών υπηρεσιών όπως τα Υπουργεία της Παιδείας και υγείας και τον οργανισμό κοινωνικής πρόνοιας. Αυτές οι προκλήσεις ξεπεράστηκαν μέσω της συμμετοχής ανώτερου επιπέδου κυβερνητικών αξιωματούχων και διεθνών οργανισμών.

Το δεύτερο έργο είναι "ασφαλή, αρθρωτά προκατασκευασμένα σχολεία έκτακτης ανάγκης ". Αυτό είναι ένα έργο για την προώθηση ενός σχεδίου σχολικού κτιρίου που είναι ανθεκτικό σε μεγάλους σεισμούς και ισχυρούς ανέμους. Σχολικά κτίρια αναπτύχθηκαν υπό τη μορφή του δομοστοιχείου και του ευέλικτου σχεδιασμού χρησιμοποιώντας τοπικά προκατασκευασμένα υλικά που μπορούν να κατασκευαστούν γρήγορα και να είναι κατάλληλα για διαφορετικά κλίματα. Τα μέλη της Κοινότητας, ιδιαίτερα τα παιδιά, μπορεί να εμπλακούν στην διαδικασία κατασκευής. Η εργασία ξεκίνησε ως αντίδραση έκτακτης ανάγκης μετά τις 26 Δεκεμβρίου 2003 στο σεισμό στο Bam (νοτιοανατολικό Ιράν).

Αρχικά, τα σχέδια σχολικών κτιρίων αναπτύσσονται από τους συμβούλους που εργάζονται υπό την επίβλεψη των σχετικών κυβερνητικών υπηρεσιών που υποβλήθηκαν από φορείς σε επίπεδο επαρχίας υπεύθυνους για την οικοδόμηση σχολείων. Στην πρακτική φάση του Έργου, προκατασκευασμένα πάνελ διαθέσιμα από τοπικούς κατασκευαστές τοποθετήθηκαν σε ένα συγκεκριμένο ίδρυμα σύμφωνα με μια αρθρωτή σχεδίαση, δημιουργώντας χώρους διδασκαλίας / εκμάθησης, γραφεία και εγκαταστάσεις υγιεινής. Το Έργο ξεκίνησε το 2004 και έληξε το Δεκέμβριο 2007. Εφαρμόζεται από το υπουργείο Παιδείας του Ιράν (MOE) και τη UNICEF.

Δικαιούχοι, στην πρώτη φάση του προγράμματος είναι τα τεχνικά στελέχη του προσωπικού οργανισμού ανακαίνισης σχολείων που εξοικειώνονται στο σχεδιασμό του κτιρίου.

Το Έργο μπορεί να περιγραφεί ως μια καλή πρακτική, επειδή είναι πολύπλευρο:

Πρώτον, είναι ένα παράδειγμα ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ένα μέτρο μείωσης του κινδύνου καταστροφών (DRR). Δεύτερον, το έργο είχε ως αποτέλεσμα την - ανάπτυξη νέων προτύπων ασφάλειας για τις προκατασκευασμένες σχολικές δομές στη Χώρα. Τρίτον, η συμμετοχή και η κυριότητα της κυβέρνησης ήταν εμφανής από τα αρχικά στάδια του Έργου. Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, το Έργο προωθεί ασφαλέστερες και χαμηλού κόστους σχολικές δομές που θα μπορούσαν να χτιστούν σε ευαίσθητες περιοχές (UN/ISDR, 2007).

3.1.4. Δράση της Unicef στις Φιλιππίνες

Στα τέλη του 2006, οι Φιλιππίνες υπέστησαν εκτεταμένες καταστροφές από συνεχόμενους ισχυρούς τυφώνες. Η περιοχή της νότιας Λουζόν στις βόρειες Φιλιππίνες επλήγη περισσότερο. Οι τυφώνες κατέστρεψαν χιλιάδες σχολικά κτήρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εκατοντάδες κέντρα ημερήσιας φροντίδας. Επηρεάστηκαν εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά σχολικής εκπαίδευσης και δεκάδες χιλιάδες παιδιά προσχολικής ηλικίας. Οι δαπάνες ανόρθωσης και αποκατάστασης έθεσαν εκτός τον προϋπολογισμό για το σχολικό χώρο. Οι πιο πρόσφατες πλημμύρες και λασπορροές ώθησαν 112.000 ανθρώπους να αναζητήσουν καταφύγιο σε σχολικά κτήρια που υπέστησαν σοβαρές ζημιές. Η Unicef μαζί με την υπόλοιπη οικογένεια των Ηνωμένων Εθνών παρείχε άμεσα βοήθεια, ανταποκρινόμενη στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης μέσα και γύρω από τις σχολικές εγκαταστάσεις. Η Unicef ξεκίνησε ένα Project με τίτλο «Οικοδομώντας ένα ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον (BSLE) (Building a Safe Learning Environment) για παιδιά. Το Project ξεκίνησε από την Παγκόσμια εκστρατεία με τίτλο η μείωση του κινδύνου καταστροφών ξεκινά από το σχολείο, το οποίο αναπτύχθηκε υπό το πρίσμα των επιπτώσεων των τυφώνων στα τέλη του 2006, των πρόσφατων πλημμυρών και των λασπορροών. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία της Unicef στις Φιλιππίνες με τίτλο «Οικοδομώντας ένα ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον (BSLE) (Building a Safe Learning Environment) για παιδιά. Επιδιώκει να συμβάλει στη βελτίωση διδακτικού και μαθησιακού περιβάλλοντος των παιδιών και των εκπαιδευτικών και να ενισχύσει την ικανότητά τους στις καταστροφές και τη διαχείριση της διακινδύνευσης. Το Project αποτελείται από δύο επιμέρους έργα: 1) Σχέδιο για ασφαλές σχολείο (SSP) Safe school Project - δομική και μη δομική παρέμβαση για τα κρατικά σχολεία και 2) Επείγουσα βοήθεια στα κέντρα ημερήσιας φροντίδας. Και τα δύο επιμέρους προγράμματα περιλαμβάνουν εργασίες επισκευής και κατασκευής.

Ειδικότερα το Project BSLE επιδιώκει:

1) Να συμπληρώσει τις κυβερνητικές εργασίες επισκευής στα κατεστραμμένα κέντρα ημερήσιας φροντίδας και στα σχολεία για να βοηθήσει στην αποκατάσταση της πρόσβασης - επιστροφής των παιδιών στην εκπαίδευση.

2) Να εξασφαλίσει την οικοδομική ακεραιότητα των σχολείων ώστε να είναι ασφαλή για χρήση ως καταφύγιο, κέντρο εκκένωσης ή κέντρο φιλοξενίας σε περίπτωση καταστροφής.

3) Να ενισχύσει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις νοοτροπίες των εκπαιδευτικών και άλλων παρόχων υπηρεσιών όσον αφορά την ετοιμότητα έκτακτης ανάγκης και τα μέτρα μείωσης της διακινδύνευσης των καταστροφών.

4) Να διδάξει στα παιδιά μέτρα ετοιμότητας για έκτακτη ανάγκη και να τα εμπλέκουν σε εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες για τη μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών (DRR) (Disaster risk reduction) όπως φύτεμα δένδρων ή άλλες δραστηριότητες προστασίας του περιβάλλοντος, ασκήσεις εκκένωσης και άλλα εφικτά σχέδια αντίδρασης σε καταστροφές (π.χ. πρώτες βοήθειες, μάθημα κολύμβησης κ.τ.λ.). Το έργο BSLE υλοποιείται στη νότια περιοχή της Luzon, στις βόρειες Φιλιππίνες κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2007-2008 το οποίο ξεκίνησε στις 14 Ιουνίου 2007 και έληξε τον Μάρτιο του 2008. Η μη δομική συνιστώσα μείωση

της διακινδύνευσης καταστροφών εφαρμόζεται σε δήμο στο Albay υπό το επαρχιακό σχολικό τμήμα.

Το Project θα ωφελήσει περίπου 60.280 παιδιά σχολικής ηλικίας, 1500 εκπαιδευτικούς, 72 σχολές γονέων, εκπαιδευτικές και συλλογικές ενώσεις (PTCAS) (Parent Teacher Community Associations) σε 72 δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Φορείς υλοποίησης είναι :

1) Το υπουργείο Παιδείας το οποίο χτίζει δημόσια σχολεία και εφαρμόζει μη δομικά στοιχεία σχετικά με την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση των καταστροφών στα σχολεία.

2) Το τμήμα κοινωνικής πρόνοιας και ανάπτυξης, το οποίο επισκευάζει ή κατασκευάζει κέντρα ημερήσιας φροντίδας.

3) Με επίκεντρο το παιδί τοπικές και διεθνείς μη κυβερνητικοί οργανισμοί και μέλη της ομάδας των Ηνωμένων Εθνών όπως το CARE Φιλιππίνες (CARE Pilippines), το Plan International - Philippines, η Συμμαχία (Save the Children Alliance, το World Vision Philippines και το κέντρο για την ετοιμότητα των καταστροφών που ασχολείται με την κατανομή των πόρων και τη διάδοση των υλικών.

4) Η Habitat for Humanity Philippines, η οποία κατασκευάζει τα σχολεία και

5) τοπικές, επαρχιακές δημοτικές κρατικές μονάδες οι οποίες βοηθούν τα σχολεία και τις κοινότητες να προβαίνουν σε κατάρτιση για την ασφάλεια κατά των καταστροφών και της ετοιμότητας.

Το έργο, ειδικά το υποέργο SSP Safe school Project μπορεί να χαρακτηριστεί καλή πρακτική διότι επιδιώκει δύο στοχεύσεις της τρέχουσας παγκόσμιας εκστρατείας: να καταστήσει ασφαλέστερα τα σχολικά κτήρια και να ενσωματώσει τη μείωση της διακινδύνευσης των καταστροφών σε σχολικά προγράμματα σπουδών. Το Project SSP επικεντρώνεται στην 1) προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την ασφάλεια των σχολείων 2) στην ενσωμάτωση της διαχείρισης των καταστροφών στα σχολικά προγράμματα σπουδών 3) στην κατάρτιση και οικοδόμηση της ικανότητας των μαθητών, των εκπαιδευτικών και του μη ακαδημαϊκού προσωπικού σε βασικές δεξιότητες επιβίωσης και 4) στην οικοδόμηση σχολικών εγκαταστάσεων που είναι ανθεκτικές στην επίδραση των καταστροφών ώστε να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά προστατεύονται από φυσικούς κινδύνους. Επίσης, το Save school Project χρησιμοποιεί μια προσέγγιση του Υπουργείου Παιδείας (DEPED Department of Education), γνωστή ως βασικό πρόγραμμα κατασκευής σχολείων (PSBP Principal - Led school Building Program), μια προσέγγιση που έχει δοκιμαστεί. Στο πλαίσιο της προσέγγισης PSBP, οι διευθυντές ή οι επικεφαλές των σχολείων αναλαμβάνουν τη διαχείριση της υλοποίησης της επισκευής ή και της κατασκευής με τη βοήθεια ενός μηχανικού έργου του DEPED. Όπως φαίνεται από την πρόσφατη ολοκλήρωση με την υποστήριξη του AUSAID (Australian Government's overseas aid program), η προσέγγιση

όχι μόνο εξασφαλίζει την επιτυχή και έγκαιρη ολοκλήρωση του έργου, απλά επίσης εξουσιοδοτεί τις σχολικές κοινότητες να διαχειρίζονται και τελικά να κατέχουν και να υποστηρίζουν έργα.

Το Project SSP δομικό στοιχείο για επισκευές και νέες κατασκευές ενσωματώνει χαρακτηριστικά ανθεκτικά σε κινδύνους ιδιαίτερα κατά των τυφώνων. Οι νέες κατασκευές περιλαμβάνουν τυπικό σχεδιασμό τάξης και νέα σχολικά κτήρια που μπορούν να λειτουργήσουν ως κέντρα εκκένωσης με ευέλικτα χαρακτηριστικά για να φιλοξενήσουν μεγάλο αριθμό ατόμων (π.χ. διαχωριστικοί τοίχοι τύπου ακορντεόν, δοκοί ή άγκιστρα για αιώρες, βελτιωμένες πρόσθετες εγκαταστάσεις υγιεινής – χώρους μπάνιου/ πλυσίματος, σημεία νερού, χώρους μαγειρέματος και αποκομιδής αποβλήτων. Οι εργασίες κατασκευής διαχειρίζονται από το DEPED μέσω της προαναφερθείσας προσέγγισης βασισμένης σε σχολικά κτήρια. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των διευθυντών των σχολείων μαζί με τις PTCA's και άλλους ενδιαφερομένους στην κοινότητα. Η ίδια προσέγγιση υιοθετήθηκε και στο σχέδιο σχολικής επιδιόρθωσης με τη βοήθεια του AusAID, που προηγήθηκε αμέσως του BSLE. Επιπλέον, μια διεθνής ΜΚΟ, ή Habitat for Humanity Philippines (HFH) θα βοηθήσει στην κατασκευή σχολικών κτηρίων χρησιμοποιώντας μια νέα τεχνολογία, αλλά ακολουθώντας τις προδιαγραφές και τα πρότυπα του DEPED. Τα σχολεία παραλήπτες θα παρουσιάσουν ένα σχέδιο λειτουργίας και συντήρησης για βιωσιμότητα και κοινοτική ιδιοκτησία. Η μη δομική συνιστώσα του SSP θα περιλαμβάνει την παράδοση σχολικών προμηθειών - εφοδίων και εκπαιδευτικών πακέτων σε παιδιά και εκπαιδευτικούς. (παροχή βιβλιοθηκών 1100 βιβλίων και εκπαιδευτικού υλικού) παραγωγή εκπαιδευτικών πακέτων πολυμέσων σχετικά με την ετοιμότητα για καταστροφές και προώθηση της ενεργού συμμετοχής παιδιών και κοινοτήτων σε πρωτοβουλίες μείωσης της διακινδύνευσης των καταστροφών. Η δέσμευση των παιδιών και των κοινοτήτων στην εκτίμηση της διακινδύνευσης καταστροφών πρέπει να εφαρμοστεί πιλοτικά, όπως και η διαμόρφωση ενός σχεδίου ετοιμότητας της σχολικής κοινότητας και σχεδίου εκκένωσης/ άσκησης. Η συνιστώσα αυτή θα υποστηρίξει, θα συμπληρώσει και θα εναρμονίσει ορισμένα τρέχοντα προγράμματα του DEPED σχετικά με τη διαχείριση και την ετοιμότητα των καταστροφών δηλαδή: Το πρόγραμμα ετοιμότητας καταστροφών μέσω εκπαιδευτικού πολυμέσου , σχολική άσκηση χαρτογράφησης, εκτίμηση της δομικής ακεραιότητας και σταθερότητας σχολικών κτηρίων, εκτίμηση των συστημάτων νερού και των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων των σχολικών μονάδων, ενσωμάτωση των μέτρων μείωσης της διακινδύνευσης στην αναπτυξιακή πολιτική, τον προγραμματισμό και την εφαρμογή του προγράμματος – έργου, εκπόνηση εγχειριδίου δραστηριοτήτων για την ετοιμότητα σε περίπτωση καταστροφών και των εκστρατειών προάσπισης στο πλαίσιο του σχήματος του μήνα για τη συνειδητοποίηση και πρόληψη καταστροφών.

Τα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν από το project είναι τα εξής: 1) η επείγουσα ανθρωπιστική ανταπόκριση πρέπει να συνδέεται στενά με την πρόωρη ανάκαμψη ή το στόχο μακροπρόθεσμης ανάπτυξης εργασίας, 2) θα πρέπει να βελτιωθούν, να ενισχυθούν/ μετεγκατασταθούν και να διατηρηθούν οι εγκαταστάσεις (π.χ. σχολεία, κέντρα μέριμνας και κέντρα υγείας) που παρέχουν βασικές υπηρεσίες και 3) οι πρώτοι ανταποκριτές, όπως τα μέλη της κοινότητας και οι ηγέτες, οι εκπαιδευτικοί, οι φοιτητές, οι εκπρόσωποι της κυβέρνησης, οι οργανώσεις νεολαίας και οι PTCA's πρέπει να εξοπλιστούν με τη διαχείριση

διακινδύνευσης καταστροφών, την ετοιμότητα έκτακτης ανάγκης και τα μέτρα περιορισμού της διακινδύνευσης.

Το Project αντιμετώπισε τις ακόλουθες μεγάλες προκλήσεις: 1) δεν υπήρχαν άμεσα συγκεντρωτικά στοιχεία για τον αριθμό των σχολείων που υπέστησαν ζημιές 2) η μαζική μετεγκατάσταση των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων σε γεμάτα και κορεσμένα σχολεία δεν έγινε εξαιτίας της έλλειψης κατάλληλων εκτάσεων για μετεγκατάσταση, η οποία παραμένει πρόκληση μέχρι σήμερα, 3) η εξασφάλιση της συνεργασίας ή της συμμετοχής των ενδιαφερομένων φορέων στην υλοποίηση των έργων δεν ήταν εύκολο έργο.

Ωστόσο, οι περισσότερες από αυτές τις προκλήσεις ξεπεράστηκαν μέσω της ενεργοποίησης του οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Ένα εκπαιδευτικό σύμπλεγμα έκτακτης ανάγκης δημιουργήθηκε τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Μαζί με τους κυβερνητικούς εταίρους και το υπουργείο Παιδείας, η Unicef ως ηγετική υπηρεσία συντόνισε όλες τις παραπάνω παρεμβάσεις για να εξασφαλίσει ότι η βοήθεια – προγράμματα και υπηρεσίες έφτασαν σε ευρύτερη κάλυψη, αποφεύγοντας την επικάλυψη και διασφαλίζοντας την υπευθυνότητα (UN/ISDR, 2007)

3.2. Ερυθρός Σταυρός και Ερυθρά Ημισέληνο

Η Διεθνής οργάνωση του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου είναι μία διεθνής ανθρωπιστική οργάνωση με περίπου 17 εκατομμύρια εθελοντές, μέλη και προσωπικό παγκοσμίως, η οποία ιδρύθηκε για να προστατεύσει την ανθρώπινη ζωή και υγεία, να διασφαλίσει τον σεβασμό για όλους τους ανθρώπους και να προλάβει και να ανακουφίσει από τα προβλήματα.

Το κίνημα αποτελείται από διάφορους διακεκριμένους οργανισμούς που είναι νομικά ανεξάρτητοι ο ένας από τον άλλο αλλά ενωμένοι στο πλαίσιο του κινήματος μέσω κοινών βασικών αρχών, στόχων, συμβόλων, καταστατικών και κυβερνητικών οργανώσεων.

Τα μέρη του κινήματος είναι:

Η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ICRC) είναι ένας ιδιωτικός ανθρωπιστικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1863 στη Γενεύη της Ελβετίας. Η 25μελής επιτροπή έχει μια μοναδική εξουσία βάσει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου για την προστασία της ζωής και της αξιοπρέπειας των θυμάτων διεθνών και εσωτερικών ένοπλων συγκρούσεων.

Η Διεθνής Ομοσπονδία Εταιρειών Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC) που ιδρύθηκε το 1919 και σήμερα συντονίζει τις δραστηριότητες μεταξύ των 190 Εθνικών Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου. Σε διεθνές επίπεδο, η Ομοσπονδία διοικεί και οργανώνει, σε στενή συνεργασία με τις Εθνικές Εταιρείες, αποστολές βοήθειας που ανταποκρίνονται σε μεγάλες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η Γραμματεία της Διεθνούς Ομοσπονδίας εδρεύει στη Γενεύη της Ελβετίας. Το 1963, στην Ομοσπονδία (τότε

γνωστή ως League of Red Cross Societies) απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης από κοινού με την ICRC.

Οι εθνικές εταιρείες του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου υπάρχουν σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου. Σήμερα 190 Εθνικές Εταιρείες αναγνωρίζονται από την ICRC και γίνονται δεκτές ως πλήρη μέλη της Ομοσπονδίας. Κάθε οντότητα λειτουργεί στην πατρίδα της σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και το καταστατικό του διεθνούς κινήματος. Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες και τις ικανότητές τους, οι Εθνικές Εταιρείες μπορούν να αναλάβουν πρόσθετα ανθρωπιστικά καθήκοντα που δεν καθορίζονται άμεσα από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο ή από τις εντολές του Διεθνούς Κινήματος. Σε πολλές χώρες, είναι στενά συνδεδεμένες με το αντίστοιχο εθνικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης παρέχοντας ιατρικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Η IFRC συντονίζει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών κοινωνιών Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου σε ολόκληρο τον κόσμο και στηρίζει τη δημιουργία νέων εθνικών κοινωνιών σε χώρες όπου δεν υπάρχει επίσημη κοινωνία. Στη διεθνή σκηνή, η IFRC διοργανώνει και οδηγεί αποστολές βοήθειας μετά από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως φυσικές καταστροφές, ανθρωπογενείς καταστροφές, επιδημίες, μαζικές προσφυγικές πτήσεις και άλλες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Σύμφωνα με τη Συμφωνία της Σεβίλλης του 1997, η IFRC είναι ο ηγετικός φορέας του Κινήματος σε οποιαδήποτε κατάσταση έκτακτης ανάγκης η οποία δεν λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο μιας ένοπλης σύγκρουσης. Η IFRC συνεργάζεται με τις εθνικές κοινωνίες των χωρών που επλήγησαν καθώς και τις εθνικές κοινωνίες άλλων χωρών που επιθυμούν να προσφέρουν βοήθεια – αποκαλούμενες Συμμετέχουσες Εθνικές Εταιρείες *Participating National Societies* (PNS). Από τις 187 εθνικές κοινωνίες που έγιναν δεκτές στη Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ομοσπονδίας ως πλήρη μέλη ή παρατηρητές, περίπου 25-30 εργάζονται κανονικά ως PNS σε άλλες χώρες. Οι πιο δραστήριοι από αυτούς είναι ο Αμερικανός Ερυθρός Σταυρός, ο Βρετανός Ερυθρός Σταυρός, ο Γερμανικός Ερυθρός Σταυρός και οι εταιρείες του Ερυθρού Σταυρού της Σουηδίας και της Νορβηγίας.

Επομένως, τα καθήκοντα της IFRC μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- για την προώθηση ανθρωπιστικών αρχών και αξιών
- για την παροχή βοήθειας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης μεγάλου μεγέθους, όπως φυσικές καταστροφές
- να υποστηρίξει τις εθνικές κοινωνίες με την ετοιμότητα για καταστροφές μέσω της εκπαίδευσης εθελοντικών μελών και της παροχής εξοπλισμού και ανακουφιστικών προμηθειών
- για την υποστήριξη τοπικών σχεδίων υγειονομικής περίθαλψης
- να υποστηρίξει τις εθνικές κοινωνίες με δραστηριότητες που σχετίζονται με τη νεολαία

Οι εθνικές εταιρείες του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου υπάρχουν σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου. Στο εσωτερικό της χώρας τους αναλαμβάνουν τα καθήκοντα και τις ευθύνες μιας εθνικής κοινωνίας ανακούφισης, όπως ορίζεται από το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο.

(https://en.wikipedia.org/wiki/International_Red_Cross_and_Red_Crescent_Movement)

3.2.1. Πρωτοβουλία του RCRC για ασφαλή σχολεία στην Ασία

Τα παιδιά και η νεολαία είναι πάντα μεταξύ εκείνων που πλήττονται περισσότερο από καταστροφές. Όμως υπάρχουν έως 400.000 σχολεία στη Νοτιοανατολική Ασία, καθιστώντας τα πιο ασφαλή και θα προστατεύσουν εκατομμύρια παιδιά και νέους που είναι διαφορετικά ευάλωτοι κατά τη διάρκεια καταστροφών. Η επένδυση στην ολοκληρωμένη σχολική ασφάλεια αποτελεί προτεραιότητα στην Ασία από το 2006 και η πρωτοβουλία ασφαλών σχολείων ASEAN εγκρίθηκε το 2013 με σκοπό να καταστήσει ασφαλέστερα τα σχολεία με την εφαρμογή κοινών προτύπων στις σχολικές εγκαταστάσεις, την κατάρτιση και τον προγραμματισμό για καταστροφές. Η οργάνωση του Ερυθρού Σταυρού (RCRC) και οι Εθνικές κοινότητες (NS) υλοποιούν ένα ευρύ φάσμα σχολικών δραστηριοτήτων με επικεφαλής τους νέους εθελοντές που καλύπτουν τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (DRR), την παροχή πρώτων βοηθειών, την υγιεινή και την προαγωγή της υγείας, την οδική κυκλοφορία την ασφάλεια, το νερό και την αποχέτευση και την ενδυνάμωση της νεολαίας. Το 2015, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση που διεξάγεται μεταξύ των κρατών μελών του ASEAN και των βασικών εταίρων, όπου συμμετέχουν διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς αναγνωρίζοντας τις προστιθέμενες αξίες των NS, όπως το δίκτυο των νέων και των εθελοντών τους και τη συγκεκριμένη σχέση τους με τα Εθνικά Γραφεία Διαχείρισης Καταστροφών (NDMO) και Υπουργεία Παιδείας (MoE). Η διαβούλευση υπογράμμισε τον πιθανό ρόλο του RCRC για την κλιμάκωση των πρωτοβουλιών για την ασφάλεια των σχολείων, με την ανάγκη να καταγραφούν οι υπάρχουσες πρωτοβουλίες των εθνικών αρχών, οι παρεμβάσεις στα σχολεία για την περαιτέρω προώθηση βέλτιστων πρακτικών.

Με τις μακρές και πλούσιες εμπειρίες στα σχολεία, τις προσδοκίες και την αναγνώριση από τους εταίρους της σχολικής ασφάλειας, τα NS και η IFRC δεσμεύτηκαν το 2016, στο πλαίσιο της Δήλωσης Ενέργειας των Ενδιαφερόμενων Μερών της IFRC στην Υπουργική Διάσκεψη της Ασίας για το 2008 για τη Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών (AMCDRR) στην Ινδία, για να διασφαλιστεί η δέσμευση των νέων με επενδύσεις στην ανάπτυξη της ηγεσίας της νεολαίας στον τομέα της DRR και να προωθήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον διευκολύνοντας τις πρωτοβουλίες που κατευθύνονται από τη νεολαία για την οικοδόμηση ανθεκτικών κοινοτήτων. Οι δράσεις προτεραιότητας είναι:

1. Να ενισχυθεί η ικανότητα των εθνικών και περιφερειακών Δικτύων Νεολαίας RCRC, να ενθαρρυνθούν η ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων σχετικά με τις πρωτοβουλίες που

έχουν αναληφθεί από τη νεολαία για τη μείωση των καταστροφών DRR, προκειμένου να αξιοποιούν καινοτόμες λύσεις. και,

2. Ανάπτυξη και δοκιμή μηχανισμών και εργαλείο φιλικό προς τη νεολαία για την επίσημη εθελοντική εργασία και τους ρόλους της νεολαίας στα προγράμματα DRR καθώς και στο ολοκληρωμένο σχολείο έως το 2018.

Με αυτή τη δέσμευση, το RCRC Νοτιοανατολικής Ασίας Νεολαίας Δικτύου (SEAYN) ανέλαβε το προβάδισμα στο πρόγραμμα «Νεολαία στη Σχολή Ασφάλειας» με βάση τον οδηγό που αναπτύχθηκε από την IFRC και πραγματοποίησε κατάρτιση διευκολυντών σε έξι χώρες που εκπαιδεύτηκαν περισσότεροι από 150 νέοι εθελοντές για περίοδο 18 μηνών. Στη συνέχεια, αυτοί οι διαμεσολαβητές έχουν πραγματοποιήσει αμέτρητες ενέργειες για τη σχολική ασφάλεια και έχουν καταγράψει διάφορες προσεγγίσεις με τη μορφή χαρτογράφησης της Ασφάλειας Σχολείων και στις 11 χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Αλλαγή από τη δράση

Μια αλλαγή από την παραδοσιακή αντίληψη ότι τα παιδιά και η νεολαία πρέπει να προστατεύονται από γονείς, εκπαιδευτικούς και ενήλικες, καθώς είναι ευάλωτοι σε καταστροφές και κινδύνους στα σχολεία "στη νέα αναγνώριση ότι" η ικανή νεολαία μπορεί να φέρει πραγματικές και θετικές αλλαγές στα σχολεία και τις κοινότητες μέσω της προσέγγισής τους από ομοτίμους »και, παρουσιάζοντας τις επιτόπιες δραστηριότητες των εθελοντών του RCRC με τη χαρτογράφηση των περιεκτικών σχολικών δράσεων ασφάλειας.

Τα βασικά μέτρα που ελήφθησαν για την επίτευξη αυτής της αλλαγής;

Η πρωτοβουλία για την εφαρμογή του προγράμματος Νεολαίας στη σχολική ασφάλεια και τη χαρτογράφηση πραγματοποιήθηκε προληπτικά από μέλη της νεολαίας της SEAYN. Το πρόγραμμα Νεολαία στη Σχολή Ασφάλειας αναπτύχθηκε και ενισχύθηκε από την εμπειρογνομosύνη του RCRC όχι μόνο στη μείωση των κινδύνων καταστροφών DRR , αλλά και στην ηγεσία των νέων, την κοινωνική ένταξη και την δέσμευση κοινότητας, αξιοποιώντας την πλούσια εμπειρία της σε σχολικές δραστηριότητες.

Η δέσμευση με πολλούς φορείς στο πλαίσιο των NS (διακυβέρνηση, διαχείριση καταστροφών, υγεία, ύδρευση και αποχέτευση, Πρώτες Βοήθειες, Κοινωνική Πρόνοια κ.λπ.) αλλά και με εξωτερικούς εταίρους όπως η NDMO και το Υπουργείο Παιδείας (MoE) συνέβαλαν στην ενίσχυση της πρωτοβουλίας.

Τα βασικά βήματα που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για να επιφέρει αυτή την αλλαγή.

Χαρτογράφηση των προσεγγίσεων της σχολικής ασφάλειας

Βήμα 1 Ανάπτυξη εργαλείων συλλογής δεδομένων και σημείωσης καθοδήγησης για NS

Βήμα 2 Συζήτηση μεταξύ των μελών του δικτύου νεολαίας με ανατροφοδότηση από τεχνικούς, το προσωπικό και την επικύρωση από την ηγεσία των NS

Βήμα 3 Συλλογή και ανάλυση δεδομένων εντός των NS και με τους ενδιαφερόμενους

Βήμα 4 Συγκέντρωση της χαρτογράφησης 11 χωρών ως μέσου υπεράσπισης και διάδοση σε βασικούς ενδιαφερόμενους τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο (ASEAN, AMCDRR, τεχνικές συναντήσεις κ.λπ.)

Εκπαίδευση της Νεολαίας στην Ασφάλεια των Σχολείων για τους διευκολυντές της νεολαίας

Βήμα 1 Συντονισμός εντός των NS με τη συμμετοχή σχετικών τεχνικών υπηρεσιών (Νεολαία, DM, Υγεία) και Υποκαταστήματα, με σχολεία και εκπαιδευτικές αρχές (Υπουργείο Παιδείας)

Βήμα 2 Αξιολόγηση πριν από τον κίνδυνο από διευθυντές και προετοιμασία της κατάρτισης με τους εκπαιδευτικούς των σχολείων και τους εθελοντές νεολαίας του RCRC

Βήμα 3 Εκπαίδευση των διευκολυντών νεολαίας (δύο ημέρες για προετοιμασία, μια μέρα για επίδειξη στα σχολεία και μία ημέρα για την ανάπτυξη σχεδίου δράσης)

Βήμα 4: Εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης από κάθε εκπαιδευμένο διευθυντή νεολαίας στην Ελλάδα κοινότητες και σχολεία

Αρχές (SFDRR) που εφαρμόζονται σε αυτήν την αλλαγή επεξεργασίας της διαδικασίας

Αρχή 1 Συμμετοχή από όλη την κοινωνία

Αρχή 2 Ενδυνάμωση των τοπικών αρχών και των κοινοτήτων μέσω πόρων, κινήτρων και αρμοδιοτήτων λήψης αποφάσεων, ανάλογα με την περίπτωση

Αρχή 3 Αντιμετώπιση των υποκείμενων παραγόντων κινδύνου με αποδοτικό τρόπο μέσω επενδύσεων έναντι της αρχής της αντίδρασης και της ανάκαμψης μετά την καταστροφή

Τα επιτεύγματα και οι επιπτώσεις

- Η χαρτογράφηση ασφάλειας σχολείων προβάλλει τις συλλογικές προσεγγίσεις της σχολικής ασφάλειας του σχολείου σε ολόκληρη την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ασίας, η οποία κατέγραψε με σαφήνεια και επιτυχία την περιεκτική δύναμη και το δυναμικό των RCRC στον τομέα της ασφάλειας των σχολείων.
- Οι νέοι διευκολυντές που εκπαιδεύονται στο πρόγραμμα Νεολαία στη Σχολή Ασφάλειας προάγουν
- δράσεις ασφάλειας σχολείων σε σχολεία και κοινότητες, στις οποίες συμμετέχουν εκπαιδευτικοί, γονείς και γονείς ενήλικες, διευρύνοντας περαιτέρω τον κύκλο των συνομηλίκων που ακολουθούν τα καλά παραδείγματα που προωθούνται από το πρόγραμμα.

- Η πρωτοβουλία υπό την ηγεσία της νεολαίας αναγνωρίζεται και εκτιμάται όχι μόνο εντός των NS αλλά και από τις τοπικές αρχές και εξωτερικούς εταίρους.

Βασικά διδάγματα και Βασικοί συντελεστές:

Η δέσμευση πολλών ενδιαφερομένων έδωσε διάφορες πτυχές (ηγεσία υποστήριξη, τεχνικές συμβουλές, υποστήριξη των εξωτερικών συνεργατών) για την ανάληψη της επιτυχής πρωτοβουλίας.

Πρωτοποριακό πρόγραμμα, πρωτοβουλία που ανήκει στη νεολαία και πρωτοβουλία τους δίνει κίνητρα να επεκτείνουν περαιτέρω τις δραστηριότητες και να ολοκληρώσουν τη χαρτογράφηση.

Η δέσμευση και η υποστήριξη της ηγεσίας διευκόλυναν τη νεολαία για εργασίες χαρτογράφησης και εφαρμογής προγραμμάτων σχολικής ασφάλειας.

Προκλήσεις:

Η συλλογή πληροφοριών και δεδομένων από διαφορετικές πηγές χρειάστηκε χρόνο.

Η ενημέρωση της χώρας χαρτών ανά χώρα πρέπει να γίνεται ετησίως από τα NS.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση των σχεδίων δράσης των διαμεσολαβητών νεολαίας μετά την Ασφάλεια των Σχολείων. Η κατάρτιση πρέπει να εξασφαλιστεί για την εφαρμογή όπως είχε προγραμματιστεί.

Η αειφορία των σχολικών δραστηριοτήτων του RCRC απαιτεί ισχυρή δέσμευση από τις εκπαιδευτικές αρχές σε όλα τα επίπεδα.

Αναπαραγωγή:

Με την καθιερωμένη διαδικασία για τη διεξαγωγή της άσκησης χαρτογράφησης και την ανάπτυξη πιλοτικής κατευθυντήριας γραμμής για τη διδασκαλία των διευκολυντών νεολαίας, είναι εύκολο για άλλους NS και άλλες περιοχές να αναπαράγουν.

Βασικά μηνύματα από αυτήν την Μελέτη περίπτωσης

Όταν τα παιδιά και οι νέοι έχουν την ευκαιρία να μάθουν για τις καταστροφές και τους κινδύνους στα σχολεία, αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο και προωθούν δράσεις για να καταστήσουν ασφαλέστερο το σχολείο τους. Οι συμμαθητές τους θα ακολουθήσουν τις καλές ενέργειές τους, η ευαισθητοποίηση θα αυξηθεί, και η συλλογική δράση θα κάνει τη διαφορά και θα φέρει θετικές αλλαγές στα σχολεία .

Η ασφάλεια των σχολείων μπορεί να πραγματοποιηθεί και να γίνει βιώσιμη μόνο όταν συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα παιδιά και οι νέοι, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι κοινότητες και οι κυβερνήσεις.

Με την ενότητα χαρτογράφησης και εκπαίδευσης που αναπτύχθηκε στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, Ασία και άλλες περιοχές μπορούν εύκολα να μάθουν πώς να τις εφαρμόζουν στην περιοχή τους, όπως το σχολείο γιατί η ασφάλεια είναι σημαντική παντού, όχι μόνο στη Νοτιοανατολική Ασία.

Οι δραστηριότητες για τη σχολική ασφάλεια θα μπορούσαν επίσης να προσφέρουν ευκαιρίες για την περαιτέρω συμμετοχή του RCRC σε συνεργασίες με κυβερνήσεις, τοπικές αρχές, άλλους εταίρους, και σχολεία (RCRC 2018).

3.2.2. Δράση του Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού

Ο αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός έχει αναπτύξει πρόγραμμα σπουδών που ονομάζεται "Masters of Disaster" (MOD) για να βοηθήσει τους δασκάλους στην ενσωμάτωση σημαντικών οδηγιών για την ασφάλεια καταστροφών στα δικά τους βασικά μαθήματα όπως τα μαθηματικά, τις επιστήμες και τις κοινωνικές σπουδές.

Το πρόγραμμα MOD στοχεύει να προσεγγίσει τα παιδιά ηλικίας από 5 έως 14 ετών και τις οικογένειές τους με πληροφορίες ετοιμότητας για καταστροφές και να προωθήσουν την αλλαγή συμπεριφοράς παρέχοντάς τους τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τα εργαλεία προετοιμασίας για καταστροφές. Πάνω από 380 τμήματα του Ερυθρού Σταυρού έχουν υλοποιήσει στις κοινότητες το πρόγραμμα μέσω των εκπαιδευτών. Τα κεφάλαια – τμήματα του Ερυθρού Σταυρού λένε ότι το πρόγραμμα MOD έχει φτάσει πάνω από 5,2 εκατομμύρια παιδιά σε έξι χρόνια. Το πρόγραμμα έλαβε επίσης τέσσερα βραβεία κύρους. Περισσότερο σημαντικό είναι ότι έχει επίσημα θεσμοθετηθεί σε εθνικό επίπεδο σχολικό πρόγραμμα σπουδών.

Το 1999, με την υποστήριξη του Allstate Foundation, ο Αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός ανέπτυξε ένα "Masters of Disaster" (MOD) για να διδάξει τους δασκάλους και τους μαθητές σχετικά με την ασφάλεια καταστροφών. Με ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους και τα τρωτά σημεία στις καταστροφές, οι δάσκαλοι και τα παιδιά θα ήταν καλύτερα εξοπλισμένα με γνώση και ικανότητες για την προώθηση μιας κουλτούρας ασφάλειας. Αναγνωρίστηκε ότι με την πλήρη ενσωμάτωση υλικού ετοιμότητας σε καταστροφές σε επίσημη εκπαίδευση, θα υπήρχαν περισσότερες δυνατότητες μεγαλύτερης εμβέλειας. Ο σκοπός του προγράμματος MOD είναι τα παιδιά ηλικίας 5 έως 14 ετών και οι οικογένειές τους να αποκτήσουν πληροφορίες ετοιμότητας για καταστροφές και να προωθήσουν την αλλαγή συμπεριφοράς παρέχοντάς τους τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τα εργαλεία για να προετοιμαστούν για καταστροφές.

Τα υλικά αντιμετωπίζουν τη γενική ετοιμότητα σε τυφώνες, ανεμοστρόβιλους, πλημμύρες, σεισμούς και κεραυνούς. Δεξιότητες και πληροφορίες προσφέρονται επίσης για πυρκαγιά κατοικιών και άγριας φύσης την ασφάλεια και την πρόληψη, καθώς και γενικό τραυματισμό. Επιπλέον περιλαμβάνουν την αποκατάσταση καταστροφών.

Τα προσαρμοσμένα προγράμματα σπουδών ήταν αρχικά ειδικά σχεδιασμένα για νηπιαγωγείο μέχρι τη μέση εκπαίδευση, αλλά στα επόμενα χρόνια εξελίχθηκε για να συμπεριλάβει και άλλα επίπεδα..

Υπάρχουν προσαρμοσμένα εργαλεία για κάθε επίπεδο βαθμού που περιλαμβάνει τα σχέδια μαθήματος, τις περιπτώσιολογικές μελέτες, τις ψυχοκοινωνικές συμβουλές υποστήριξης, λίστες ελέγχου, παιχνίδια, βιβλία δραστηριοτήτων, βίντεο, αφίσες, διαγωνισμούς, αυτοκόλλητα και πιστοποιητικά για τους μαθητές.

Τα τακτικά θέματα συμπληρώθηκαν από υλικό προετοιμασίας καταστροφών , με το οποίο τα παιδιά μαθαίνουν σχετικά με τις καταστροφές, καθώς σχετίζονται με άλλα θέματα όπως τα μαθηματικά, τη γεωγραφία και την επιστήμη της γης.

Ο κύριος δίαυλος για την παράδοση του προγράμματος του Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού MOD ήταν μέσω ενός δικτύου 850 τμημάτων του Ερυθρού Σταυρού

Το πρόγραμμα σπουδών αναπτύχθηκε από ομάδες εκπαιδευτικών και επαγγελματιών και δοκιμάστηκε σε 43 μικρά, μεσαία και μεγάλα σχολικά συγκροτήματα . Περισσότεροι από 380 καθηγητές από 90 σχολεία διδάσκονται μαθήματα από το πρόγραμμα σπουδών και παρέχεται ανατροφοδότηση στον αμερικανικό Ερυθρό Σταυρό κατά το πρώτο έτος. Μέχρι σήμερα, πάνω από 380 τμήματα του Ερυθρού Σταυρού έχουν εφαρμόσει το πρόγραμμα σπουδών στις κοινότητές τους μέσω των εκπαιδευτικών και των εθελοντών , φτάνοντας πάνω από 5,2 εκατομμύρια παιδιά σε έξι χρόνια.

Το πρόγραμμα τυπικά θεσμοθετήθηκε σε εθνικό επίπεδο στα σχολικά προγράμματα σπουδών. Με αυτόν τον τρόπο, ευθυγραμμίστηκε με τα αμερικανικά εκπαιδευτικά πρότυπα.

Το πρόγραμμα "Masters of Disaster" (MOD) έλαβε πολλά βραβεία: (1) το βραβείο Benny τον Σεπτέμβριο του 2000 για την ποιότητα της εκτύπωσης των μοντέλων MOD σε διαγωνισμό με 6000 συμμετοχές .(2) το βραβείο Telly το Μάιο του 2001. (3) το βραβείο Clarion τον Ιούνιο του 2001 στο "Special Print Communications "που ισχύει για το μοντέλο MOD πρόγραμμα σπουδών και (4) το βραβείο APEX τον Αύγουστο του 2002, σύμφωνα με την κατηγορία "Φυλλάδια, εγχειρίδια και αναφορές" για την αντιμετώπιση.

Ένα τμήμα του Ερυθρού Σταυρού στο Κεντάκυ ανέφερε: "Όταν συντονιστής του Ερυθρού σταυρού επισκέφθηκε το σχολείο, οι δάσκαλοι ήταν ευτυχείς να τον δουν και είπε ότι είχαν δει οικογένειες στις γειτονίες τους έξω στα ναυπηγεία που διενεργούν ασκήσεις φωτιάς με τα παιδιά τους ". Ένας δάσκαλος είπε: "Οι μαθητές μας μας έδωσαν ανατροφοδότηση. Ένα κορίτσι μας είπε ότι δεν ήταν πλέον τόσο φοβισμένο στις καταιγίδες όπως ήταν κάποτε, γιατί κατάλαβε τι συνέβη και τι έπρεπε να κάνει για να κρατήσει τον εαυτό της και την οικογένεια της ασφαλή. Αρκετά παιδιά δήλωσαν ότι τους άρεσε να δουν τις ειδήσεις μόνο για να δουν τι συμβαίνει σε άλλα μέρη του κόσμου, ειδικά όταν αυτό συμβαίνουν φαινόμενα που σχετίζονται με τον καιρό. "

Το MOD έχει αποδειχθεί επιτυχές επειδή: (1) Με τα διαδραστικά μαθήματα τα παιδιά μαθαίνουν με τη διασκέδαση και όχι από το φόβο, (2) δόθηκε μεγάλη προσοχή στον ποιοτικό έλεγχο και στην ευθυγράμμιση με τα εθνικά εκπαιδευτικά πρότυπα, τα οποία διασφαλίζουν

συναγωγή, (3) ένα ευρύ φάσμα ομάδων συμφερόντων συνέβαλαν στην πρωτοβουλία αυτή, προσθέτοντας την εμπειρία τους ((Health and Human Services, US Geological Survey, National Oceanic and Atmospheric Administration, National Weather Service, the Federal Emergency Management Agency και άλλοι συμμετείχαν ενεργά στο σχεδιασμό του προγράμματος). (4)ορισμένες πτυχές του προγράμματος σπουδών μπορούν να αλλάξουν ώστε να είναι συναφείς με μια τοπική κατάσταση (στην Αλάσκα, για παράδειγμα, δόθηκε περισσότερη έμφαση στην ετοιμότητα στο σεισμό (5) έχει μεταφραστεί σε διάφορες γλώσσες, (6) μπορεί εύκολα να μεταφορτωθεί από το Internet και τα CD-ROM και να είναι άμεσα διαθέσιμο από τον Αμερικανικό Ερυθρό Σταυρό και (6) το νέο αναθεωρημένο πρόγραμμα σπουδών CD-Rom μπορεί να αγοραστεί από τον Αμερικανικό Ερυθρό Σταυρό μόνο με 25 δολάρια.

Ένα βασικό μάθημα που μπορεί να διδαχθεί ήταν ότι απαιτούνται πολλές προσπάθειες, αφοσίωση, χρόνος και πόροι για την εξασφάλιση προγραμμάτων παρόμοια με το πρόγραμμα MOD. Είναι διαδραστικό, τυποποιημένο, συμμετοχικό, προσαρμόσιμο, μεταφρασμένο, εύκολα προσβάσιμο και χαμηλού κόστους. Ενώ το πρόγραμμα σπουδών ήταν ευθυγραμμισμένο με τα εθνικά εκπαιδευτικά πρότυπα, το πρόγραμμα σπουδών της σχολικής περιφέρειας ορίστηκε σε κρατικό επίπεδο. Ο αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός συνέχισε να συνεργάζεται με τα κεφάλαια του για να τους βοηθήσει να το κάνουν συσχετίσεις και να τηρούν και τα δύο πρότυπα. Επιπλέον, ως πρόγραμμα που εφαρμόστηκε σε τοπικό επίπεδο, οι πόροι ήταν περιορισμένοι στον τομέα των δεδομένων, στη συλλογή σχετικά με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος και άλλα αποτελέσματα που βασίζονται σε στοιχεία.

Για να βελτιώσει παρόμοια έργα στο μέλλον, ο αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός έχει χωρίσει τα υλικά των πόρων σε διαφορετικά και ανεξάρτητα τμήματα, τα οποία επιτρέπουν στα τμήματα και στους εκπαιδευτικούς να επιλέγουν τα συγκεκριμένα υλικά που χρειάζονται. Στη Φλώριδα, π.χ., οι ενδιαφερόμενοι ενδιαφέρονται περισσότερο για τους τυφώνες ενώ άλλα τμήματα θέλουν περισσότερες πληροφορίες για τις πλημμύρες. Πολλές πτυχές του MOD μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν ως εργαλεία και οι πληροφορίες να δημοσιεύονται στο Internet. Επιπλέον, τα εργαλεία αποτελούνται από απλά μηνύματα τα οποία, σε πολλές περιπτώσεις, προσφέρονται με τη μορφή βασικών, εύκολα αναπαραγόμενων προτύπων και καταλόγων ελέγχου (UN/ISDR, 2007).

3.2.3. Πρωτοβουλία του Ερυθρού Σταυρού Μοζαμβίκης

Η Μοζαμβίκη έχει βιώσει σοβαρές καταστροφές όπως κυκλώνες, πλημμύρες, κατολισθήσεις, ξηρασία και επιδημίες, όπως και ένα μεγάλος σεισμός τον Φεβρουάριο του 2006. Γνωρίζοντας τοπικές αδυναμίες σε αυτούς τους κινδύνους και τις επιπτώσεις που αυτά μπορεί να έχουν για τους ανθρώπους και την περιουσία τους, κυβερνητικές και διεθνείς ΜΚΟ ξεκίνησαν πρωτοβουλίες για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών (DRR) στη Μοζαμβίκη. Στο πλαίσιο αυτών των πρωτοβουλιών, ο Ερυθρός Σταυρός της Μοζαμβίκης αποφάσισε να ακολουθήσει τη σύσταση που δόθηκε κατά τη διάρκεια περιφερειακού εργαστηρίου κατάρτισης του ΟΗΕ / ISDR στην Αφρική σχετικά με την "DRR και την εκπαίδευση" που πραγματοποιήθηκε στην Κένυα τον Μάιο του 2006 και "να μεταδώσει τις γνώσεις που αποκτήθηκαν (κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου) σε καθηγητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης".

Ως αποτέλεσμα, οι εκπαιδευτικοί της Μοζαμβίκης εκπαιδεύτηκαν στη DRR τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2006, για να τους βοηθήσουν να εγείρουν την ευαισθητοποίηση των σχολικών κοινοτήτων και την ανάπτυξη ενός σχολικού εγχειριδίου για το τσουνάμι και άλλους κινδύνους καταστροφών και τη DRR στη Μοζαμβίκη.

Η κοινωνία του Ερυθρού Σταυρού της Μοζαμβίκης ανέλαβε το προβάδισμα προωθώντας τις συστάσεις του UN / ISDR Αφρικής για χώρες του Ινδικού Ωκεανού σχετικά με τη "Μείωση του κινδύνου καταστροφών και την εκπαίδευση", σε ένα εργαστήριο που πραγματοποιήθηκε στο Ναϊρόμπι από τις 11 έως τις 13 Μαΐου 2006. Το εργαστήριο συνέστησε ότι οι γνώσεις που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου να μεταδίδονται στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και μέσης εκπαίδευσης. Ακολουθώντας αυτή τη σύσταση, επελέγησαν επιλεγμένοι εκπαιδευτικοί της Μοζαμβίκης τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2006. Αυτό ήταν μέρος των συνεχιζόμενων προσπαθειών για την ενσωμάτωση της DRR σε σχολικά προγράμματα σπουδών στην Αφρική.

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών της Μοζαμβίκης είχε δύο στόχους: (1) η ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με τις επιπτώσεις των τσουνάμι, των σεισμών, των ηφαιστειών, κυκλώνων και άλλων καταστροφών και να ενισχύσει την ασφάλεια του των παιδιών των σχολείων και τις αντίστοιχες οικογένειές τους και κοινότητες και (2) να αναπτύξει ένα σχολικό εγχειρίδιο για τον κίνδυνο του τσουνάμι και άλλους κινδύνους καταστροφών στη Μοζαμβίκη.

Από την κατάρτιση επωφελήθηκαν 99 εκπαιδευτικοί από 76 σχολεία που βρίσκονταν σε τρεις επαρχίες. Οι αντίστοιχες κοινότητες τους ήταν επίσης εξοπλισμένες με γνώση DRR. Η κοινωνία του Ερυθρού Σταυρού της Μοζαμβίκης εφάρμοσε τις δραστηριότητες κατάρτισης σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Μοζαμβίκης, τους διευθυντές και καθηγητές από τα 76 σχολεία, το UNDP Μοζαμβίκης και την UN / ISDR Αφρικής. Οι διευθυντές και οι δάσκαλοι από τα 76 συμμετέχοντα σχολεία συνεργάστηκαν με τον Ερυθρό Σταυρό και το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού για να εξασφαλιστεί η επιτυχία της κατάρτισης και η βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων του UNDP Μοζαμβίκης βοηθώντας λειτουργικά και εξασφαλίζοντας την έγκαιρη απελευθέρωση κεφαλαίων. Η UN / ISDR Africa παρείχε τεχνική εμπειρογνώμοσύνη και οικονομική υποστήριξη για την οργάνωση της κατάρτισης σε εθνικό επίπεδο.

Εκπαιδεύτηκαν 99 καθηγητές, λοιπό προσωπικό και σπουδαστές των 76 σχολείων. Έτσι οι γνώσεις έφτασαν σε πάνω από 4.400 σπουδαστές άμεσα και περίπου 50.000 σπουδαστές έμμεσα. Οι δραστηριότητες κατάρτισης συνέβαλαν επίσης στην προετοιμασία του κοινού και του κυβερνητικού θεσμικού οργάνου για την επιθυμητή ενσωμάτωση της DRR σε σχολικά προγράμματα σπουδών.

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών ήταν μια καλή πρακτική γιατί οδήγησαν σε συμπεράσματα που καθιστούν ευκολότερη την ενσωμάτωση Τα προγράμματα DRR στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών: (1) Το DRR, ως θέμα, θα μπορούσε να ενσωματωθεί από την πρωτοβάθμια έως την ανώτατη εκπαίδευση · και (2) το DRR θα μπορούσε να ενσωματωθεί ως θέμα σχεδόν όλα τα άτομα που χρησιμοποιούν μια διαθεματική προσέγγιση στο κάθε μάθημα ή συμπεριλαμβάνοντας δραστηριότητες όπως η κατάρτιση, η ηθική και η πολιτική εκπαίδευση, ή γράφοντας δοκίμιο για φυσικές καταστροφές. Μια άλλη ένδειξη της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης είναι ο αντίκτυπός της, δηλαδή είναι ακόμα αισθητή στα σχολεία σήμερα.

Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών υλοποιήθηκε σε σεμινάρια. Κείμενα για τσουνάμι, σεισμούς, κυκλώνες και ηφαίστεια καταρτίστηκαν στα πορτογαλικά. Παρουσιάσεις του PowerPoint και απεικονίσεις με βάση έγγραφα που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου του Ναϊρόμπι τον Μάιο του 2006, ανάπτυξη σχολικών εγχειριδίων. Το τμήμα Ετοιμότητας για Καταστροφές της Μοζαμβίκης και η αντίδραση συνέβαλε στα σεμινάρια κατάρτισης μέσω της παροχής φυλλαδίων και αφισών που παράγονται για το κοινό για την ευαισθητοποίηση μετά τον σεισμό του Φεβρουαρίου 2006. Στην πραγματοποίηση σεμιναρίων συνεργάστηκαν το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Εθνικό Ινστιτούτο διαχείρισης καταστροφών, το UNDP Μοζαμβίκης και το UN / ISDR της Αφρικής που εδρεύει στο Ναϊρόμπι.

99 εκπαιδευτικοί από 76 σχολεία έλαβαν κατάρτιση στην πόλη Μαπούτο, πόλη Beira (κεντρική Μοζαμβίκη) και πόλη Nacala (βόρεια Μοζαμβίκη) για τα τσουνάμι, τα ηφαίστεια, σεισμούς, κυκλώνες και πλημμύρες. Επίσης, εκπαιδεύτηκαν τέσσερις αξιωματούχοι του προγράμματος Ερυθρού Σταυρού - ένας στην πόλη Μαπούτο, ένας άλλος στην Beira και δύο στο Nacala - για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη συνεργασία μεταξύ των σχολείων και του Ερυθρού Σταυρού μετά το τέλος των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων. Έχουν συσταθεί επτά σχολικοί πυρήνες για τον συντονισμό των εξωσχολικών δραστηριοτήτων σχετικά με τη DRR. Πέντε δραματικές ομάδες δημιουργήθηκαν επίσης για να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση και αναπτύχθηκαν αφίσες σχετικά με φυσικές καταστροφές και κινδύνους καταστροφών στα σχολεία. Σε εθνικό επίπεδο, η ομάδα συντονισμού απαρτίζεται από δύο άτομα - έναν από τον Ερυθρό Σταυρό της Μοζαμβίκης και έναν άλλο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - για να διασφαλιστεί η σωστή ανταλλαγή πληροφοριών και τεκμηρίωσης. Κάθε ένα από τα σεμινάρια κατάρτισης πραγματοποιήθηκε παρουσία του Επαρχιακού Διευθυντή του Ινστιτούτου Διαχείρισης Καταστροφών, τον Επαρχιακό Διευθυντή Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, τον Επαρχιακό Διευθυντή Εκπαίδευσης και Πολιτισμού και τον Επαρχιακό Γραμματέα του Ερυθρού Σταυρού της Μοζαμβίκης.

Βασικά διδάγματα από την κατάρτιση των εκπαιδευτικών σχετικά με τη DRR ήταν:

1. Η «οριζόντια» στρατηγική θεωρήθηκε επωφελής δεδομένου ότι οι μαθητές έλαβαν το μήνυμα μέσα στο περιβάλλον εκμάθησης. Έδωσαν προσοχή σε αυτό που είπε ο δάσκαλος.

2. Οι διαλέξεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων της τάξης, των συγκεντρώσεων και των ειδικών ημερών είχαν ορισμένα πλεονεκτήματα: (1) οι διαλέξεις μπορούσαν να παραδίδονται από εμπειρογνώμονες που προσκαλούνται για το σκοπό αυτό · (2) περισσότεροι μαθητές θα μπορούσαν να επωφεληθούν. (3) το θέμα θα μπορούσε να πλησιάσει σε κάποιο βάθος. και (4) οι διαλέξεις θα μπορούσαν να επεκταθούν και σε μέλη κοντινών κοινοτήτων.

3. Δημιουργία σχολικών πυρήνων: Ορισμένα σχολεία έδωσαν μεγαλύτερη σημασία σε αυτή τη στρατηγική, διότι τους επέτρεψαν να εκτελούν τις απαιτούμενες δραστηριότητες χωρίς να διαταράσσουν τη συνήθη διαδικασία διδασκαλίας.

4. Δημιουργία θεατρικών ομάδων: Μερικοί δάσκαλοι και σχολεία επέλεξαν να δημιουργήσουν ομάδες δράματος ως έναν τρόπο ευαισθητοποίησης σχετικά με τον κίνδυνο καταστροφών στα σχολεία τους. Δράμα, τραγούδια, ποίηση και χορός συνδυάστηκαν για τη διάδοση της πρόληψης μηνυμάτων.

Η πρωτοβουλία αντιμετώπισε επίσης ορισμένες προκλήσεις: (1) απουσία κεφαλαίων για megaphones, ποδήλατα και μοτοσικλές, όπως καθώς και για την οριστικοποίηση και την εκτύπωση του εγχειριδίου που αναπτύχθηκε (πρόσθετη χρηματοδότηση αξίας 10.000 δολαρίων ήταν δύσκολη, και (2) δεν έχει επιτευχθεί η ενσωμάτωση της DRR στα σχολικά προγράμματα σπουδών, παρόλο που η εκπαίδευση προκλήθηκε (UN/ISDR, 2007).

3.3. Γραφείο Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ECHO)

Το Γραφείο Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ECHO) δημιουργήθηκε το 1992 ως έκφραση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης προς όσους έχουν ανάγκη σε παγκόσμιο επίπεδο. Στόχος της ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ είναι να δοθεί ανθρωπιστική αντίδραση βασισμένη στις ανάγκες και προοριζόμενη για τη διατήρηση της ζωής, την πρόληψη και την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου που διαφυλάσσει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια όταν υπάρχει ανάγκη και όταν οι κυβερνήσεις και οι τοπικοί παράγοντες κατακλύζονται και δεν μπορούν ή δεν θέλουν να αναλάβουν δράση . Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ βασίζεται στις αρχές της ανθρωπότητας, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας, γεγονός που συνεπάγεται ότι η βοήθεια της ECHO χορηγείται ανεξάρτητα από τις πολιτικές ατζέντες και, χωρίς εξαίρεση, επιδιώκει πάντοτε να βοηθήσει εκείνους που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη ανεξάρτητα από την εθνικότητα, το φύλο ή την πολιτική αλληλεγγύη.

Για να εκτελέσει τις προαναφερθείσες ανθρωπιστικές δράσεις, η ECHO αυτή τη στιγμή συνεργάζεται με 226 εταίρους, μεταξύ των οποίων 18 Οργανισμοί του ΟΗΕ, 201 ΜΚΟ και 3 διεθνείς οργανισμοί όπως η Επιτροπή Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, η Διεθνής Ομοσπονδία Εταιρειών Ερυθρού Σταυρού της Ερυθράς Ημισελήνου και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και 4 εξειδικευμένοι οργανισμοί από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εταιρική σχέση με αυτούς τους ανθρωπιστικούς οργανισμούς επιτρέπει να υπολογίζουν στην

υψηλή ικανότητα αντίδρασης για να δρουν γρήγορα όταν παρουσιάζεται μια ανθρωπιστική κρίση.

Η ECHO έχει ως στόχο να ενσωματώσει στις δράσεις της στοιχεία που θα βελτιώσουν την ικανότητα ετοιμότητας και ανταπόκρισης. Το 1996 υλοποιήθηκαν τα πρώτα έργα που αφορούσαν δράσεις ετοιμότητας τόσο για οργανισμούς όσο και για απειλούμενους πληθυσμούς. Από τότε, το 1998 επισημοποιήθηκε η δημιουργία της υπηρεσίας ανθρωπιστικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την προετοιμασία καταστροφών (DIPECHO) ως με σκοπό να αποδείξει, μέσω κοινοτικών προγραμμάτων, ότι η απώλεια μιας καταστροφής μπορεί να είναι περιορισμένη.

Το πρόγραμμα DIPECHO δημιουργήθηκε για να δημιουργήσει ικανότητες απόκρισης σε τοπικό επίπεδο, σε επίπεδο κοινοτήτων ώστε να αντιμετωπίσουν τις καταστροφές πιο αποτελεσματικά στις πιο επικίνδυνες περιοχές του κόσμου. Με την πάροδο των ετών και την εφαρμογή πολλών σχεδίων, η ECHO και το πρόγραμμα DIPECHO έχουν αναπτύξει την προσέγγισή τους, τις στρατηγικές και τις προτεραιότητές τους μέσω πολλών μετασχηματισμών για να προσαρμοστούν στις αλλαγές, τις ανάγκες, τα προβλήματα και το πλαίσιο των περιφερειών και των χωρών. Μέχρι το τέλος του 2012, μέσω του προγράμματος έχουν επενδυθεί περισσότερα από 225 εκατομμύρια ευρώ και έχουν υλοποιηθεί 750 έργα.

Τα τελευταία χρόνια, τα Σχέδια Δράσης DIPECHO σε όλες τις περιφέρειες συμπεριέλαβαν μεταξύ των προτεραιοτήτων τους υποστήριξη για παγκόσμιες εκστρατείες UNISDR για Ασφαλή Νοσοκομεία, ασφαλή σχολεία και ανθεκτικές πόλεις και τα περισσότερα περιφερειακά και εθνικά σχέδια έχουν ενσωματώσει συγκεκριμένες δράσεις χρησιμοποιώντας την ίδια προσέγγιση και μέθοδο και συνδέονται με την υλοποίηση και την προώθηση τέτοιων εκστρατειών. Ως αποτέλεσμα πολλών ετών εργασίας, οι αρχές και οι φορείς των τομέων της υγειονομικής περίθαλψης και της εκπαίδευσης από διάφορες χώρες όπως ο Ισημερινός, το Ελ Σαλβαδόρ, το Περού, η Ονδούρα, η Νικαράγουα, η Τζαμάικα και το Μπαρμπάντος, μεταξύ άλλων, έχουν ενημερωθεί και εκπαιδευτεί σχετικά με τη σημασία της ενσωμάτωσης του DRR. Παρομοίως, χάρη στην υποστήριξη των σχεδίων DIPECHO, αρκετοί δήμοι και τοπικές κυβερνήσεις έχουν ενταχθεί στην καμπάνια Resistant cities, όπως είναι το Περού -35 δήμοι-, η Ονδούρα -31-, το Ελ Σαλβαδόρ -27-, η Χιλή -24-, η Τζαμάικα -13-, η Βολιβία -9-, ο Εκουαδόρ και η Κολομβία -8- και η Νικαράγουα -7-. Στην περίπτωση του Ελ Σαλβαδόρ, ο δήμος της Santa Tecla είναι ένας από τους λίγους σε παγκόσμιο επίπεδο που κατατάσσεται ως μοντέλο πόλης.

Σε αρκετές χώρες της Νότιας Αμερικής, όπως η Παραγουάη, ο Εκουαδόρ και η Βραζιλία, οι κυβερνήσεις και τα Υπουργεία Παιδείας ενσωμάτωσαν στις στρατηγικές και τα προγράμματά τους, τις μεθοδολογίες και τα εγχειρίδια για την κατάρτιση σχεδίων ασφάλειας σχολείων που αρχικά αναπτύχθηκαν στα πλαίσια των έργων DIPECHO. Παρομοίως, στη Χιλή, τα θέματα DRR ενσωματώθηκαν σε σχέση με τους κινδύνους του τσουνάμι στα προγράμματα σπουδών των σχολείων.

Στη Σάντα Λουκία (Καραϊβική), στο πλαίσιο του Σχέδιο Δράσης DIPECHO 2011-2012, ο Ερυθρός Σταυρός ανέπτυξε ένα πρότυπο και μια μέθοδο για τη σύνταξη των σχεδίων ασφάλειας των σχολείων, τα οποία έχουν εφαρμοστεί ως οδηγοί σε ορισμένα σχολεία του νησιού. Αυτή τη στιγμή το μοντέλο αυτό έχει ήδη υιοθετηθεί και θεσμοθετηθεί από το Υπουργείο

Παιδείας και χρησιμοποιείται από όλα τα σχολεία του νησιού ως επίσημο μορφότυπο για την ανάπτυξη των σχεδίων σχολικής ασφάλειας.

Στο Εκουαδόρ, το μοντέλο εργασίας που αναπτύχθηκε στο Quito Schools, έργο UNICEF-PLAN στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης DIPECHO 2011-2012, εγκρίθηκε και εφαρμόστηκε στη συνέχεια από το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο έχει διαθέσει προϋπολογισμό 80 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ για την τυποποίηση σχεδίων και μεθόδων σε όλη τη χώρα. Στο σχέδιο δράσης DIPECHO 2013-2014 όλα τα προγράμματα ενσωμάτωσαν κάποια εκπαιδευτική συνιστώσα για να υποστηρίξουν το Υπουργείο και την προαναφερόμενη στρατηγική με τη δέσμευση να εργαστούν υπό την ηγεσία και τον προσανατολισμό τους ως κορυφαία καθοδηγητική οντότητα στη χώρα για την ενσωμάτωση της DRR στον τομέα της εκπαίδευσης.

Η ιεράρχηση των εργασιών για την καταπολέμηση των DRR στον τομέα της εκπαίδευσης υπήρξε πάντοτε προτεραιότητα στο πρόγραμμα DIPECHO και συμπεριλήφθηκε ως τομέας παρέμβασης προτεραιότητας σε όλα τα σχέδια δράσης από το 2003 με πολύ μεγαλύτερη έμφαση από την έναρξη της εκστρατείας «DRR starts in school» που ξεκίνησε το 2006 -2007 από την UNISDR, η οποία προκάλεσε μεγάλο μέρος των εκτελεστικών εταίρων να συμπεριλάβουν σε όλα τα έργα τους στοιχεία που συνδέονται με την παγκόσμια εκστρατεία. Επί του παρόντος, σχεδόν όλα τα έργα, περιφερειακά και εθνικά, περιλαμβάνουν δράσεις που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εκπαίδευση. Αυτή η συνεχής και μακροχρόνια επένδυση έχει αποφέρει αποτελέσματα σε ένα ευρύ φάσμα εργαλείων για την ενσωμάτωση της DRR στον τομέα της εκπαίδευσης, αλλά συνέβαλε πρωτίστως στη βελτίωση της ευαισθησίας των κατευθυντήριων οντοτήτων και των εκπαιδευτικών αρχών σε διάφορες χώρες, με αποτέλεσμα ένα καλύτερο συντονισμό και συνεχή εργασία. (http://ec.europa.eu/echo/files/policies/dipecho/drr_evolution_challenges_en.pdf)

3.3.1. Πρωτοβουλία της DIPECHO στον Νότιο Καύκασο

Η προστασία της ζωής και των μέσων μαζικής καταστροφής με την προετοιμασία για φυσικές καταστροφές είναι η βασική αρχή στην οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βασίσει το πρόγραμμά της για την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών "DIPECHO" από το 1996. Οι εταίροι στην Αρμενία - UNDP, UNICEF, UNISDR, Armenian Red Cross Society, Save the Children και Oxfam (με τον εταίρο υλοποίησής της OxyGen) - υλοποιούν αυτήν την περίοδο την 4η φάση του προγράμματος "Μείωση του κινδύνου καταστροφών για βελτίωση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων και των θεσμών στο Νότιο Καύκασο", χρηματοδοτούμενο από την Πολιτική Προστασία Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων και Ανθρωπιστικής Βοήθειας (DIPECHO). Οι εταίροι ενώνουν τις προσπάθειές τους για την αύξηση της ανθεκτικότητας των τοπικών κυβερνήσεων, των κοινοτήτων και των κρατικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε καταστροφές και κλιματικές αλλαγές και ενισχύουν τις εθνικές και περιφερειακές κυβερνητικές ικανότητες στον κοινωνικό σχεδιασμό και στον σχεδιασμό υποδομών φιλικό προς το περιβάλλον και με την υποστήριξη της μείωσης του κινδύνου καταστροφών, τον συντονισμό και τις στρατηγικές που τους επιτρέπουν να προετοιμάζονται, να μετριάσουν και να αντιμετωπίζουν καταστροφές στην Αρμενία. Επικεντρώνονται στην εφαρμογή μιας προσέγγισης πολλαπλών κινδύνων, στην ανάπτυξη βιώσιμων μοντέλων και στην υποστήριξη της αναπαραγωγής τους σε εθνικό επίπεδο για την αύξηση της συνολικής αντοχής της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της ευαισθητοποίησης, της ετοιμότητας και της ικανότητας αντίδρασης στις κρίσεις και τις πιέσεις..

Όλες οι οργανώσεις εταίρων του προγράμματος συνεργάζονται στενά με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα, τις περιφερειακές ομάδες έκτακτης ανάγκης, τις τοπικές και εθνικές κυβερνητικές αρχές και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, κυρίως με την Εθνική Πλατφόρμα για την μείωση των κινδύνων καταστροφών, το Υπουργείο Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης, και το Υπουργείο Παιδείας για να εξασφαλίσουν και για να συμβάλουν στην ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των βασικών φορέων για την αντιμετώπιση της μείωσης των κινδύνων καταστροφών (DRR) στην Αρμενία.

Save the children - Η δράση της οργάνωσης στοχεύει σε πέντε περιοχές Syunik (Goris και Kapan), Armanir και Lori, καθώς και το Yerevan δουλεύοντας με πέντε κλάδους του Εθνικού Ινστιτούτο Εκπαίδευσης (NIE), συμπεριλαμβάνοντας 45 σχολεία και 10 νηπιαγωγεία. Στόχος των ομάδων του έργου είναι η αύξηση της ανθεκτικότητας των κρατικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε καταστροφές και σε κινδύνους κλιματικής αλλαγής. Το επίτευγμα του πρόσφατου έργου ήταν ένα τετραήμερο TOT για 20 εμπειρογνώμονες από 5 υποκαταστήματα του NIE που ακολούθησαν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες για 467 εκπαιδευτικούς (19 άνδρες / 448 γυναίκες από 45 σχολεία και 10 νηπιαγωγεία σε 5 περιοχές στόχους). Οι εκπαιδευτικές συναντήσεις διεξήχθησαν την περίοδο 29 Ιουλίου - 9 Αυγούστου 2016. Το θέμα της κατάρτισης ήταν η "Περιεκτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση του DRR και η ενσωμάτωσή της στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών". "Εκτιμώ τη σημασία της ενσωμάτωσης της προσεγγίσεως για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών σε διάφορα θέματα", ανέφερε ο Lilit Steranyan, δάσκαλος της ιστορίας, του σχολείου N198.

ARMENIAN RED CROSS SOCIETY - Το έργο ARCS απευθύνεται σε 25 κοινότητες και σε όλα τα 170 σχολεία της περιφέρειας Shirak. Στόχος του έργου είναι η αύξηση της ανθεκτικότητας των στοχευμένων ευάλωτων κοινοτήτων στη Γεωργία και την Αρμενία μέσω της ενοποίησης, της αναπαραγωγής και της επέκτασης του μοντέλου της Γεωργίας, των εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού της Αρμενίας και του Δανικού Ερυθρού Σταυρού. Η δραστηριότητα του

πρόσφατου έργου ήταν μια βασική έρευνα η οποία ακολούθησε την περιφερειακή βασική κατάρτιση στην Τιφλίδα, όπου συμμετείχε το προσωπικό του έργου. Η βασική γραμμή υλοποιήθηκε σε οχτώ κοινότητες στόχους στις οποίες συμμετείχαν και κοινότητες από προηγούμενες φάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συλλογή δεδομένων και η ανάλυση της έρευνας των νοικοκυριών υλοποιήθηκαν με τη χρήση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων που βασίστηκαν σε εφαρμογές smartphone και iPod, το οποίο καλωσόρισε πολύ καλά οι εθελοντές και το προσωπικό και βοήθησε στην εξοικονόμηση πόρων αποφεύγοντας τα ερωτηματολόγια χαρτιού και επιτρέποντας δεδομένα μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ανάλυση.

OXFAM - Ως μέρος του προγράμματος "Υποστήριξη της ανθεκτικότητας της κοινότητας στο Νότιο Καύκασο", η Oxfam και ο εταίρος υλοποίησής της OxyGen προσκλήθηκαν από την περιοχή Tavush να είναι μέλος της περιφερειακής ομάδας DRR προκειμένου να στηρίξουν την τοπική κυβέρνηση για την προετοιμασία του DRR που σχετίζονται με το πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης του 2017-2020. Σύμφωνα με τις εντολές του πρωθυπουργού, οι περιφέρειες πρέπει να ενσωματώσουν τη DRR στα αναπτυξιακά τους προγράμματα. Η Oxfam και η OxyGen παρείχαν μια ολοήμερη συνάντηση εργασίας για την αντιμετώπιση των DRR για τις τοπικές αρχές. Η DRR σε αναπόσπαστο μέρος των περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης 4 ετών αποτελεί επιτυχία των εταίρων που εργάζονται στην περιοχή Tavush, συμπεριλαμβανομένων των εταίρων υλοποίησης του έργου: LORE και Bridge of Hope, καθώς και το αποτέλεσμα των προσπαθειών της Εθνικής Πλατφόρμας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

UNICEF - Το 2014-2014, η UNICEF υποστήριξε την ανάπτυξη του σχεδίου διαχείρισης των καταστροφών στο σχολείο (SDM) για την Αρμενία, μαζί με τους εταίρους υλοποίησης της DIPECHO. Το σχέδιο εγκρίθηκε από τα Υπουργεία Παιδείας και Επιστημών και των Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης τον Μάιο του 2016, σηματοδοτώντας την ανάγκη να εισαχθεί σε όλα τα σχολεία ολόκληρης της χώρας. Σε μια συνάντηση της UNICEF με επικεφαλής περιφερειακών αρχών έκτακτης ανάγκης και εκπαίδευσης στις 24 Ιουλίου 2016, ο Nikolay Grigoryan, αναπληρωτής επικεφαλής της υπηρεσίας διάσωσης MES με επίκεντρο το Σεντάι, τόνισε ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της SDM αποτελούν σημαντικό ακρογωνιαίο λίθο για την ανθεκτική ανάπτυξη της Αρμενίας. Η εισαγωγή του στα σχολεία θα πρέπει να είναι η επόμενη βασική δραστηριότητα για την UNICEF, τα Υπουργεία και άλλους εταίρους στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Μείωση των κινδύνων καταστροφών.

Το πρόγραμμα UNDP - "Ενίσχυση της ικανότητας ετοιμότητας για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης στην Κοινότητα στην Αρμενία" αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινότητας εφαρμόζοντας μια προσέγγιση πολλαπλών κινδύνων ετοιμότητας και ανάπτυξης με στόχο την καταστροφή της περιοχής Karan στην Αρμενία. Η επιστημονική αξιολόγηση πολλαπλών κινδύνων θα πραγματοποιηθεί με στόχο τη μοντελοποίηση σεναρίων πολλαπλών κινδύνων που βασίζονται στο GIS, συμπεριλαμβανομένων καταστάσεων σεισμού, κατολισθήσεων και περιβαλλοντικών καταστάσεων που σχετίζονται με την εξορυκτική βιομηχανία. Οι αξιολογήσεις θα διεξαχθούν ως διαδικασία πολλαπλών ενδιαφερομένων με πρωτοβουλία των τοπικών κυβερνήσεων και με τη συμμετοχή του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Οι αξιολογήσεις που θα προκύψουν θα χρησιμοποιηθούν για την εκπόνηση σχεδίου ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, την εισαγωγή μιας κουλτούρας αναπτυξιακής ενημέρωσης με γνώμονα τον κίνδυνο και την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης για επενδύσεις στη DRR για ανθεκτικότητα.

UNISDR - «Υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Sendai για τον περιορισμό του κινδύνου καταστροφών στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας και του Νότιου Καύκασου» (CASC), επικεντρώνεται στη δημιουργία περιφερειακών και τοπικών μηχανισμών συντονισμού, που περιλαμβάνουν εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις, τον ιδιωτικό τομέα, τους αναπτυξιακούς εταίρους και άλλους κύριους ενδιαφερόμενους για την ενίσχυση της εφαρμογής του πλαισίου Sendai για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση των δυνατοτήτων, του συντονισμού και της ανταλλαγής εμπειριών όσον αφορά τη DRR και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας. (<http://drr-southcaucasus.org/uploads/files/Dipecho-e-Newsletter-Arm2.pdf>)

3.3.2. Δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η παραγωγή της έκδοσης «1-2-3 of Disaster Education for Typhoon, flood and Earthquake (UNISDR, European Union and Kyoto University, 2009). This manual provides teachers with useful guidelines to start a year – long DRR education program on typhoon, flood, and earthquake as well as workbooks with various activities for children». χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν να συνδέσουν σταδιακά την τεχνογνωσία τους, τους πόρους τους και την κοινή τους πορεία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί να μοιράζεται τα επιτεύγματά της και τα αποτελέσματά της με χώρες και λαούς πέρα από τα σύνορά της. Η δημοσίευση αυτή εκπονήθηκε με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα περιεχόμενα αυτής της έκδοσης είναι τα μόνα αξιόπιστα των Ηνωμένων Εθνών, της γραμματείας της Διεθνούς Στρατηγικής για τη μείωση καταστροφών και δεν μπορεί να μην αντικατοπτρίζονται οι απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εκπαίδευση των τεχνικών υπηρεσιών του OHE / ISDR και του SEEPS εκτιμάται εξαιρετικά υψηλή.

Η εκπαίδευση είναι το κλειδί για την ανάπτυξη. Τα αναπτυξιακά σχέδια είναι σημαντικά για τη μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών, η πραγματική όμως ενσωμάτωση ξεκινά από την εκπαίδευση. Η μείωση των καταστροφών συνδέεται με την ανθρώπινη συμπεριφορά. Ο εθνικός σχεδιασμός, ο σχεδιασμός της τοπικής αυτοδιοίκησης, η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, οι παρεμβάσεις δωρητών και διεθνών οργανισμών συμβάλλουν στη δημιουργία μιας ευνοϊκής ατμόσφαιρας. Είναι σημαντικό να δημιουργηθούν δραστηριότητες σε ατομικό, οικογενειακό και κοινοτικό επίπεδο. Για να πραγματοποιηθεί αυτό η εκπαίδευση είναι το πρώτο και το κύριο όχημα. Δύο βασικά ζητήματα στην εκπαίδευση για τη μείωση της διακινδύνευσης καταστροφών είναι σημαντικές: Η εκπαίδευση σε περιπτώσεις καταστροφών δεν πρέπει να αποτελεί γεγονός αλλά θα πρέπει να είναι μια διαδικασία. Η εκπαίδευση σε θέματα καταστροφών θα πρέπει να ξεπεράσει τα σύνορα του σχολείου και να συνδεθεί με την κοινότητα. Η σημασία της σύνδεσης της σχολικής εκπαίδευσης με την οικογένεια και η κοινοτική εκπαίδευση αναγνωρίζεται σταδιακά και εφαρμόζεται σε ορισμένες χώρες. Ωστόσο υπάρχουν λίγα εργαλεία και βιβλία εργασίας διαθέσιμα για αυτόν τον τύπο εκπαίδευσης για καταστροφές. Αυτό το βιβλίο κάνει μια προσπάθεια να προσφέρει μια αρκετά ολοκληρωμένη εκπαίδευση σε ένα πρόγραμμα για καταστροφές που συνδέει το σχολείο, την οικογένεια και την κοινότητα. Η ιδέα 1-2-3 είναι καινοτόμος και πρωτότυπη, η οποία έχει προταθεί από μια ομάδα ερευνητών στο Πανεπιστήμιο του Κιότο σε συνεργασία με το NIED/EDM (Earthquake Disaster Mitigation Research Center, National Research Institute for Earth Science and Disaster Prevention).

Τα αποτελέσματα θα έρθουν μέσα από δράσεις, όταν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί των διαφόρων χωρών θα το χρησιμοποιήσουν αυτό το βιβλίο εργασίας για να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα μείωσης της επικινδυνότητας καταστροφών. Ο σκοπός αυτός του βιβλίου είναι να καθοδηγήσετε τον εαυτό σας να λάβει μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων των μελλοντικών καταστροφών, τη γνώση των καταστροφών και τη μείωσή τους. Η ιδέα αυτού του βιβλίου είναι 1-2-3 όπως φαίνεται παρακάτω:

Αυτό το βιβλίο παρέχει πρόγραμμα εκπαίδευσης ενός έτους.

Αυτό το βιβλίο παρέχει δύο επίπεδα ετήσιου εκπαιδευτικού προγράμματος.

Αυτό το βιβλίο παρέχει τρία είδη προγραμμάτων εκπαίδευσης για καταστροφές. Οι στοχευμένοι κίνδυνοι σε αυτό το βιβλίο είναι ο τυφώνας, η πλημμύρα και ο σεισμός.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα χωρίζονται σε προγράμματα προτεραιότητας και προαιρετικά προγράμματα. Εάν έχετε χρόνο και ενδιαφέρον κάντε προαιρετικά προγράμματα εκτός από τα προγράμματα προτεραιότητας. Αυτό το βιβλίο παρέχει ευκαιρίες εκπαίδευσης καταστροφών στο σχολείο, στο σπίτι και την κοινότητα. Ξεκινήστε τα προγράμματα εκπαίδευσης και μάθετε τη διαχείριση καταστροφών με τους φίλους σας, τους εκπαιδευτικούς σας, την οικογένειά σας και την κοινότητα. Αυτό το βιβλίο εργασίας ακολουθεί βασικές έννοιες:

Το μοντέλο – δέντρο KIDA

Ο απώτερος στόχος της εκπαίδευσης σε καταστροφές είναι ότι οι άνθρωποι παίρνουν κατάλληλα μέτρα πριν και όταν συμβαίνει μια καταστροφή. Για να το καταφέρει αυτό, το βιβλίο αυτό προτείνει το μοντέλο KIDA tree. Το KIDA αναπτύχθηκε με βάση το μοντέλο AIDMA. Το μοντέλο AIDMA έχει χρησιμοποιηθεί στη διαφήμιση για να εξετάσει τη διαδικασία που ο καταναλωτής δίνει προσοχή στα προϊόντα για την αγορά τους. Το AIDMA αποτελείται από Attention, interest, desire, memory και action. Η μείωση των καταστροφών απαιτεί από τους ανθρώπους να έχουν τις κατάλληλες γνώσεις για να αναλάβουν δράση. Το KIDA είναι Knowledge, interest, desire και action. Η γνώση, το ενδιαφέρον και η επιθυμία είναι απαραίτητες για την προώθηση της δράσης. Οι δράσεις αποτελούν σημαντικά αποτελέσματα της εκπαίδευσης σε καταστροφές.

Τα προγράμματα σε αυτό το βιβλίο ταξινομούνται σε K, I, D ή A και εσύ μπορείς να μάθεις βήμα-βήμα τη διαχείριση καταστροφών.

Το σχέδιο, η εκτέλεση, ο έλεγχος και η πράξη είναι βασικά στοιχεία της διαχείρισης. Για τον προγραμματισμό πρέπει να κατανοήσουμε την κατάστασή μας και να λάβουμε ορισμένες πληροφορίες. Το βιβλίο της εκπαίδευσης καταστροφών 1-2-3 ξεκινά με τον έλεγχο και αυτό το βιβλίο επικεντρώνεται στη διαδικασία έλεγχος σε δράση. Το δέντρο KIDA είναι η λεπτομερής διαδικασία μεταξύ ελέγχου και πράξης. Σοβαρός/καλός έλεγχος και βιώσιμη πράξη είναι θεμελιώδη στοιχεία για τον προγραμματισμό. Ο στόχος της διαχείρισης καταστροφών είναι οι βιώσιμες δράσεις. Επομένως ο προγραμματισμός είναι το πιο σημαντικό κομμάτι. Στο δέντρο KIDA οι ενέργειες είναι οι καρποί. Για να παράγει καρπούς το δέντρο πρέπει να πάρει πολλή ενέργεια. Η γνώση, το ενδιαφέρον, και η επιθυμία παρέχουν την ενέργεια για καλλιέργεια

καρπών. Για τον προγραμματισμό καταστροφών πρέπει να έχουμε γνώση και ενδιαφέρον και να αισθάνονται την επιθυμία για δράση.

Για την πρόληψη των καταστροφών πρέπει να κατανοήσουμε τους μηχανισμούς και την τοποθεσία καταστροφών. Μπορούμε να μάθουμε για την τοποθεσία από την κοινότητα και τον μηχανισμό από τις σχολικές διαλέξεις.

Ενδιαφερόμενα μέρη και τοποθεσίες δραστηριότητας

Το σπίτι και η κοινότητα είναι σημαντικές μονάδες της διαχείρισης καταστροφών. Η ατομική ασφάλεια και η ασφάλεια των νοικοκυριών είναι θεμελιώδη για την ασφάλεια της κοινότητας. Οι κύριοι χρήστες του 1-2-3 της εκπαίδευσης των καταστροφών είναι οι μαθητές. Οι τοποθεσίες δραστηριότητας αυτού του βιβλίου είναι το σχολείο, το σπίτι και η κοινότητα. Οι δραστηριότητες στο βιβλίο εργασίας υποστηρίζονται από το δάσκαλο του σχολείου, τους ανθρώπους της κοινότητας και τα μέλη της οικογένειας. Οι διασταυρούμενοι έλεγχοι και τα σχόλια είναι σημαντικά στοιχεία του βιβλίου εργασίας (<https://www.unisdr.org/we/inform/publications/12088>).

3.3.3.

Βιβλιογραφία

Λέκκας, Λ., Ε., (2000). Φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές. Αθήνα. Έκδοση Access Pre-Press.

Σαπουντζάκη, Κ., (2007): «Το Αύριο εν Κινδύνω – Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές στην Ευρώπη και την Ελλάδα», Εκδ. Gutenberg, 396 σελ.

UNESCO (2013): “Comprehensive School Safety”, 6p.

UNISDR (2015): «Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030», World Conference on Disaster Reduction - Sendai Japan

UNISDR (2005): “Hyogo Framework for Action 2005 – 2015”, World Conference on Disaster Reduction - Kobe Japan

<http://www.preventionweb.net>

www.unisdr.org (International Strategy for Disaster Reduction - ISDR)

CRED (Centre for Research on the Epidemiology of Disasters) (2008), CRED Crunch #12, Brussels

Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector, UNESCO, Arup International Development, Global Facility of Disaster Reduction and Recovery (GFDRR), Risk RED and Save the Children (2015): «Towards Safer School Construction, A community-based approach»

(https://www.gfdr.org/sites/default/files/publication/45179towardssaferschoolconstruction2015_0.pdf)

NISDR, Geneva (2008): «Prevention for Schools, Guidance for Education Sector Decision-Makers, Consultation version, November 2008», International Strategy for Disaster Reduction Thematic Platform for Knowledge and Education http://www.unisdr.org/files/7556_7344DPforSchoolssm1.pdf

UNISDR, Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector (2015): «Comprehensive School Safety - Framework prepared for the 3rd U.N. World Conference on Disaster Risk Reduction, 2015»

Alexander, D., (1993), Natural Disasters, 632p., UCL Press, London.

ISDR Inter-Agency Secretariat (2002): Living with Risk: A global review of disaster reduction initiatives.

ISDR: Disaster Risk Reduction. Global Review (2007)

<http://civilprotection.gr/el>

<https://el.wikipedia.org/>

Alexander, D., (2002), Principles of emergency planning and management. UK: Terra

UN/ISDR, 2009. Terminology on disaster risk reduction.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή / Μονάδα Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας
http://ec.europa.eu/echo/civil_protection/civil/index.htm

Διεθνής Στρατηγική για τη Μείωση των Καταστροφών (ISDR – International Strategy for Disaster Reduction) www.unisdr.org

Φραγκονικολόπουλος, Χ. & Προέδρου, Φ. (2015). Παγκόσμια Πολιτική. Δρώντες, Δομές και Διαδικασίες. www.kallipos.gr.

United Nations. (1989). Resolution 44/236. United Nations General Assembly. 85th Plenary Meeting. December 22.

United Nations, Department of Humanitarian Affairs. (1992). Internationally agreed glossary of basic terms related to disaster management (DNA/93/36). Geneva: United Nations.

International Strategy for Disaster Reduction (ISDR). (1994). In: Yokohama strategy and plan of action for a safer world. UN World Conference on Natural Disaster Reduction. May 23–27, Japan.

Alexander, D. (2002). Principles of emergency planning and management. New York: Oxford University Press.

Comprehensive School Safety. Working towards a global framework for climate-smart disaster risk reduction, bringing development and humanitarian action in the education sector. March 2013 (ανακτήθηκε την 30.01.2017 από http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/SC/pdf/Comprehensive_school_safety.pdf)

Λέκκας Ε., Ανδρεαδάκης Ε. (2015), Εισαγωγή στη Θεωρία της Διαχείρισης Καταστροφών και Κρίσεων, ΠΜΣ Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων

Λέκκας Ε., Ανδρεαδάκης Ε. (2015), Γεωδυναμικές Καταστροφές, ΠΜΣ Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων

Νάστος, Π., (2015), Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές, ΕΚΠΑ, ΠΜΣ Διαχείριση Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων, Αθήνα. σελ. 10

Κούρου Α., Πανουσοπούλου Μ, (2015), Σχεδιασμός Εκτάκτων Αναγκών στο Σχολικό Περιβάλλον, ΠΜΣ Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων.

Κούρου Α., Πανουσοπούλου Μ, (2015), Αναγνώριση Κινδύνων στο Σχολικό Περιβάλλον, ΠΜΣ Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων.

Quarantelli, E.L. (2005a). A social science research agenda for the disasters of the 21st century. In R.W. Perry & E.L. Quarantelli (Eds.), What is a disaster? New answers to old questions (pp. 325–396). Philadelphia: Xlibris.

Damon P Coppola, Introduction to International Disaster Management Publisher: Butterworth-Heinemann.

RCRC, Case Studies: Red Cross Red Crescent Disaster Risk Reduction in Action – What Works at Local Level June 2018

UN/ISDR, 2007. Towards a Culture of Prevention Disaster Risk Reduction Begins at school. Good Practices and Lessons Learned.

<https://www.unisdr.org/we/inform/publications/12088>

<http://drr-southcaucasus.org/uploads/files/Dipecho-e-Newsletter-Arm2.pdf>

http://ec.europa.eu/echo/files/policies/dipecho/drr_evolution_challenges_en.pdf

